

An Bhruiséil, 13 Nollaig 2017
(OR. en)

15236/17

**Comhad Idirinstitiúideach:
2016/0382 (COD)**

**ENER 486
CLIMA 335
CONSOM 383
TRANS 532
AGRI 666
IND 352
ENV 1015
CODEC 1969**

NÓTA

ó:	Coiste na mBuanionadaithe (Cuid 1)
chuig:	An Chomhairle
Uimh. an doic. roimhe seo:	8697/5/17 ENER 149 CLIMA 106 CONSOM 165 TRANS 159 AGRI 237 IND 97 ENV 394 CODEC 698 REV 5
Uimh. an doic. ón gCoim.:	15120/1/17 ENER 417 CLIMA 168 CONSOM 298 TRANS 479 AGRI 650 IND 261 ENV 757 IA 130 CODEC 1802 REV 1 (en) + ADD 1 REV 1 (en)
Ábhar:	Togra le haghaidh TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite (athmhúnlú) - Cur chuige ginearálta

1. Ghlac an Coimisiún an pacáiste 'Fuinneamh Glan do gach Eorpach', lena n-áirítear an togra thuas, ar an 30 Samhain 2016. Cuireadh an pacáiste i láthair na Comhairle TTE (Fuinneamh) i mí na Nollag 2016. Tharla an chéad malartú tuairimí idir na hairí i mí Feabhra 2017. Nuair a bhí na measúnuithe tionchair agus an chéad bhabhta de dhianscrúdú déanta i dtaca leis na tograí, cuireadh tuarascáil i láthair na na-airí i mí an Mheithimh 2017 ar dhul cinn maidir leis an bpacáiste.

Caitheadh roinnt míonna i mbun dianchaibidlíochta le linn Uachtaránacht na hEastóine, lena n-áirítear trí idirphlé de chuid COREPER, nó gur baineadh amach comhréiteach cothrom, mar a léirítear san Iarscríbhinn agus san Aguisín. Iarrtar ar an gComhairle teacht ar chomhaontú maidir le cur chuige ginearálta, d'fhonn an bealach chun cinn a leagan amach le haghaidh na caibidlíochta le Parlaimint na hEorpa, atá ceaptha teacht ar chomhaontú maidir lena sainordú caibidlíochta i dtaobh an dréacht-Rialacháin seo i mí an Eanáir 2018.

2. Sa bhreis ar an bplé deiridh a bhí ag COREPER ar an 8 Nollaig agus faoi mar a fógraíodh ar an ócáid sin, tá leanta ag an Uachtaránacht dá comhairliúcháin dhéthaobhacha leis na toscaireachta, i dtaobh dhá phríomh-shaincheist go háirithe: an fuinneamh inathnuaite in earnáil an téimh agus an fhuaraithe (Airt. 23) agus an fuinneamh inathnuaite in earnáil an iompair (Airt. 25). I dtaca leis an dá shaincheist thábhachtacha sin, mheas an Uachtaránacht go bhféadfaí an togra comhréitigh a fheabhsú a thuilleadh.

Maidir le saincheist an téimh agus an fhuaraithe (Airt. 23), foráiltear leis an togra comhréitigh ón Uachtaránacht go mbeidh sé d'oibleagáid ar na Ballstáit bearta a dhéanamh darb aidhm méadú tascach dar luach 1% ar an sciar d'fhuinneamh inathnuaite san earnáil, mar mheán bliantúil, a bhaint amach. Ina theannta sin, tá údar maith ann imeacht ón luach tascach sin i gcás ina bhfágann anailís éifeachtachta costais, a chuireann san áireamh íos-tacar de pharaiméadair, go mbaintear amach leibhéal insroichte costéifeachta is lú na 1%. Aon Bhallstát a bhfuil sciar an fhuinnimh inathnuaite aige san earnáil níos airde na 50%, féadfaidh sé a mheas go bhfuil an oibleagáid sin comhlíonta.

I dtaca le saincheist an fhuinnimh inathnuaite in earnáil an iompair (Airt. 25), féachtar i dtogra comhréitigh na hUachtaránachta le dul i ngleic le raon leathan saincheistanna forluiteacha de chuid na hearnála atá ag teacht salach ar a chéile. Is é ata sa chur chuige uailmhianach sin sprioc fhoriomlán dar luach 14% i gcás foinsí inathnuaite fuinnimh in earnáil an iompair do gach Ballstát agus fo-sprioc dar luach 3% i gcás bithbhreoslaí ardfhorbartha, agus an rogha a bheith ann na breoslaí sin a chomhaireamh faoi dhó. Fágтар dóthain spáis le go bhféadfaidh an leictrea-shoghluaisteacht forbairt agus dreasaítear í le hionraitheoir x 5. Ach scriostar an t-ionraitheoir a bhí ann don leictreachas iarnróid. Ionas gur móide an tslandáil infheistíochta agus d'fhonn a áirithiú go mbeidh breoslaí ar fáil i gcaitheamh na tréimhse, tá garsprioc cheangailteach idirmheánach de 1% in 2025 leagtha síos.

Tá an chaidhp don chéad ghlúin bithbhreoslaí fós ag 7 % (arna comhaontú ag an Aontas in 2015), ach go bhfuil sé curtha le dreasacht bhreise do na Ballstáit, a bhfuil cead acu an sprioc fhoriomlán acu a íslíú má íslítear an chaidhp freisin. Coinnítear sa téacs an fhéidearthacht idirdhealú a dhéanamh idir bithbhreoslaí bunaithe ar an éifeacht ILUC a mheastar a bheith acu.

Dar leis an Uachtaránacht go mbeidh sé deacair cothromaíocht níos cruinne ná sin a aimsiú idir seasamh na dtoscaireachtaí éagsúla i leith an dá ábhar seo. Ar an ábhar sin, iarrann sí ar na hairí pé solúbthacht is dlite a léiriú agus an togra comhréitigh a ghlacadh.

3. Iarrtar ar an gComhairle teacht ar chomhaontú maidir leis an dréachtchur chuige ginearálta mar a leagtar amach sin san Iarscríbhinn agus san Aguisín.

Cuirtear athruithe, le hais mar atá sa togra ón gCoimisiún, in iúl le **téacs trom**; gach scríosadh le [].

Gach athrú, le hais mar a bhí sa téacs roimhe seo (8697/5/17 REV 5 + COR 1), cuirtear sin in iúl le **téacs trom agus líne faoi**; gach scríosadh le [].

N.B. Tá fáil in 13344/17 ar Thuairim Mheitheal Chomhairleach na Seirbhíse Dlí. Sainithnítear sa tuairim sin, faoi phointe (1), an chuid sin de théacs an togra bunaidh ón gCoimisiún (lena n-áirítear na hIarscríbhinní) ba chóir a bheith faoi scáth liath. Táthar tar éis an mórcheartú ar phointe (2), a bhí sa tuairim, a chur isteach sa téacs seo (REV 3).

Togra le haghaidh

TREOIR Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn (athmhúnlú)

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal **192(1)** agus Airteagal 194(2) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach

De bharr an méid seo a leanas:

- (1) Rinneadh Rialachán 2009/28/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹ a leasú go suntasach roinnt uaireanta². Ós rud é go bhfuil tuilleadh leasuithe le déanamh uirthi, ba cheart an Treoir sin a athmhúnlú ar mhaithe le soiléireacht.
- (2) Tá cur chun cinn an fhuinnimh inathnuaite ar cheann de spriocanna sin an Aontais a **shaothraítear sa Treoir seo. San am céanna, saothraítear sa Treoir seo na cuspóirí comhshaoil sin a bhaineann le caomhnú, cosaint agus feabhsú cháilíocht an chomhshaoil, le sláinte an duine a chosaint, agus le húsáid stuama agus réasúnach a bhaint as acmhainní nádúrtha trí fhoirmeacha nua agus inathnuaite fuinnimh a fhorbairt. I dtaca leis an Treoir seo, tá an dá thacar cuspóirí sin chomh spleách ar a chéile go bhfuil siad do-scartha; ní cuspóir tánaisteach de chuid an chuspóra eile ceachtar acu agus ní gaol indíreach atá acu le chéile. I dtaca leis an bpacáiste beart is gá chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus is gá chun a bheith i gcomhréir le Comhaontú Pháras 2015 maidir le hathrú aeráide, agus le creat fuinnimh agus aeráide 2030 an Aontais, lena n-áirítear an sprioc cheangailteach astaíochtaí san Aontas a ghearradh go dtí 40%, ar a laghad, faoi bhun leibhéil 1990 faoi 2030, is cuid thábhachtach de sin úsáid níos mó a bhaint as fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite. I measc na n-eilimintí a bhfuil tábhacht uilechuimsitheach leo i dtaca le beartas fuinnimh agus comhshaoil an Aontais, tá sprioc cheangailteach an Aontais maidir leis an bhfuinneamh inathnuaite do 2030, maille le rannchuidiú na mBallstát leis an sprioc réamhráite, lena n-áirítear a gcás bunlíne agus iad ag tabhairt faoina spriocanna foriomlána náisiúnta an athuir. Tá eilimintí eile den sórt sin a bhfuil tábhacht uilechuimsitheach leo le fáil sa chreat, atá sa Treoir seo, maidir le hearnáil an téimh agus an fhuaraithe inathnuaite a fhorbairt agus breoslaí iompair inathnuaite a fhorbairt.**

¹ Treoir 2009/28/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn agus lena leasaítear agus lena n-aisghairtear ina dhiaidh sin Treoir 2001/77/CE agus Treoir 2003/30/CE (IO L 140, 5.6.2009, lch. 16).

² Féach Cuid A d'Iarscríbhinn I.

- (2bis) [] Tá ról tábhachtach aige freisin ag úsáid mhéadaitheach an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite i dtaca le cinnteacht an tsoláthair fuinnimh, forbairt teicneolaíochta agus nuálaíocht a chur chun cinn agus i ndeiseanna fostaíochta agus forbartha réigiúnaí a chur ar fáil, go háirithe i gceantair thuaithe agus ceantair iargúlta nó i réigiúin ina bhfuil dlús íseal daonra.
- (3) Go háirithe, is uirlisí an-éifeachtúil iad feabhsuithe teicneolaíocha a mhéadú, dreasachtaí le haghaidh úsáid agus leathnú an iompair phoiblí, úsáid teicneolaíochtaí éifeachtúlachta fuinnimh agus úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn in earnáil an leictreachais, earnáil an téimh agus an fhuaraithe agus in earnáil an iompair, i gcomhar le bearta éifeachtúlachta fuinnimh, chun astaíochtaí gás ceaptha teasa san Aontas a laghdú agus chun spleáchas an Aontais ar ghás agus ar ola allmhairithe a laghdú.
- (4) Bunaíodh le Treoir 2009/28/CE creat rialála maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn lenar leagadh síos spriocanna náisiúnta ceangailteacha maidir leis an sciar foinsí inathnuaite fuinnimh i dtomhaltas fuinnimh agus in earnáil an iompair atá le baint amach faoi 2020. Bunaíodh leis an Teachtaireacht ón gCoimisiún 22 Eanáir 2014³ creat le haghaidh bheartais fuinnimh agus aeráide an Aontais amach anseo agus cuireadh chun cinn tuiscint choiteann maidir leis an gcaoi leis na beartais sin a fhorbairt tar éis 2020. Mhol an Coimisiún sciar 27 % d'fhuinnimh inathnuaite a bheith mar sprioc an Aontais do 2030.
- (5) Rinne an Chomhairle Eorpach an sprioc sin a fhorghníú i nDeireadh Fómhair 2014, gur thug le tuiscint go bhféadfaidh na Ballstáit spriocanna náisiúnta níos uailmhianáí a leagan síos dóibh féin **d'fhonn a gcuid féin, agus breis nach é, de sprioc 2030 an Aontais a thabhairt i gcrích.**

³ "A policy framework for climate and energy in the period from 2020 to 2030" [Creat beartais um an aeráid agus an fuinneamh sa tréimhse ó 2020 go 2030] (COM/2014/015 final).

- (6) Sna rúin "A policy framework for climate and energy in the period from 2020 to 2030" [Creat beartais um an aeráid agus an fuinneamh sa tréimhse ó 2020 go 2030] agus "The Renewable energy progress report" [Tuarascáil dul chun cinn ar an bhfuinneamh inathnuaite] ó Pharlaimint na hEorpa, bhíothas i bhfabhar sprioc cheangailteach 30 % ar a laghad a bheith ag an Aontas do 2030 maidir le tomhaltas deiridh fuinnimh iomlán ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh, agus leagadh béim ar gur cheart an sprioc a chur chun feidhme trí bhíthin spriocanna náisiúnta aonair ag cur san áireamh gach staide ar leith agus phoitéinseal gach Ballstáit.
- (7) Tá sé iomchuí, dá bhrí sin, sprioc cheangailteach 27 % ar a laghad d'fhuinnimh inathnuaite a leagan síos don Aontas. Ba cheart do na Ballstáit an méid a dhéanfaidh siad chun an sprioc sin a bhaint amach a shainiú mar chuid dá bpleananna comhtháite náisiúnta don fuinneamh agus don aeráid trí bhíthin an phróisis rialachais a leagtar amach i Rialachán [Rialachas].
- (8) Ach sprioc cheangailteach maidir le fuinneamh inathnuaite a leagan síos don Aontas do 2030, leanfaí d'fhorbairt teicneolaíochtaí a ghineann fuinneamh inathnuaite a spreagadh agus dhéanfaí deimhneacht a áirithiú d'infheisteoirí. D'fhágfadh sprioc a shaineofaí ar leibhéal an Aontais níos mó solúbthachta ag na Ballstáit a spriocanna maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú ar an mbealach is costéifeachtaí is féidir i gcomhréir lena gcúinsí sonracha, na meascáin fuinnimh atá iontu agus a n-acmhainní fuinneamh inathnuaite a sholáthar.

- (9) **D'fhonn a áirithiú go ndéanfar ar baineadh amach faoi Threoir 2009/28/CE a chomhdhlúthú, ba cheart na spriocanna náisiúnta arna leagan síos do 2020 a bheith ag teacht le rannchuidiú fosta na mBallstát i dtaca le creat nua 2030. Níor cheart i gcúinsí ar bith go dtitfeadh sciar náisiúnta na bhfoinsí inathnuaite fuinnimh faoi bhun an rannchuidithe sin agus, más rud é go dtarlaíonn amhlaidh, [] ba cheart do na Ballstáit ábhartha na bearta iomchuí a ghlacadh chun a áirithiú go gcoinnítear an bonnlíne sin [] a leagtar amach i Rialachán [Rialachas]. Mura gcoinníonn Ballstát a scair bonnlíne mar a thomhaistear sin thar thréimhse bliana, ba cheart dó, laistigh de bhliain, bearta breise a dhéanamh chun an bhearna sin a chumhdach i dtaca lena chás bonnlíne. I gcás ina bhfuil bearta riachtanacha den sórt sin déanta ag Ballstát, agus inar chomhlíon sé a oibleagáid an bhearna a chumhdach, ba cheart a mheas go bhfuil na ceanglais éigeantacha sa chás bonnlíne comhlíonta aige ón tráth ar tharla an bhearna sin, faoin Treoir seo agus faoi faoin Rialachán [Rialachas] araon. Ní féidir, dá réir sin, a mheas nár éirigh leis an mBallstát a bheidh i gceist an ceanglas a bhí air a chomhlíonadh i dtaca lena scair bonnlíne a choimeád ar bun le linn na tréimhse inar tharla an bhearna. Fónann creat na bliana 2020 agus 2030 araon agus go do-scartha do chuspóirí beartais comhshaoil agus fuinnimh an Aontais.**
- (10) Ba cheart do na Ballstáit bearta breise a dhéanamh más rud é nach gcomhlíonann sciar na bhfoinsí inathnuaite fuinnimh ar leibhéal an Aontais conair an Aontais i dtreo na sprice 27% ar a laghad d'fhuinnimh inathnuaite a bhaint amach. Mar a leagtar amach i Rialachán [Rialachas], má aithníonn an Coimisiún bearna uailmhéine le linn an mheasúnaithe ar na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid, féadfaidh an Coimisiún bearta a dhéanamh ar leibhéal an Aontais chun a áirithiú go mbainfear an sprioc amach. Má aithníonn an Coimisiún bearna seachadta fad is atá na tuarascálacha comhtháite náisiúnta ar dhul chun cinn don fhuinneamh agus don aeráid á measúnú, ba cheart do na Ballstáit na bearta a leagtar amach i Rialachán [Rialachas] a chur i bhfeidhm, ar bearta iad a thugann solúbthacht dóibh ó thaobh roghanna de.
- (11) Chun tacaíocht a thabhairt do rannchuidithe uailmhianacha na mBallstát i dtaca le sprioc an Aontais a bhaint amach, ba cheart creat airgeadais a bhunú a bheidh mar aidhm aige infheistíochtaí i dtionscadail fuinnimh inathnuaite a éascú sna Ballstáit sin, agus sin a dhéanamh trí bhíthin ionstraimí airgeadais a úsáid freisin.

- (12) Ba cheart don Choimisiún leithdháileadh na gcistí a dhíriú ar chostas caipitil tionscadal foinsí inathnuaite fuinnimh a laghdú, rud a mbeidh tionchar ábhartha aige ar chostas na dtionscadal fuinnimh inathnuaite agus ar a iomaíche agus atá siad, **mar aon le hinfreastruchtúr a fhorbairt, amhail infreastruchtúr tarchurtha agus dáileacháin, líonraí agus idirnaisc chliste, ar infreastruchtúr é is gá chun gur féidir fuinneamh inathnuaite a ghlacadh ar bhonn feabhsaithe is inacmhainne go teicniúil is go heacnamaíoch.**
- (13) Ba cheart don Choimisiún malartú dea-chleachtas a éascú idir na húdaráis nó na comhlachtaí inniúla náisiúnta nó réigiúnacha trí, mar shampla, cruinnithe rialta chun teacht ar chur chuige coiteann chun úsáid níos forleithne tionscadal fuinnimh inathnuaite costéifeachtach a chur chun cinn, chun infheistíochtaí i dteicneolaíochtaí nua, solúbtha agus glana a spreagadh, agus chun straitéis leordhóthanach a leagan amach chun teicneolaíochtaí nach gcuidíonn chun astaíochtaí a laghdú nó teicneolaíochtaí nach mbaineann go leor solúbthachta leo a tharraingt siar, ar bhonn critéir thrédhearcacha agus chomharthaí iontaofa praghsála an mhargaidh.
- (14) Le Treoir 2001/77/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴, Treoir 2003/30/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵, agus Rialachán (CE) 1099/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶, leagadh síos sainmhínithe i dtaca leis na cineálacha éagsúla fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite. Le Treoir 2 XXXX/XX/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷, leagadh síos sainmhínithe i dtaca le hearnáil an leictreachais i gcoitinne. Ar mhaithe le deimhneacht agus soiléireacht dhlíthiúil is iomchuí na sainmhínithe sin a úsáid sa Treoir seo.

⁴ Treoir 2001/77/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Meán Fómhair 2001 maidir le leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a chur ar aghaidh sa mhargadh inmheánach leictreachais (IO L 283, 27.10.2001, lch. 33).

⁵ Treoir 2003/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an Déardaoin 8 Bealtaine 2003 maidir le húsáid bithbhreoslaí nó breoslaí eile fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite i gcúrsaí iompair a chur chun cinn (IO L 123, 17.5.2003, lch. 42).

⁶ Rialachán (CE) 1099/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 22 Deireadh Fómhair 2008 maidir le staidreamh i dtaca le fuinneamh (IO L 304, 14.11.2008, lch. 1)

⁷ Treoir XXXX/XX/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an ... maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas (IO L...)

- (15) Tá sé cruthaithe gur bealach éifeachtach iad scéimeanna tacaíochta le haghaidh leictreachas a ghintear ó fhoinsí inathnuaite chun úsáid fuinnimh inathnuaite a chothú. Más rud é go gcinneann na Ballstáit scéimeanna tacaíochta a chur chun feidhme, agus nuair a dhéanfaidh siad amhlaidh, ba cheart an tacaíocht sin a sholáthair i bhfoirm a bheidh a neamhshaobhaí agus is féidir d'fheidhmiú na margaí leictreachais. Chuige sin, tá ardú ag teacht ar líon na mBallstát a leithdháileann tacaíocht mar thacaíocht a dheonaítear sa bhreis ar ioncaim ón margadh agus **a thugann isteach córais mhargadh-bhunaithe d'fhonn leibhéal na tacaíochta riachtanaí a chinneadh. Cuid lárnach is ea an méid sin, anuas ar an obair atá ar siúl chun an margadh a chóiriú don líon ardaitheach breoslaí ó fhoinsí inathnuaite, chun na breoslaí sin a chomhtháthú sa mhargadh. I dtaca le tionscadail taispeántais agus tionscadail ar scála beag, b'fhéidir fós go dteastódh sainchoinníollacha lena n-áirítear taraifí ionfhotha chun coibheas dearfach costais is tairbhe a áirithiú. Ba cheart na coinníollacha sin a bheith i gcomhréir leis na rialacha a leagtar amach in Airteagal 11 den Rialachán [An Margadh Leictreachais].**

- (16) Ba cheart giniúint leictreachas ó fhoinsí inathnuaite a chur in úsáid ar an gcostas is ísle is féidir le haghaidh tomhaltóirí agus cáiníocóirí. Agus scéimeanna tacaíochta á gceapadh acu nó tacaíocht á leithdháileadh, ba cheart do na Ballstáit féachaint le costas córais iomlán na húsáide a íoslaghdú **feadh na conaire dícharbónúcháin i dtreo an chuspóra go mbainfí amach geilleagar ísealcharbóin don bhliain 2050. I gcásanna go leor, tá cruthúnas ann go n-éiríonn le sásraí margadh-bhunaithe, amhail tairiscintíú iomaíoch, costas na tacaíochta a laghdú ar bhealach éifeachtach i margaí iomaíocha. Mar sin féin, in imthosca sonracha agus gan ann ach iomaíocht an-teoranta, níor ghá go mbeadh tairiscintíú iomaíoch ina shiocair le praghas-aimsiú éifeachtúil. Ar an ábhar sin, b'fhéidir go gcaithfí díolúintí cothroma a chur san áireamh chun éifeachtúlacht costais a áirithiú agus costas foriomlán na tacaíochta a íoslaghdú. Agus a gcuid scéimeanna tacaíochta á bhforbairt ag na Ballstáit, ba cheart dóibh a chur san áireamh na torthaí éagsúla a d'fhéadfadh a bheith ag sásraí margadh-bhunaithe ar bheartais lasmuigh d'earnáil an leictreachais; féadfaidh siad a marana a dhéanamh ar phróisis tairisceana a theorannú go teicneolaíochtaí sonracha i gcás inar gá [] a chur san áireamh go hiomlán riachtanais forbartha agus comhthátháithe an líonra agus an chórais, an meascán fuinnimh a thiocfaidh as sin, agus poitéinseal fadtéarmach na dteicneolaíochtaí sin. Trí bhíthin na tacaíochta teicneolaíocht-sonraí sin, is féidir freisin a chur san áireamh saintréithe teicneolaíocht-sonracha amhail aga tionscanta difriúil, ceanglais pleanála spásúlachta agus ceanglais a bhaineann leis an bpleanáil spásúil, agus ceanglais cheadúcháin chomhshaoil, a d'fhéadfadh bac a chur ar an iomaíocht éifeachtúil i measc na dteicneolaíochtaí.**

(16bis) Ní hionann poitéinseal na mBallstát éagsúla i dtaca leis an bhfuinneamh inathnuaite agus ní hionann na scéimeanna tacaíochta atá acu ar an leibhéal náisiúnta don fhuinneamh inathnuaite. Scéimeanna tacaíochta, nach ndéanfaíonn sochair ach amháin d'fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a tháirgtear ar a gcríoch féin, a bhíonn ag formhór na mBallstát. Má tá na scéimeanna tacaíochta náisiúnta le feidhmiú mar is ceart, ní mór go leanfadh na Ballstáit de bheith in ann éifeacht agus costais na scéimeanna tacaíochta náisiúnta a rialú de réir a bpoitéinsil féin. Bealach tábhachtach amháin ar féidir aidhm na Treorach seo a bhaint amach is ea ráthaíocht a thabhairt go bhfeidhmeoidh na scéimeanna tacaíochta náisiúnta mar is ceart, mar atá faoi Threoir 2001/77/CE agus faoi Threoir 2009/28/CE, d'fhonn muinín lucht infheistíochta a choinneáil agus deis a thabhairt do na Ballstáit bearta éifeachtacha náisiúnta a cheapadh i dtaca lena rannchuidiú faoi seach le sprioc 2030 an Aontais don fhuinneamh agus do sprioc náisiúnta ar bith a shocraigh siad dóibh féin. Is ceart go n-éascódh an Treoir seo tacaíocht trasteorann don fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite gan difear díréireach a dhéanamh do na scéimeanna náisiúnta.

- (17) Má osclaítear na scéimeanna tacaíochta do rannpháirtíocht trasteorann, ní bheidh ach tionchar diúltach teoranta ar an margadh inmheánach fuinnimh agus, faoi chúinsí áirithe, d'fhéadfaí cuidiú leis na Ballstáit sprioc an Aontais a bhaint amach ar bhealach níos costéifeachtúla. Atoradh nádúrtha ar fhorbairt beartais an Aontais maidir le foinsí inathnuaite fuinnimh is ea **an cóineasú agus an comhar a chothú []** ar mhaithe le rannchuidiú le [] sprioc cheangailteach ar leibhéal an Aontais []. Is iomchuí, dá bhrí sin, [] **moladh do** na Ballstáit tacaíocht a oscailt do thionscadail atá lonnaithe i mBallstáit eile agus bealaí éagsúla a shainiú ina bhféadfaí an oscailt de réir a chéile sin a chur chun feidhme, agus comhlíonadh fhorálacha an Chonartha ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, lena n-áirítear Airteagal 30, Airteagal 34 agus Airteagal 110, a áirithiú. **Ó tharla nach féidir sreafaí leictreachais a rianú, is iomchuí an oscailt sin a nascadh le gach comhroinnt darb aidhm leibhéil iarbhír den idirnascthacht fhisiciúil a bhaint amach, agus deis a thabhairt do na Ballstáit a gcuid scéimeanna tacaíochta oscailte féin a theorannú do Bhallstáit a bhfuil nasc oscailte líonra acu leo mar ionadú praiticiúil lena léirítear go bhfuil sreafaí fisiciúla ann idir na Ballstáit. Níor cheart, áfach, go ndéanfadh an méid sin difear ar bhealach ar bith d'fheidhmiú traslimistéir na margaí leictreachais.**

(17bis) D'fhonn a áirithiú go mbeidh oscailt na scéimeanna tacaíochta ar fáil go cómhálartach agus go dtugtar sochar go frithpháirteach, ba cheart comhaontú comhair a shíniú idir na Ballstáit rannpháirteacha. Ba cheart do na Ballstáit smacht a choimeád ar an luas ag a n-úsáidfear acmhainneacht an leictreachais inathnuaite ar a gcríoch, d'fhonn go háirithe na costais chomhtháthúcháin ghaolmhara, mar aon leis na hinfheistíochtaí is gá a dhéanamh sa líonra, a chur san áireamh. Ar an gcuma sin, ba cheart cead a bheith ag na Ballstáit rannpháirtíocht ag suiteálacha atá lonnaithe ar a gcríoch féin a theorannú do thairiscintí a osclaíonn Ballstáit eile dóibh []. Is ceart a léiriú go leordhóthanach sa chomhaontú déthaobhach ar gach ní a bhaineann le hábhar, amhail, cé mar a áirítear na costais a bhaineann le tionscnamh a thógann stát amháin ar chríoch stáit eile, lena n-áirítear an caiteachas a bhaineann le líonraí a neartú, aistriú fuinnimh, stóráil, acmhainneachtaí cúltaca, chomh maith le tranglam féideartha sa líonra. Agus an méid sin á dhéanamh acu, áfach, ba cheart do na Ballstáit aird chuí a thabhairt ar gach beart a cheadódh comhtháthú costéifeachtach na hacmhainneachta leictreachas inathnuaite sin, bíodh na bearta sin de chineál rialúcháin (agus baint acu le dearadh an mhargaidh, mar shampla) nó ina n-infheistíochtaí breise i bhfoinsí éagsúla solúbthachta (mar shampla idirnáisc, stóráil, freagairt ar éileamh, nó giniúint sholúbtha).

(18) Gan dochar d' Airteagal 107 agus 108 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh [], ba cheart na beartais tacaíochta d'fhoinisí inathnuaite a bheith socair agus ba cheart dóibh athruithe **cúlghabhálacha [] gan údar** a sheachaint. Bíonn tionchar díreach ag na hathruithe sin ar chostais chaipitiúla airgeadais, ar chostais forbartha tionscadal agus, dá bhrí sin, ar chostas iomlán úsáid foinsí inathnuaite fuinnimh san Aontas. Ba cheart do na Ballstáit a áirithiú nach bhfágann aon athbhreithniú a dhéantar ar aon tacaíocht **a thugtar** do thionscadail fuinnimh inathnuaite, nach bhfágann sin drochthionchar ar a n-inmharthanacht eacnamaíoch, **ach amháin más amhlaidh a bhí athbhreithniú den chineál sin, bunaithe ar chritéir shoiléire oibiachtúla réamhshainithe, i gceist agus an scéim tacaíochta á dearadh i dtús aimsire.** Sa chomhthéacs sin, ba cheart do na Ballstáit beartais tacaíochta atá costéifeachtach a chur chun cinn agus a n-inbhuanaitheacht airgeadais a áirithiú.

- (19) Is ríthábhachtach na hoibleagáidí atá ar na Ballstáit dréachtphleananna gníomhaíochta maidir le fuinneamh inathnuaite agus tuarascálacha ar dhul chun cinn a dhréachtú agus oibleagáid an Choimisiúin tuarascáil a thabhairt ar dhul chun cinn na mBallstát, chun trédhearcacht a fheabhsú, soiléireacht a sholáthar d'infheisteoirí agus tomhaltóirí agus chun faireachán éifeachtach a dhéanamh. Déanann Rialachán [Rialachas] na hoibleagáidí sin a chomhtháthú i gcóras rialachais an aontais fuinnimh, áit a ndéantar oibleagáidí pleanála, tuairiscithe agus faireacháin i réimsí an fhuinnimh agus na haeráide a chuíchóiriú. Déantar freisin an t-ardán trédhearcachta maidir le fuinneamh inathnuaite a chomhtháthú sa ríomhardán níos leithne a bhunaítear le Rialachán [Rialachas].
- (20) Is gá rialacha trédhearcacha agus soiléire a leagan síos maidir leis an sciar fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a ríomh agus maidir leis na foinsí sin a shainiú.
- (21) Chun rannchuidiú hidreachumhachta agus cumhachta gaoithe a ríomh chun críocha na Treorach seo, ba cheart éifeachtaí éagsúlachtaí aeráide a rianú trí riail normalúcháin a úsáid. Ina theannta sin, níor cheart leictreachas a tháirgtear in aonaid taisce pumpála ó uisce a pumpáladh in aghaidh fána roimhe sin, níor cheart é a mheas mar leictreachas a tháirgtear ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh.
- (22) Bíonn gá le leictreachas nó le fuinneamh cúnta eile ag teaschaidéil a chumasaíonn úsáid teasa [] **comhthimpeallachta agus geoiteirmigh** ar leibhéal teasa úsáideach nó ag **córais a sholáthraíonn fuarú** chun go bhfeidhmeoidh siad. Is ceart, dá bhrí sin, an fuinneamh is gá chun **na córais sin** a thiomáint [] a dhealú ón bhfuinneamh iomlán inúsáidte nó ón bhfuinneamh iomlán a bhaintear as an gceantar []. Níor cheart a chur san áireamh ach **córais téite agus fuaraithe [] ina mbíonn an t-aschur nó an fuinneamh a dhealaítear as an gceantar []** go mór os cionn leibhéal an fhuinnimh phríomha is gá chun é a thiomáint. **Cuireann córais fuaraithe leis an úsáid fuinnimh sna Ballstáit agus is iomchuí, dá bhrí sin, go gcuirfí san áireamh [] sna modhanna ríofa an sciar fuinnimh inathnuaite a úsáidtear sna córais sin i ngach earnáil úsáide deiridh.**
- (23) Baineann córais éighníomhacha fuinnimh úsáid as dearadh foirgneamh chun leas a bhaint as an bhfuinneamh. Meastar gur fuinneamh coigilte an fuinneamh sin. Chun nach ndéanfar é a áireamh faoi dhó, níor cheart fuinneamh a mbaintear leas as ar an gcaoi sin a chur san áireamh chun críocha na Treorach seo.

- (24) Tá sciar mór d'aeriompar san áireamh ag roinnt de na Ballstáit san olltomhaltas deiridh fuinnimh. I bhfianaise na srianta teicneolaíochta agus rialála atá i bhfeidhm faoi láthair ar úsáid tráchtála bithbhreoslaí in earnáil an aeriompair, is iomchuí eisceacht i bpáirt a dhéanamh do na Ballstáit sin, agus an méid a théann siad thar 1.5 uair meán-olltomhaltas deiridh fuinnimh in earnáil aeriompair an Aontais in 2005, is é sin 6.18 %, arna ríomh ag Eurostat, a eisiaimh ó ríomh an olltomhaltas deiridh fuinnimh san earnáil náisiúnta aeriompair. Ós rud é gur oileáin iad, agus go bhfuil siad imeallach, bíonn an Chipir agus Málta ag brath ar an aeriompar mar mhodh iompair, agus tá sé riachtanach dá saoránaigh agus dá ngeilleagar. Dá bhrí sin, tá olltomhaltas deiridh fuinnimh in aeriompar náisiúnta ag an gCipir agus Málta atá díréireach ard, i.e. níos mó ná tríd oiread mheán an Aontais in 2015 agus, dá bhrí sin, déanann na srianta teicneolaíochta agus rialála atá i bhfeidhm faoi láthair difear díréireach dóibh. I gcás na mBallstát sin, dá bhrí sin, is iomchuí foráil a dhéanamh go gcumhdóidh an díolmhú an méid a sháraíonn siad meán-olltomhaltas deiridh fuinnimh an Aontais in 2005, arna ríomh ag Eurostat, i.e. 4.12%.
- (25) Chun a áirithiú go gcuirtear san áireamh in Iarscríbhinn IX prionsabail ord na réiteach dramhaíola a bhunaítear le Treoir 2008/98/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁸, critéir inbhuanaitheachta an Aontais, agus an gá lena áirithiú nach gcruthaítear de dheasca na hIarscríbhinne éileamh breise ar thalamh fad is atá úsáid dramhaíola agus iarmhar á cur chun cinn, ba cheart don Choimisiún, agus measúnú rialta á dhéanamh aige ar an Iarscríbhinn, a mheas a dhéanamh ar amhábhair bhreise nach mbíonn éifeachtaí suntasacha díréireacha acu ar mhargaí le haghaidh (seach)tháirgí, dramhaíl ná iarmhair.

⁸ Treoir 2008/98/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Samhain 2008 maidir le dramhaíl agus lena n-aisghairtear Treoracha áirithe (IO L 312, 22.11.2008, lch. 3).

- (26) Chun deiseanna a chruthú chun an costas a bhaineann le sprioc an Aontais a leagtar síos sa Treoir seo a bhaint amach agus chun solúbthacht a thabhairt do na Ballstáit a n-oibleagáid a chomhlíonadh gan dul faoi na spriocanna náisiúnta do 2020 tar éis 2020, is iomchuí tomhaltas sna Ballstáit d'fhuinnimh a tháirgtear ó fhoinsí inathnuaite i mBallstáit eile a éascú, agus cuidiú leis na Ballstáit fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite arna thomhailt i mBallstáit eile a áireamh ina sciar féin den fhuinneamh inathnuaite. Ar an ábhar sin, **cuirfear ar bun Ardán de chuid an Aontais don Fhuinneamh inathnuaite ("ERDP")**, lena mbeifear in ann sciartha fuinnimh inathnuaite a thrádáil i measc na mBallstát, mar aon le comhaontuithe déthaobhacha comhair. [] **Beidh sin** [] ina chomhlánú ar [] **scéimeanna tacaíochta** a oscailt [] go deonach do thionscnaimh a bheidh lonnaithe sna Ballstáit eile. [] **Áirítear sna comhaontuithe idir na Ballstáit** aistrithe staidreamhacha, comhthionscadail idir na Ballstáit nó scéimeanna tacaíochta comhpháirteacha.
- (27) Ba cheart na Ballstáit a spreagadh le tabhairt faoi na bealaí comhair iomchuí ar fad i dtaca leis na cuspóirí a leagtar amach sa Treoir seo. D'fhéadfaí an comhar sin a dhéanamh ar gach leibhéal, go déthaobhach nó go hiltáobhach. Cé is moite de na sásraí a bhfuil éifeacht acu ar ríomh an spriocsciar fuinnimh inathnuaite agus ar chomhlíonadh spriocanna, rudaí dá ndéantar foráil go heisiach sa Treoir seo, eadhon aistrithe staidreamhacha **arna ndéanamh go déthaobhach nó via ERDP** idir na Ballstáit, comhthionscadail agus scéimeanna tacaíochta comhpháirteacha, d'fhéadfadh an comhar bheith i bhfoirm, mar shampla, malartuithe faisnéise agus dea-chleachtas dá bhforáiltear, go háirithe, sa ríomhardán a bhunaítear le Rialachán [Rialachas], agus comhar deonach eile idir gach cineál scéime tacaíochta.

- (28) Ba cheart é a bheith indéanta leictreachas allmhairithe, arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh lasmuigh den Aontas a áireamh i sciar fuinnimh inathnuaite na mBallstát. Chun éifeacht leordhóthanach fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chuirtear in ionad gnáthfhuinnimh san Aontas agus i dtríú tíortha a áireamh, is iomchuí a áirithiú gur féidir na hallmhairithe sin a rianú agus cuntas a thabhairt orthu ar bhealach iontaofa. Chun éifeacht leordhóthanach fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chuirtear in ionad gnáthfhuinnimh san Aontas agus i dtríú tíortha a áireamh, is iomchuí a áirithiú gur féidir na hallmhairithe sin a rianú agus cuntas a thabhairt orthu ar bhealach iontaofa. Déanfar comhaontuithe le tríú tíortha maidir le heagrú an chineáil trádála sin i leictreachas ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a mheas. Más rud é, de bhua cinneadh arna dhéanamh chuige sin faoin gConradh um Chomhphobal Fuinnimh⁹, go bhfuil na páirtithe conarthacha sa Chonradh sin faoi cheangal forálacha ábhartha na Treorach seo, ba cheart na bearta comhair idir na Ballstáit dá bhforáiltear sa Treoir sin bheith infheidhme maidir leo.
- (29) Ba cheart an nós imeachta arna úsáidmaidir le húdarú, deimhniú agus ceadúnú gléasraí fuinnimh inathnuaite a bheith oibiachtúil, trédhearcach, neamh-idirdhealaitheach agus comhréireach nuair atá rialacha á gcur i bhfeidhm ar thionscadail ar leith. Go háirithe, is iomchuí aon ualach nach bhfuil gá leis a sheachaint, a d'fhéadfadh teacht as tionscadail fuinnimh inathnuaite a aicmiú faoi shuiteálacha a mbaineann riosca ard don tsláinte leo.
- (30) Ar mhaithe le fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a chur in úsáid go tapa agus i bhfianaise na mbuntáistí móra a bhaineann leo ó thaobh inbhuanaitheachta agus an chomhshaoil de, ba cheart do na Ballstáit, nuair atá rialacha riaracháin, struchtúir pleanála agus reachtaíocht á gcur i bhfeidhm acu, arna gceapadh le haghaidh suiteálacha ceadúnúcháin i dtaca le truailliú a laghdú agus rialú le haghaidh gléasraí tionsclaíocha, chun truailliú aeir a chomhrac agus chun scaoileadh substaintí contúirteacha sa chomhshaol a chosc nó a íoslaghdú, ba cheart dóibh cion na bhfoinsí inathnuaite fuinnimh a chur san áireamh i dtaca le cuspóirí comhshaoil agus athraithe aeráide a bhaint amach, go háirithe i gcomparáid le suiteálacha fuinnimh neamh-inathnuaite.

⁹ IO L 198, 20.7.2006, lch. 18.

- (31) Ba cheart a áirithiú go mbeidh cuspóirí na Treorach seo agus cuspóirí reachtaíocht comhshaoil eile de chuid an Aontais i gcomhréir lena chéile. Go háirithe, le linn na nósanna imeachta um measúnú, pleanáil nó ceadúnú le haghaidh suiteálacha fuinnimh inathnuaite, ba cheart do na Ballstáit a chur san áireamh reachtaíocht comhshaoil uile an Aontais agus rannchuidiú na bhfoinsí inathnuaite fuinnimh i dtaca leis na cuspóirí comhshaoil agus athraithe aeráide a bhaint amach, go háirithe i gcomparáid le suiteálacha fuinnimh neamh-inathnuaite.
- (32) Níor cheart bacainní ar thrádáil i dtrealamh agus i gcórais don fhuinneamh inathnuaite a chruthú de dheasca sonraíochtaí náisiúnta teicniúla agus ceanglais eile a thagann faoi raon feidhme Threoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁰ maidir le, mar shampla, leibhéil cháilíochta, modhanna tástála nó coinníollacha úsáide. Dá bhrí sin, níor cheart a fhorchur le scéimeanna tacaíochta le haghaidh fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite sonraíochtaí náisiúnta teicniúla a imíonn ó chaighdeán an Aontais mar atá ann faoi láthair, nó a éilíonn an trealamh tacaíthe nó na córais thacaíthe a dheimhniú nó a thástáil in ionad ar leithligh nó ag eintiteas ar leithligh.
- (33) Ar an leibhéal náisiúnta agus réigiúnach, bhí mar thoradh ar na rialacha agus na hoibleagáidí maidir le híoscheanglais le haghaidh úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite i bhfoirgnimh nua agus athchóirithe méaduithe suntasacha ar úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite. Ba cheart na bearta sin a spreagadh i gcomhthéacs níos leithne an Aontais, ach úsáid níos fuinneamhéifeachtúla fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn trí rialacháin agus cóid tógála.
- (34) Chun socrú na n-íosleibhéal le haghaidh úsáid foinse inathnuaite i bhfoirgnimh a éascú agus a luathú, ba cheart ríomh na n-íosleibhéal sin i bhfoirgnimh nua agus i bhfoirgnimh atá ann cheana atá faoi réir mór-athchóirithe a bheith **ina mbonn leordhóthanach chun measúnú a dhéanamh ar cibé an bhfuil áireamh na n-íosleibhéal sin indéanta ar bhonn teicniúil, feidhmiúil agus eacnamaíoch. I gcás nach mbíonn fáil ar líonraí téimh agus fuaraithe ceantair, ba cheart do na Ballstáit, cead a thabhairt *inter alia* úsáid a bhaint as téamh agus fuarú éifeachtúil ceantair maille le hinfreastruchtúr eile fuinnimh d'fhonn na ceanglais sin a shásamh.**

¹⁰ Treoir (AE) 2015/1535 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 lena leagtar síos nós imeachta chun faisnéis a sholáthar i réimse na gcaighdeán teicniúil agus na rialachán teicniúil agus na rialacha maidir le seirbhísí na Sochaí Faisnéise (IO L 241, 17.9.2015, lch. 1)

- (35) Chun a áirithiú go mbunaítear na bearta náisiúnta maidir le hearnáil an téimh agus an fhuaraithe inathnuaite a fhorbairt ar mhapáil agus ar anailís chuimsitheach ar an bpoitéinseal náisiúnta maidir le fuinneamh inathnuaite agus dramhfhuinneamh agus go ndéantar foráil iontu maidir le tuilleadh comhtháthaithe na bhfoinsí fuinnimh inathnuaite agus na bhfoinsí dramhtheasa agus dramhfhuachta, is iomchuí a cheangal ar na Ballstáit measúnú a dhéanamh ar phoitéinseal náisiúnta na bhfoinsí fuinnimh inathnuaite agus ar úsáid an dramhtheasa agus an dramhfhuachta le haghaidh téimh agus fuarú, go háirithe chun príomhshruthú fuinnimh inathnuaite a éascú i suiteálacha téimh agus fuaraithe agus chun téamh agus fuarú ceantair éifeachtach agus iomaíoch a chur chun cinn, mar a shainmhínítear in Airteagal 2(41) de Threoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹¹. Chun comhsheasmhacht leis na ceanglais éifeachtúlachta fuinnimh le haghaidh fuarú agus téimh a áirithiú agus chun an t-ualach riaracháin a laghdú, ba cheart an measúnú sin a áireamh sna measúnuithe cuimsitheacha a dhéantar agus a dtugtar fógra ina leith i gcomhréir le hAirteagal 14 den Treoir sin.

¹¹ Treoir 2012/27/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, lena leasaítear Treoir 2009/125/CE agus Treoir 2010/30/AE agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/8/CE agus Treoir 2006/32/CE (IO L 315, 14.11.2012, lch. 1).

- (36) Is léir gur chuir an easpa rialacha trédhearcacha agus an easpa comhordaithe idir na comhlachtaí údarúcháin éagsúla bac ar úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite. [] **Ach treoir a thabhairt do na hiarratasóirí tríd an bpróiseas deonaithe ceada atá acu, trí bhíthin [] pointe teagmhála riaracháin [] , ba cheart go laghdófaí an chastacht d'fhorbróir an tionscnaimh agus an éifeachtúlacht agus trédhearcacht a mhéadú. Ba cheart treoir a thabhairt ar an leibhéal rialála iomchuí agus aird á tabhairt ar chúinsí sonracha na mBallstát. Ba cheart a bheith ar chumas na bpointí aonair teagmhála sin treoir mhionsonraithe a thabhairt de réir a gcumais, agus an t-iarratasóir a threorú chuig foinse iomchuí faisnéise iontaofa i gcásanna eile. [] Ba cheart na nósanna imeachta um fhormheas riaracháin a chuíchóiriú agus amchláir thrédhearcacha a chur ar bun le haghaidh suiteálacha a úsáideann fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite, a mhéid is féidir, á chur san áireamh go bhféadfadh moill gan choinne tarlú lena linn. Ba cheart lámhleabhar maidir le nósanna imeachta a chur ar fáil ionas gur fusaide do lucht forbartha tionscnamh agus do shaoránaigh ar mian leo infheistiú i bhfoinsí fuinnimh inathnuaite na nósanna imeachta a thuiscint. Ionas an glacadh a dhéanfaidh saoránaigh aonair, micrifhiontair, fiontair bheaga agus mheánmhéide ar fhoinsí fuinnimh inathnuaite a mhéadú, i gcomhréir leis [] na cuspóirí a leagtar amach sa treoir seo, ba cheart fógraí simplí don chomhlacht inniúil atá freagrach as tionscadail bheaga fuinnimh inathnuaite a chur in ionad cinntí maidir le nascadh leis an líonra, lena n-áirítear tionscadail dhíláráithe amhail suiteálacha gréine dín. Ionas gur féidir freagairt don ghá mhéadaitheach atá le gléasraí foinsí fuinnimh inathnuaite atá ann cheana a athchumhachtú, ba cheart nósanna imeachta cuíchóirithe a leagan síos le haghaidh deonú ceadanna. Ba cheart na rialacha pleanála agus na treoirlínte a oiriúnú chun trealamh leictreachais agus trealamh téimh agus fuaraithe fuinnimh inathnuaite atá costéifeachtach agus atá chun leasa an chomhshaoil a chur san áireamh. Ba cheart feidhm a bheith ag an Treoir seo, agus go háirithe na forálacha maidir le heagrú agus fad an phróisis deonaithe ceadanna, gan dochar don dlí idirnáisiúnta agus Aontais, lena n-áirítear forálacha chun an chomhshaol agus chun sláinte an duine a chosaint.**

- (38) Bacainn eile ar úsáid chostéifeachtach foinsí inathnuaite is ea an easpa intuarthachta ag infheisteoirí i dtaca le húsáid na tacaíochta a bhfuiltear ag súil léi ó na Ballstáit. Go háirithe, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndeirtear in am le hinfheisteoirí go bhfuil sé i gceist ag na Ballstáit úsáid a bhaint as tacaíocht, **mar shampla, *inter alia*, scéimeanna tacaíochta, dreasachtaí cánach, nó scéimeanna tacaíochta margadh-bhunaithe don oibleagáid um fhuinneamh inathnuaite.** Beidh an tionscal in ann slabhra soláthair a phleanáil agus a fhorbairt, agus beidh costas níos ísle ar an iomlán ar an úsáid, dá bhrí sin.

[]¹²

- (40) Ba cheart na bearnaí faisnéise agus oiliúna a líonadh, go háirithe in earnáil an téimh agus an fhuaraithe, chun úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn.
- (41) Sa mhéid is go ndéantar rialú ar ghairm an tsuiteálaí nó ar rochtain ar an ngairm sin, leagtar síos na réamhchoinníollacha maidir leis na cáilíochtaí gairmiúla a aithint i dTreoir 2005/36/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹³. Tá feidhm, dá réir sin, ag an Treoir seo gan dochar do Threoir 2005/36/CE.
- (42) Cé go leagtar síos le Treoir 2005/36/CE na ceanglais maidir le haitheantas frithpháirteach cáilíochtaí gairmiúla, lena n-áirítear cáilíochtaí ailtirí, is gá go fóill a áirithiú go ndéanann ailtirí agus pleanálaithe a meas i gceart ar an teaghlaim is fearr d'fhoinsí fuinnimh inathnuaite agus teicneolaíochtaí ardéifeachtúlachta sna pleananna agus dearáí a dhéanann siad. Ba cheart do na Ballstáit, dá bhrí sin, treoir shoiléir a thabhairt ina leith sin. Ba cheart sin a dhéanamh gan dochar d'fhorálacha Threoir 2005/36/CE agus go háirithe Airteagal 46 agus Airteagal 49 de.

¹² **Tabhair ar aird: cuireadh cuid d'aithris 39 isteach in aithris 36.**

¹³ Treoir 2005/36/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Meán Fómhair 2005 i ndáil le cáilíochtaí gairmiúla a aithint (IO L 255, 30.9.2005, lch. 22).

- (43) Níl d'fheidhm ag ráthaíochtaí maidir le tionscnamh arna n-eisiúint chun críche na Treorach seo ach a thaispeáint don chustaiméir deiridh gur táirgeadh sciar nó cainníocht ar leith den fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite. Is féidir ráthaíocht maidir le tionscnamh a aistriú, go neamhspleách ar an bhfuinneamh lena mbaineann sé, ó shealbhóir amháin go sealbhóir eile. Mar sin féin, chun a áirithiú nach nochtar aonad fuinnimh inathnuaite do chustaiméir ach an aon uair amháin, ba cheart comhaireamh dúbailte agus nochtadh dúbailte na ráthaíochtaí maidir le tionscnamh a sheachaint. Níor cheart fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite ar dhíol an táirgeoir an ráthaíocht maidir le tionscnamh a ghabhann leis go leithleach, níor cheart an fuinneamh sin a nochtadh ná a dhíol leis an gcustaiméir deiridh mar fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite.
- (44) Is iomchuí ligean do mhargadh na dtomhaltóirí le haghaidh leictreachas ó fhoinsí inathnuaite cuidiú a thabhairt fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a fhorbairt. Ba cheart **a bheith ar chumas na mBallstát**, dá bhrí sin, a cheangal ar sholáthróirí leictreachais a nochtann a meascán fuinnimh do chustaiméirí deiridh i gcomhréir le hAirteagal X de Threoir [Dearadh Margaidh], nó soláthróirí leictreachais a mhargaíonn fuinneamh le tomhaltóirí faoi threoir tomhaltais fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite, úsáid a bhaint as ráthaíochtaí maidir le tionscnamh ó shuiteálacha a thairgeann fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite.
- (45) Is tábhachtach faisnéis a sholáthar i ndáil leis an gcaoi a leithdháiltear an leictreachas tacaíthe ar chustaiméirí deiridh. Chun cáilíocht na faisnéise sin a fheabhsú le haghaidh tomhaltóirí, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go n-eisítear ráthaíochtaí maidir le tionscnamh do gach aonad d'fhuinneamh inathnuaite a tháirgtear, **ach amháin nuair a chinneann siad gan ráthaíochtaí maidir le tionscnamh a eisiúint do na táirgeoirí a fhaigheann tacaíocht airgeadais, chun go gcuirfear luach margaidh na ráthaíochta tionscnaimh san áireamh**. Ina theannta sin, d'fhonn cúiteamh dúbailte a sheachaint [] **ba cheart luach margaidh na ráthaíochtaí maidir le tionscnamh a eisítear dóibh faoin scéim tacaíochta ábhartha a bhaint de tháirgeoirí fuinnimh inathnuaite a bhfuil tacaíocht airgeadais á fáil acu cheana. []**

- (46) Foráiltear le Treoir 2012/27/EU maidir le ráthaíochtaí maidir le tionscnamh a chruthaíonn tionscnamh an leictreachais a thairgtear ó ghléasraí comhghiniúna ardéifeachtúlachta. Mar sin féin, ní shonraítear aon úsáid le haghaidh na ráthaíochtaí maidir le tionscnamh sin, agus mar sin ba cheart **úsáid na ráthaíochtaí sin** freisin [] **a bheith ar fáil** agus úsáid fuinnimh ó chomhghiniúint teasa agus leictreachais ardéifeachtúlachta á nochtadh.
- (47) Ba cheart cur leis na ráthaíochtaí maidir le tionscnamh, atá i bhfeidhm faoi láthair i gcás leictreachas inathnuaite [], chun gás inathnuaite a áireamh. **Is ceart freisin go bhféadfaí córas na ráthaíochtaí tionscnaimh a leathnú amach mar rogha chuig córais téimh agus fuaraithe agus chuig foinsí fuinnimh iontaise.** Dhéanfaí foráil ar an gcaoi sin maidir le bealach comhsheasmhach le tionscnamh gás inathnuaite amhail bithmheatán a chruthú do thomhaltóirí deiridh, agus d'éascódh sé tuilleadh trádála trasteorann sna cineálacha gás sin. D'éascódh sé freisin cruthú ráthaíochtaí maidir le tionscnamh le haghaidh gáis inathnuaite eile amhail hidrigin.
- (48) Is gá tacaíocht a thabhairt do chomhtháthú fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite san eangach tarchurtha agus dáileacháin, agus d'úsáid córais stórála fuinnimh le haghaidh táirgeadh comhtháiteathraitheach fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite, go háirithe maidir leis na rialacha lena rialaítear seoladh leictreachais agus rochtain ar an eangach. Leagtar síos le Treoir [Dearadh an Mhargaidh Leictreachais] an creat maidir le leictreachas ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a chomhtháthú. Mar sin féin, ní áirítear sa chreat sin forálacha maidir le gás ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite a chomhtháthú san eangach gáis. Is gá, dá bhrí sin, iad a choinneáil sa Treoir seo.
- (49) Aithníodh na deiseanna atá ann fás eacnamaíoch a bhunú trí bhíthin nuálaíochta agus beartas fuinnimh atá inbhuanaithe agus iomaíoch. Bíonn táirgeadh leictreachais ó fhoinsí inathnuaite ag brath go minic ar fhiontair áitiúla nó réigiúnacha FB Manna. Is tábhachtach na deiseanna fáis agus fostaíochtaí a eascraíonn as infheistíochtaí i dtáirgeadh réigiúnach agus áitiúil fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite sna Ballstáit agus sna réigiúin. Ba cheart don Choimisiún agus do na Ballstáit, dá bhrí sin, tacú le bearta náisiúnta agus réigiúnacha forbartha sna ceantair sin, malartú dea-chleachtas i dtáirgeadh fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn idir tionscnaimh forbartha áitiúla agus réigiúnacha agus úsáid maoiniú beartais comhtháthúcháin a chur chun cinn sa réimse seo.

- (50) Má tá fabhar á thabhairt d'fhorbairt an mhargaidh le haghaidh foinsí inathnuaite fuinnimh, is gá a chur san áireamh an tionchar dearfach ar dheiseanna forbartha réigiúnacha agus áitiúla, ar dheiseanna onnmhairiúcháin, ar chomhtháthú sóisialta agus ar dheiseanna fostaíochta, go háirithe maidir le FBManna agus táirgeoirí neamhspleácha fuinnimh.
- (51) Aithnítear cás ar leith na réigiúin is forimeallaí in Airteagal 349 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh. Is minic an earnáil fuinnimh sna réigiúin is forimeallaí a bheith scoite amach, soláthar teoranta a bheith acu agus a bheith spleách ar bhreoslaí iontaise, cé go dtairbhíonn na réigiúin sin d'fhoinsí tábhachta áitiúla fuinnimh inathnuaite. D'fhéadfaí na réigiúin is forimeallaí a úsáid, dá bhrí sin, mar shamplaí den chaoi a bhféadfaí teicneolaíochtaí nuálacha fuinnimh a chur i bhfeidhm don Aontas. Is gá, dá bhrí sin, úsáid fuinnimh inathnuaite a chur chun cinn chun neamhspleáchas níos mó ó thaobh fuinnimh de a bhaint amach do na réigiúin sin agus chun cás ar leith na réigiúin sin a aithint i dtéarmaí phoitéinseal an fhuinnimh inathnuaite agus riachtanais tacaíochta an phobail.

Is ceart foráil a dhéanamh maidir le maolú a dhéanamh, ar bhonn teoranta áitiúil, chun gur ceadmhach do na Ballstáit critéir shonracha a ghlacadh d'fhonn a áirithiú go mbeidh siad incháilithe do thacaíocht airgeadais i dtaca le breoslaí bithmhaise áirithe a thomhailt. Is ceart go mbeadh na Ballstáit in ann critéir shonracha den chineál sin a ghlacadh i dtaca le suiteálacha a úsáideann breosla bithmhaise agus atá suite i réigiún forimeallach den chineál dá dtagraítear in Airteagal 349 CAE, agus i dtaca le bithmhais a úsáidtear mar bhreosla sna suiteálacha céanna sin agus nach bhfuil i gcomhréir leis na critéir atá sa Treoir seo maidir le hinbhunaitheacht chomhchuibhithe, éifeachtúlacht fuinnimh, agus laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa. Is ceart feidhm a bheith ag na critéir shonracha sin um breoslaí bithmhaise beag beann ar cén áit tionscnaimh sna Ballstáit nó sa tríú tír a bhíonn ag an mbithmhais. Anuas air sin, is ceart bonn cirt oibiachtúil a bheith le critéir shonracha den chineál sin i ngeall ar neamhspleáchas fuinnimh an réigiúin fhorimeallaigh lena mbaineann agus ar mhaithe le haistriú gan uaim a áirithiú i limistéar den chineál sin chuig na critéir atá sa Treoir seo maidir le hinbhunaitheacht chomhchuibhithe, éifeachtúlacht fuinnimh, agus laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa.

Ó tharla gur ola bhreosla, cuid mhaith, a bhíonn sa mheascán fuinnimh a úsáidtear chun leictreachas a ghiniúint sna réigiúin fhorimeallacha, ní mór an deis a bheith ann marana a dhéanamh critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha a bheith sna réigiúin sin. Ba iomchuí, dá bhrí sin, táirgí sonracha comparáide breoslaí iontaise a chur ar fáil don leictreachas a tháirgtear sna réigiúin fhorimeallacha.

Ba cheart do na Ballstáit comhlíonadh éifeachtach na gcritéar sonracha a ghlac siad a áirithiú. Ar deireadh, agus i gcás ar bith, ba cheart na critéir shonracha náisiúnta a bheith gan dochar d'Airteagal 26(9) den Treoir seo. Áirithítear leis an méid sin go leanfaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus bithmhais atá i gcomhréir leis na critéir chomhchuibhithe atá sa Treoir seo de thairbhe a fháil ón éascú trádála atá á shaothrú ag an Treoir seo, lena n-áirítear na réigiúin fhorimeallacha lena mbaineann.

- (52) Is iomchuí forbairt teicneolaíochtaí díláraithe fuinnimh a chur san áireamh faoi choinníollacha neamh-idirdheallaitheacha agus gan cur isteach ar infheistíochtaí infreastruchtúir a mhaoiniú. Tá go leor buntáistí ag táirgeadh an fuinnimh dhíláthraithe, lena n-áirítear úsáid foinsí áitiúla fuinnimh, lena n-áirítear méadú ar chinnteacht an tsoláthair fuinnimh go háitiúil, fad níos lú le taisteal agus laghdú ar an gcaillteanas fuinnimh le linn traschuir. Cothaíonn an dílárú sin forbairt pobail agus comhtháthú freisin, trí fhoinsí ioncaim a sholáthar agus trí phoist a chruthú go háitiúil.
- (53) Agus tábhacht féintomhaltas fuinnimh inathnuaite ag dul i méid, is gá sainmhíniú a thabhairt ar fhéintomhaltóirí inathnuaite agus creat rialála a thabhairt isteach a thabharfadh de chumhacht d'fhéintomhaltóirí leictreachas a ghineadh, a stóráil, a thomhailt agus a dhíol gach ualaí díréireacha a bheith orthu. [] **Ba cheart a chur ar chumas** saoránaigh a bhfuil cónaí orthu in árasáin [] tairbhiú de chumhachtú tomhaltóirí a mhéid céanna le saoránaigh i dtithe aon teaghlaigh. **Bíodh is gur minic fuinneamh inathnuaite á ghiniúint ar láthair a [] thomhailte, is iomchuí cead a thabhairt do na Ballstáit iad féin na teorainneacha a leagan síos inar ceadmhach don fhéintomhaltas tarlú, tríd an raon geografach a shainiú a thuilleadh, mar shampla, nó trí úsáid na heangaí poiblí a eisiamh, agus cothroime iomaíochta agus cóir chomhionann laistigh dá gcreataí faoi seach a áirithiú.**

- (53bis) **Níor cheart ualaigh agus costais dhíríreacha a tharraingt ar fhéintomhaltóirí fuinnimh inathnuaite. Is ceart a chur san áireamh a mhéid a rannchuidíonn siad le gnóthú na spriocanna aeráide agus fuinnimh agus na costais agus na sochair a tharraingíonn siad orthu féin laistigh den chóras fuinnimh iomlán. San am céanna, agus go mór mór nuair a bhíonn a mhéid a léirítear costas sna muirir á mheas, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go ndíolann gach tomhaltóir go cothrom agus go leordhóthanach trí bhíthin muirear, tobhach, agus cánacha, as an gcóras foriomlán costas-roinnte lena ndéantar leictreachas a tháirgeadh, a dháileadh agus a thomhailt, lena n-áirítear costais a bhaineann le tacaíocht a dheonaítear don leictreachas inathnuaite ar bhealach a cheadaíonn an féintomhaltas inathnuaite agus a bhaineann amach comhréireacht agus inbhuanaitheacht airgeadais don chóras. Ar choinníoll go sásaítear na coinníollacha sin agus gan dochar d'Airteagal 107 agus 108 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, is ceart an ceart a fhágáil ag na Ballstáit coinníollacha airgeadais éagsúla a chur i bhfeidhm ar ghrúpaí féintomhaltóirí, amhail saoránaigh atá ina gcónaí in árasáin, nó suíomhanna tráchtála, i gcomórtas le féintomhaltóirí aonair, amhail teaghlaigh in áras teaghlaigh aonair.**
- (54) Ba bhreisluach suntasach i dtéarmaí an phobail áitiúil glacadh le fuinneamh inathnuaite agus rochtain ar bhreischaipiteal príobháideach an toradh ar rannpháirtíocht saoránach áitiúil i dtionscadail fuinnimh inathnuaite trí bhíthin phobail fuinnimh inathnuaite. Beidh an rannpháirtíocht áitiúil sin níos tábhachtaí fós i dtaobh acmhainn an fhuinnimh inathnuaite a mhéadú amach anseo. **Bearta chun go bhféadfaidh pobal fuinnimh inathnuaite dul in iomaíocht ar comhchéim le táirgeoirí eile go mbeadh sé d'aidhm cur le rannpháirtíocht na saoránach áitiúil i ndáil le fuinneamh inathnuaite agus, dá bhrí sin, méadófar leis glacadh leo le haghaidh tionscadail sna réimsí um fuinneamh inathnuaite.**

- (55) I ngeall ar shaintréithe sonracha pobal áitiúil fuinnimh inathnuaite i dtéarmaí méide, struchtúr úinéireachta agus an líon tionscadal, d'fhéadfadh sé go gcuirfí bac le cumas iomaíochta na bpobal sin i gcomparáid le gníomhairí ar mhórsála, eadhon iomaitheoirí a bhfuil tionscadail nó punainn níos mó acu. **Is ceart, dá bhrí sin, go bhféadfadh na Ballstáit aon chineál eintitis a roghnú do na comhphobail fuinnimh a fhad is gur ceadmhach do na heintitis sin, ag gníomhú dóibh faoina n-ainm féin, cearta a fheidhmiú agus a bheith faoi réir oibleagáidí.** Ar chuid de na bearta chun na míbhuntáistí sin a fhritháireamh, tá cuidiú a thabhairt do phobail fuinnimh oibriú sa chóras fuinnimh agus comhtháthú na bpobal sin sa mhargadh a éascú. **Is ceart go mbeadh na comhphobail fuinnimh inathnuaite in ann fuinneamh, arna tháirgeadh ag a suiteálacha atá faoi úinéireacht an chomhphobail, a roinnt eatarthu féin. Ach ní ceart díolúine a thabhairt do bhaill an chomhphobail i dtaca le costais, muirir, tobhaigh agus cánacha iomchuí a leagfaí ar thomhaltóirí deiridh nó ar ghineadóirí nach baill den chomhphobal iad ina mhacasamhail de chás nó i gcás ina n-úsáidtear bonneagar eangaí poiblí chun na haistrithe sin a dhéanamh.**
- (55bis) **Is ceart do chomhphobail fuinnimh inathnuaite, chomh maith le féin-tomhaltóirí, rannchuidiú go cothrom agus go leordhóthanach gcóras foriomlán costas-roinnte lena ndéantar leictreachas a tháirgeadh, a dháileadh agus a thomhailt, agus trí bhíthin muirear, tobhach, agus cánacha, lena n-áirítear, más infheidhme, costais a eascraíonn as tacaíocht arna deonú don fhuinneamh inathnuaite. Is ceart go mbeadh na Ballstáit in ann bearta rialála agus coinníollacha a thabhairt isteach d'fhonn mí-úsáid agus iomaíocht éagóir a sheachaint.**
- (56) Úsáidtear thart ar leath den tomhaltas deiridh fuinnimh san Aontas in earnáil an téimh agus an fhuaraithe agus, dá bhrí sin, meastar go bhfuil sí ar cheann de na hearnálacha is tábhachtaí i dtaca le dícharbónú na hearnála fuinnimh a luathú. Ina theannta sin, is earnáil straitéiseach í i dtéarmaí cinnteacht an tsoláthair fuinnimh de, toisc go meastar gur cheart 40 % de thomhailt an fhuinnimh inathnuaite faoi 2030 a bheith ag teacht ó fhoinsí inathnuaite téimh agus fuaraithe. In éagmais straitéis chomhchuibhithe ar leibhéal an Aontais, tá an dul chun cinn san earnáil seo mall go leor go fóill de dheasca easpa inmheánaithe na gcostas seachtrach agus ilroinnt na margaí téimh agus fuaraithe.

- (57) Tá bearta curtha chun feidhme ag roinnt Ballstát in earnáil an téimh agus an fhuaraithe chun an sprioc maidir le fuinneamh inathnuaite do 2020 a bhaint amach. Mar sin féin, in éagmais spriocanna náisiúnta ceangailteacha tar éis 2020, d'fhéadfadh sé nár leor an chuid eile de na dreasachtaí náisiúnta chun na spriocanna fadtéarmacha maidir le dícharbónú a bhaint amach roimh 2030 agus 2050. Chun iad a thabhairt i gcomhréir leis na spriocanna sin, chun deimhneacht infheisteoirí a neartú agus chun forbairt margaidh foinsí inathnuaite téimh agus fuaraithe a chothú ar fud an Aontais, ach céadphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh a urramú ag an am céanna, is iomchuí iarracht na mBallstát a spreagadh i dtaca le soláthar foinsí inathnuaite téimh agus fuaraithe chun cuidiú a thabhairt an sciar fuinnimh inathnuaite a mhéadú de réir a chéile. I bhfianaise a ilroinnte agus atá roinnte de na margaí téimh agus fuaraithe, tá sé rithabhachtach solúbthacht a áirithiú agus an iarracht sin á cur i gcrích. Tá sé tábhachtach freisin a áirithiú nach ndéanfaidh na fo-éifeachtaí a bheidh ag úsáid foinsí inathnuaite téimh agus fuaraithe dochar don chomhshaol **ná nach mbeidh siad ina siocair le costais fhoriomlána díréireacha. Chun an riosca sin a íoslaghdú, is ceart aird a thabhairt, agus an sciar d'fhuinneamh inathnuaite in earnáil an téimh agus an fhuaraithe a mhéadú, ar staid na mBallstát sin ina bhfuil an sciar sin an-ard cheana féin agus ar an méid seo: seans nach é an bealach is costéifeachtúla chun sciar na bhfoinsí fuinnimh inathnuaite foriomlána sa chóras a mhéadú agus chun astaíochtaí gáis cheaptha teasa a laghdú an sciar d'fhuinneamh inathnuaite i gcórais téimh agus fuaraithe ceantair a mhéadú de réir an luais a leagtar amach mar luach tagartha. Ba cheart go gceadófaí do na Ballstáit luach a shocrú nach ionann agus an luach tagartha le haghaidh a gcuid pleananna.**
- (58) Is ionann an téamh agus fuarú ceantair agus isteach agus amach le 10 % den éileamh teasa ar fud an Aontais, ach tá neamhréireachtaí móra idir na Ballstáit. Aithníodh i straitéis téimh agus fuaraithe an Choimisiúin an poitéinseal atá ann téamh ceantair a dhícharbónú trí éifeachtúlacht fuinnimh níos fearr agus trí úsáid fuinnimh inathnuaite.
- (59) Leagtar amach i straitéis an Aontais Fuinnimh ról na saoránach san aistriú fuinnimh, áit a nglacann saoránaigh úinéireacht ar an aistriú fuinnimh, ina mbaineann siad leas as teicneolaíochtaí nua chun a mbillí a laghdú, agus ina mbíonn siad rannpháirteach go gníomhach sa mhargadh.

- (60) Ba cheart béim a leagan ar na sineirgíochtaí féideartha idir iarracht chun úsáid foinsí inathnuaite téimh agus fuaraithe a mhéadú agus na scéimeanna atá i bhfeidhm faoi láthair faoi Threoir 2010/31/AE agus Treoir 2012/27/AE. Ba cheart an deis a bheith ag na Ballstáit, a mhéid agus is féidir, na struchtúir riaracháin atá ann faoi láthair a úsáid chun an iarracht sin a chur chun feidhme, chun an t-ualach riaracháin a mhaolú.
- (61) I réimse an téimh ceantair, tá sé rithabhachtach, dá bhrí sin, **an tomhaltóir a chumasú chun gur féidir leis nó léi iarraidh a dhéanamh ar sholáthar breosla [] ó fhoinsí fuinnimh** inathnuaite agus gaibhniú rialála agus teicneolaíochta agus bac teicneolaíochta a chosc trí bhíthin cearta neartaithe le haghaidh soláthróirí fuinnimh agus tomhaltóirí deiridh, agus na huirlisí a chur ar fáil do thomhaltóirí deiridh chun gur féidir leo rogha a dhéanamh idir an réiteach ag a bhfuil an fheidhmíocht fuinnimh is airde agus a chuireann san áireamh riachtanais téimh agus fuaraithe na todhchaí i gcomhréir leis na critéir feidhmíochta a bhfuiltear ag súil leo i bhfoirgnimh. **Ba cheart faisnéis thrédhearcach agus iontaofa a thabhairt don úsáideoir deiridh ar éifeachtúlacht an ghréasáin agus ar chion na bhfoinsí fuinnimh inathnuaite atá sa soláthar teasa sonrach atá acu. Is iomchuí freisin go dtabharfaí an deis don úsáideoir deiridh a iarraidh go sainráite gur táirgí téimh arna dtáirgeadh ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite, agus uathu siúd amháin, a sheachadófaí.**
- (62) [] De théisclim don aistriú ionsar bithbhreoslaí ardforbartha agus chun íoslaghdú a dhéanamh ar na hiarmhairtí **díreacha agus** indíreacha a bheidh ag an athrú ar thalamhúsáid, is iomchuí [] **teorainn** a chur le líon na mbithbhreoslaí agus na mbithleachtanna a tháirgtear as **gránbharra agus as barra stáirse-shaibhir, siúcraí agus barra ola []** ar féidir iad a áireamh mar chuid de na [] **spriocanna** a leagtar amach sa Treoir seo, **ach gan an fhéidearthacht fhoriomlán maidir le húsáid na mbithbhreoslaí agus na mbithleachtanna sin a shrianú.**

Níor cheart go bhfágfadh bunú teorann ar leibhéal an Aontais nach mbeadh na Ballstáit in ann foráil a dhéanamh d'íosteorainneacha i dtaca le líon na mbithbhreoslaí agus na mbithleachtanna a tháirgtear as gránbharra agus as barra stáirse-shaibhir, siúcraí agus barra ola [] ar féidir iad a áireamh ar an leibhéal náisiúnta mar chuid de na spriocanna a leagtar amach sa Treoir seo, ach gan an fhéidearthacht fhoriomlán maidir le húsáid na mbithbhreoslaí agus na mbithleachtanna sin a shrianú.

(62Bis) I dtaca le méaduithe táirgeachta in earnálacha de chuid na talmhaíochta i ngeall ar dhlús níos mó a bheith le taighde, forbairt theicneolaíoch agus aistriú eolais ná mar a bheadh ann in éagmais scéimeanna lena gcuirtear chun cinn an táirgiúlacht i gcás bia agus bithbhreoslaí arna mbunú ar aábhair, mar aon le saothrú an dara barr bliantúil ar limistéir nár úsáideadh roimhe sin chun an dara barr a fhás, tig leis na rudaí sin rannchuidiú le dul i ngleic le hathrú indíreach talamhúsáide.

(62ter) De théisclim don aistriú ionsar bithbhreoslaí ardfhorbartha agus chun íoslaghdú a dhéanamh ar na hiarmhairtí díreacha agus indíreacha a bheidh ag an astaíochtaí ó bhithbhreoslaí agus bithleachtanna, is iomchuí cead a thabhairt do na Ballstáit teorainn a chur le líon na mbithbhreoslaí agus na mbithleachtanna a tháirgtear as gránbharra agus as barra stáirse-shaibhir, siúcraí agus barra ola ar barra iad nach bhfuil aon tionchar gás ceaptha teasa dearfach acu i ndáil leis na spriocanna a leagtar amach sa Treoir seo. Tig le saothrú na mbunábhar as a ndéantar bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a bheith ina shiocair le hastaíochtaí gás ceaptha teasa mar go scaoiltear carbón stóraithe amach san atmaisféar, rud dá dtagann dé-ocsaíd charbóin. Baineann an riosca sin, mar shampla, le saothrú barra neamh-inbhuanaithe plandola mar gur ar thalamh a mbíonn stoic charbóin arda san ithir nó san fhásra a chothaítear iad.

(63) I dTreoir (AE) 2015/1513 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁴, iarradh ar an gCoimisiún togra cuimsitheach maidir le beartas costéifeachtach agus neodrach ó thaobh na teicneolaíochta de a chur i láthair gan mhoill do na blianta tar éis 2020 chun peirspictíocht fhadtearma a chruthú don infheistíocht i mbithbhreoslaí inbhuanaithe a bhfuil riosca íseal ann go mbeidh athrú ar thalamhúsáid mar thoradh orthu [] **dar príomhspríoc** earnáil an iompair a dhícharbónú. Tig le **hoibleagáid, arna leagan ar na Ballstáit, go gcaithfidh []** soláthróirí breosla **sciar foriomlán dá gcuid breoslaí as foinsí inathnuaite** tig leis sin deimhneacht a thabhairt do lucht infheistíochta agus a bheith ina spreagadh chun forbairt leanúnach a dhéanamh ar bhreoslaí iompair ailtéarnacha atá inathnuaite, lena n-áirítear bithbhreoslaí ardghorbartha, breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch, agus leictreachais inathnuaite in earnáil an iompair. [] **Ó tharla gan fáil gan stró agus go costéifeachtúil ag gach soláthróir breosla ar bhreoslaí ailtéarnacha inathnuaite, is iomchuí cead a thabhairt do na Ballstáit idirdhealú a dhéanamh eatarthu agus díolúine a thabhairt ón gceanglas sin, más gá, do chineálach áirithe soláthróirí breosla.** Ós rud é go ndéantar breoslaí iompair a thrádáil go héasca, ba cheart go mbeadh soláthróirí breosla sna Ballstáit a bhfuil cion íseal de na hacmhainní ábhartha acu in ann breoslaí inathnuaite a fháil go héasca ó áit éigin eile.

(63bis) **Is ceart bunachar sonraí Eorpach a chur ar bun chun an trédhearcacht agus an inrianaitheacht a áirithiú i dtaca le bithbhreoslaí inbhuanaithe. Cé gur ceart cead a thabhairt do na Ballstáit leanúint de bhunachair sonraí náisiúnta a úsáid agus a bhunú, ba cheart na bunachair sonraí sin a nascadh leis an mbunachar sonraí Eorpach, d'fhonn a áirithiú go n-aistrítear agus go gcomhchuibhítear sreabha sonraí ar an bpointe boise.**

¹⁴ Treoir (AE) 2015/1513 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Meán Fómhair 2015 lena leasaítear Treoir 98/70/CE maidir le cáilíocht breoslaí peitрил agus díosaíl agus lena leasaítear Treoir 2009/28/CE maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn (IO L 239, 15.9.2015, lch. 1).

(64) Beidh úsáid breoslaí ardfhorbartha, bithbhreoslaí eile agus bithgháis arna tháirgeadh ón amhábh ar a liostaítear in Iarscríbhinn IX, breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch, agus leictreachas inathnuaite d'earnáil an iompair ina chuidiú chun astaíochtaí ísealcharbóin a bhaint amach, rud a spreagfaidh dícharbónú earnáil iompair an Aontais ar bhealach costéifeachtach, agus a fheabhsóidh, *inter alia*, éagsúlú fuinnimh in earnáil an iompair ach nuálaíocht, fás agus poist i ngeilleagair an Aontais a chur chun cinn ag an am céanna agus an spléachas ar allmhairí fuinnimh a laghdú. [] **Beidh oibleagáid arna leagan ar na Ballstáit go gcaithfidh soláthróirí [] breosla **sciar de na bithbhreoslaí ardfhorbartha** ina spreagadh chun forbairt leanúnach breoslaí ardfhorbartha a chur chun cinn, lena n-áirítear bithbhreoslaí, agus tá sé tábhachtach a áirithiú go dtugtar dreasachtaí freisin maidir le feabhsú fheidhmíocht na mbreoslaí a sholáthraítear chun an oibleagáid sin a chomhlíonadh, ó thaobh na ngás ceaptha teasa de. Ba cheart don Choimisiún feidhmíocht na ngás ceaptha teasa, nuálaíocht theicniúil agus inbhuanaitheacht na mbreoslaí sin a mheasúnú.**

(64bis) Táthar ag tuar go mbeidh an leictrea-shoghluaisteacht ina cuid nach beag den fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite in earnáil an iompair faoin mbliain 2013. Is ceart tuilleadh dreasachtaí a chur ar fáil ó tharla an fhorbairt ghasta atáthar a dhéanamh ar an leictrea-shoghluaisteacht agus an poiteinseal a bhaineann leis an earnáil sin ó thaobh fáis agus fostaíochta san Aontas Eorpach. Is ceart úsáid a bhaint as iolraitheoirí i dtaobh leictreachas inathnuaite, arna soláthar i gcomhair earnáil an iompair, chun úsáid an leictreachais a chur chun cinn in earnáil an iompair agus d'fhonn an míbhuntáiste comparáideacha i ndáil le staidreamh fuinnimh a laghdú. Tá gléasra cumhachta leictreach trí huairé níos tíosaí ar fhuinneamh ná inneall dócháin, agus ó tharla nach féidir cuntas a thabhairt i gcúrsaí staidreamh ar an leictreachas uile arna sholáthar d'fheithiclí [] bóthair trí bhíthin méadrú tiomnaithe (e.g. trí mhuirear a ghearradh sa bhaile), is ceart iolraitheoirí a úsáid chun a áirithiú go gcoinnítear cuntas mar is ceart ar na dea-thionchair a bhíonn ag córais iompair leictreacha a úsáideann fuinneamh inathnuaite.

□

- (65) Tig le cur chun cinn **breoslaí carbóin athchúrsáilte** [] arna dtáirgeadh as [] **gáis próiseála dramhaíola agus gáis sceite de thionscnamh neamh-inathnuaite as suiteálacha tionsclaíocha**, tig leis rannchuidiú le cuspóirí beartais éagsúlaithe fuinnimh agus iompair a dhícharbonú, **ach iad an tairseach íosta iomchuí ar gháis cheaptha teasa a chomhlíonadh**. Is iomchuí, dá bhrí sin, na breoslaí sin a áireamh ar an [] oibleagáid a leagtar ar sholáthróirí breosla, **agus an deis a thabhairt, ag an am céanna, do na Ballstáit gan na breoslaí sin a áireamh amhlaidh mura mian leo sin.**
- (66) Ba cheart úsáid amhábhair a bhfuil tionchar íseal acu ar athruithe indíreacha ar an talamhúsáid i gcás a n-úsáide le haghaidh bithbhreoslaí, a chur chun cinn d'fhonn cuidiú le dícharbonú an gheilleagair. Amhábhair le haghaidh bithbhreoslaí ardfhorbartha, a mbaineann teicneolaíocht níos nuálaí agus níos nua leo agus a bhfuil níos mó tacaíochta de dhíth orthu dá bhrí sin, ba cheart na hamhábhair sin go háirithe a áireamh in Iarscríbhinn a ghabhann leis an Treoir seo. Chun a áirithiú go bhfuil an Iarscríbhinn sin bord ar bord leis na forbairtí teicneolaíochta is déanaí ach éifeachtaí diúltaithe neamhbheartaithe a sheachaint ag an am céanna, ba cheart meastóireacht a dhéanamh tar éis an Treoir a ghlacadh chun an fhéidearthacht an Iarscríbhinn amhábhair nua a chumhdach a mheas.
- (67) Ba cheart an costas a bhaineann le soláthróirí nua gáis ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a cheangal leis na heangacha gáis a bheith bunaithe ar chritéir atá oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach agus ba cheart aird chuí a thabhairt ar an mbuntáiste a thugann táirgeoirí leabaithe áitiúla gáis ó fhoinsí inathnuaite do na heangacha gáis.

- (68) Chun poitéinseal iomlán bithmhaise a shaothrú chun cuidiú le dícharbónú an gheilleagair trína húsáid le haghaidh ábhar agus fuinnimh, ba cheart don Aontas agus do na Ballstáit úsáid inbhuanaithe níos mó adhmaid atá ann cheana agus acmhainní talmhaíochta a chur chun cinn mar aon le forbairt córas nua foraoiseachta agus táirgthe talmhaíocha. **Samplaí de chórais den chineál sin is ea saothrú barra idirmheánach nó barra cumhdaigh, a shaothraítear nuair nach mbíonn na coinníollacha fáis is fearr ann nó nuair nach mbíonn na coinníollacha is fearr ann faoina bhfásadh an príomhbharr. Ó tharla gur ar an talamh céanna leis an bpríomhbharr a fhástar barra idirmheánach, ní chruthaíonn sin aon éileamh ar thalamh breise. Méadaíonn barra idirmheánacha an toradh talmhaíochta in aghaidh an aonaid agus feabhsaíonn sin cáilíocht na hithreach agus laghdaíonn sé creimeadh na hithreach.**
- (69) Ba cheart bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a tháirgeadh ar bhealach inbhuanaithe i gcónaí. Dá bhrí sin, ba cheart a cheangal go gcomhlíonfaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise, arna n-úsáid chun sprioc an Aontais a leagtar síos sa Treoir seo a chomhlíonadh, agus iad siúd a thairbhíonn de scéimeanna tacaíochta, ba cheart a cheangal go gcomhlíonfaidh siad critéir inbhuanaitheachta agus critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa. **Is den riachtanas comhchuibhiú na gcritéar sin a bhaineann le bithbhreoslaí, bithleachtanna agus bithmhais, chun go mbainfí amach cuspóirí bheartas fuinnimh an Aontais mar a leagtar amach in Airteagal 194(1) CFAE. Sa chomhthéacs sin, áirithíonn sé feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh agus éascaíonn sé, ar an gcaoi sin, go háirithe i dtaca le hAirteagal 28(9) den Treoir seo, trádáil bithbhreoslaí, bithleachtanna agus bithmhais chomhlíontach idir na Ballstáit. Níor cheart aon iarracht a dhéanamh cur as do na héifeachtaí dearfacha a bhíonn ag comhchuibhiú na gcritéar thuasluaite ar dhea-fheidhmiú mhargadh inmheánach an fhuinnimh agus ar sheachaint an tsaofa iomaíochais san Aontas. Bíodh sin mar atá, ionas gur féidir na critéir maidir le hinbhuanaitheacht chomhchuibhithe agus le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa i gcás breoslaí bithmhaise arna n-úsáid in earnáil an téimh agus an fhuaraithe a thabhairt isteach de réir a chéile agus gan stró, is ceart go mbeadh cead ag na Ballstáit na critéir náisiúnta, a bhí ann sular tháinig an Treoir seo i bhfeidhm, maidir le hinbhuanaitheacht agus le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, a chur i bhfeidhm mar bheart eatramhach ar na gléasraí sin a fhaigheann tacaíocht faoi scéimeanna arna bhformhuiniú cheana féin nó go dtéann na fóirdheontais a deonaíodh faoi na scéimeanna sin in éag.**

- (70) Ba cheart don Aontas na bearta iomchuí a dhéanamh i gcomhthéacs na Treorach seo, lena n-áirítear critéir inbhuanaitheachta agus critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a chur chun cinn le haghaidh bithbhreoslaí agus le haghaidh bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise arna n-úsáid le haghaidh téimh nó fuarú agus gineadh leictreachais.
- (71) I dtaca le táirgeadh bunábhar talmhaíochta le haghaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise á dtáirgeadh, maille leis na dreasachtaí lena n-úsáid dá bhforáiltear sa Treoir seo, níor cheart sin a bheith ina spreagadh le tailte bithéagsúla a scriosadh. I dtaca le hacmhainní finideacha den sórt sin, a aithnítear in ionstraimí idirnáisiúnta éagsúla fiúntas a bheith iontu do gach duine daonna, ba cheart iad a chaomhnú. Tá sé riachtanach, dá bhrí sin, critéir inbhuanaitheachta agus critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a sholáthar lena n-áirithiú go mbíonn bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise incháilithe le haghaidh na ndreasachtaí nuair is féidir a ráthú nach dtagann an bunábhar talmhaíochta ó limistéir bhithéagsúla nó i gcás limistéir atá ainmnithe chun críocha chosaint an dúlra nó chun críochta éiceachórais nó speicis atá neamhchoitianta, faoi bhagairt nó i mbaol a chosaint, taispeánann an t-údarás inniúil ábhartha nach gcuireann táirgeadh an amhábhair talmhaíochta isteach ar na críocha sin. Ba cheart a mheas go bhfuil foraoisí bithéagsúil de réir na gcritéir inbhuanaitheachta, más foraoisí príomhúla iad i gcomhréir leis an sainmhíniú arna úsáid ag Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta na Náisiún Aontaithe sa mheasúnú ar acmhainní foraoisí domhanda, nó i gcás ina bhfuil siad faoi chosaint ag dlí náisiúnta um chosaint an dúlra. Ba cheart a mheas mar fhoraoisí bithéagsúla limistéir ina ndéantar táirgí foraoise neamhadhmaid a bhailiú, ar chuntar gur beag an tionchar a bhíonn ag an duine orthu. Níor cheart cineálacha eile foraoisí, arna sainmhíniú ag Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta na Náisiún Aontaithe, amhail foraoisí nádúrtha modhnaithe, foraoisí agus plandálaithe leathnádúrtha, níor cheart na cineálacha sin foraoisí a mheas mar fhoraoisí príomhúla. Ag féachaint, ina theannta sin, d'fhéarthailte atá an-bhithéagsúil, idir fhéarthailte measartha agus fhéarthailte trópaiceacha, lena n-áirítear sabhánaí, steipeanna, muiní agus machairí atá an-bhithéagsúil, níor cheart bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a dhéantar as bunábhair talmhaíochta a thagann as na tailte sin a bheith incháilithe le haghaidh na ndreasachtaí dá bhforáiltear sa Treoir seo. Ba cheart don Choimisiún critéir iomchuí a bhunú chun na féarthailte an-bhithéagsúil sin a shainmhíniú i gcomhréir leis an bhfianaise eolaíoch is fearr atá ar fáil agus le caighdeáin ábhartha idirnáisiúnta.

- (72) Níor cheart talamh a thiontú chun bunábhar talmhaíochta le haghaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a tháirgeadh mura rud é nach bhféadfaí cailteanas an stoic carbóin nuair a thiontófaí é a chúiteamh, laistigh de thréimhse réasúnta agus ag cur san áireamh a phráinní is atá sé dul i ngleic leis an athrú aeráide, leis an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bheadh mar thoradh ar tháirgeadh agus úsáid bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise. D'fhágfadh sin nach mbeadh ar oibreoirí eacnamaíocha taighde neamhriachtanach anróiteach a dhéanamh agus nach gcaithfí talamh le stoic arda carbóin, nach mbeadh incháilithe chun bunábhar talmhaíochta le haghaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a tháirgeadh, a thiontú. De réir na bhfardal domhanda um stoic charbóin, is ceart bogaigh agus limistéir foraoise gan bhriseadh, ag a bhfuil clúdach téastair is mó ná 30 %, a áireamh sa chatagóir seo.

[]

- (74) Faoi chuimsiú Aontas an Chomhbheartais Talmhaíochta, ba cheart d'fheirmeoirí sraith chuimsitheach de cheanglais comhshaoil a chomhlíonadh chun tacaíocht dhíreach a fháil. Is i gcomhthéacs an bheartais talmhaíochta is éifeachtúla comhlíonadh na gceanglais sin a fhíorú. Ní iomchuí na ceanglais sin a áireamh sa scéim inbhuanaitheachta mar ba cheart a leagan amach sna critéir inbhuanaitheachta le haghaidh bithfhuinnimh rialacha atá oibiachtúil agus a bhfuil feidhm acu ar bhonn domhanda. D'fhéadfadh baol ualach riaracháin nach bhfuil gá leis a bheith ann i gcás comhlíonadh a fhíorú faoin Treoir seo.
- (75) Is iomchuí critéir inbhuanaitheachta agus critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a thabhairt isteach ar fud an Aontais le haghaidh breoslaí bithmhaise a úsáidtear i ngineadh leictreachais, téimh agus fuaraithe chun leanúint de laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a áirithiú i gcomparáid le roghanna malartacha breosla iontaise, chun tionchar neamhbheartaithe inbhuanaitheachta a sheachaint agus chun an margadh inmheánach a chur chun cinn.

- (76) Chun a áirithiú, in ainneoin an éilimh mhéadaithigh ar bhitmhais foraoiseachta, go ndéantar an saothrú ar bhealach inbhuanaithe i bhforaoisí ina n-áirithítear athghiniúint, go dtugtar aird speisialta ar limistéir atá ainmnithe go sonrach chun bithéagsúlacht, tírdhreacha agus gnéithe nádúrtha ar leith a chosaint, go gcaomhnaítear acmhainní bithéagsúlachta agus go ndéantar stoic charbóin a rianú, ba cheart don bhunábhar adhmaid teacht ó fhoraoisí a shaothraítear i gcomhréir le prionsabail an bhainistithe inbhuanaithe foraoisí, agus ó na foraoisí sin amháin, faoi phróisis foraoise idirnáisiúnta amhail Foraoisí na hEorpa agus ba cheart go gcuirtear chun feidhme iad trí bhíthin dlíthe náisiúnta nó na gcleachtas bainistíochta is fearr ar leibhéal an ghabháiltais foraoise. Ba cheart do na hoibreoirí na céimeanna iomchuí a dhéanamh chun an riosca go n-úsáidfear bithmhais foraoiseachta neamh-inbhuanaithe chun bithfhuinneamh a tháirgeadh a íoslaghdú. Chuige sin, ba cheart do na hoibreoirí cur chuige rioscabhunaithe a chur ar bun. Sa chomhthéacs sin, is iomchuí don Choimisiún treoir oibríochtúil a fhorbairt maidir le comhlíonadh an chur chuige rioscabhunaithe a fhíorú, tar éis dul i gcomhairle le coiste rialachais an aontais fuinnimh agus leis an mbuanchóiste foraoiseachta arna bhunú le Treoir 89/367/CEE ón gComhairle¹⁵.
- (77) Chun an t-ualach riaracháin a laghdú, ba cheart nach mbeadh feidhm ag na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ach amháin maidir le leictreachas agus téamh ó bhreosláí bithmhaise a thairgtear i suiteálacha [] **a bhfuil ionchur iomlán teirmeach rátáilte** acu is ionann agus, nó is airde ná, 20 MW.

¹⁵ Treoir 89/367/CEE ón gComhairle an 29 Bealtaine 1989 lena mbunaítear Buanchóiste Foraoiseachta (IO L 165, 15.6.1989, lch. 14).

- (78) Ba cheart breoslaí bithmhaise a thiontú ina leictreachas agus teas ar bhealach éifeachtúil chun cinnteacht an tsoláthair fuinnimh agus laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a uasmhéadú, agus chun astaíochtaí truailleán aeir a theorannú agus chun an brú ar acmhainní teoranta bithmhaise a íoslaghdú. Ar an ábhar sin, níor cheart tacaíocht phoiblí do shuiteálacha [] **a bhfuil ionchur iomlán teirmeach rátáilte** acu is ionann agus, nó is airde ná, 20 MW a thabhairt ach do shuiteálacha an-éifeachtúil cumhachta agus téimh in éineacht, mar a shainmhínítear in Airteagal 2(34) de Threoir 2012/27/AE. Ba cheart ligean do scéimeanna tacaíochta atá ann cheana le haghaidh leictreachas bithmhais-bhunaithe feidhmiú go dtí an dáta deiridh a sannadh dóibh i gcás na suiteálacha bithmhaise uile. Ina theannta sin, níor cheart leictreachas arna tháirgeadh ó bhithmhais i suiteálacha [] **a bhfuil ionchur iomlán teirmeach rátáilte** acu is ionann agus, nó is airde ná, 20 MW a áireamh i mbaint amach spriocanna agus oibleagáidí maidir le fuinneamh inathnuaite i gcás suiteálacha an-éifeachtúil cumhachta agus téimh in éineacht. I gcomhréir leis na rialacha maidir le státhabhair, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann, mar sin féin, tacaíocht phoiblí a thabhairt do shuiteálacha chun fuinneamh inathnuaite a tháirgeadh, agus an leictreachas a thairgeann siad a áireamh i mbaint amach spriocanna agus oibleagáidí maidir le fuinneamh inathnuaite, chun a áirithiú nach mbeifear ag brath níos mó ar bhreoslaí iontaise a mbíonn tionchar níos mó acu ar an aeráid agus ar an gcomhshaol i gcás ina mbeadh, tar éis dóibh gach iarracht a dhéanamh ar an leibhéal teicniúil agus eacnamaíoch suiteálacha an-éifeachtúil téimh agus cumhachta bithmhaise in éineacht a shuiteáil, riosca suntasach ann do na Ballstáit i ndáil le cinnteacht an tsoláthair leictreachais.
- (79) Ba cheart an íostairseach maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh bithbhreoslaí agus bithleachtanna a thairgtear i suiteálacha nua a mhéadú chun iarmhéid iomlán na ngás ceaptha teasa a fheabhsú agus chun tuilleadh infheistíochtaí i suiteálacha a bhfuil feidhmíocht íseal acu i dtaobh laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a dhíspreagadh. Cosaintí infheistíochta le haghaidh acmhainní táirgthe bithbhreoslaí agus bithleachtanna is ea an méadú sin.
- (80) Ar bhonn taithí a fuarthas i gcur chun feidhme praiticiúil chritéir inbhuanaitheachta an Aontais, is iomchuí ról na scéimeanna deonacha um dheimhniúchán idirnáisiúnta agus náisiúnta chun comhlíonadh na gcritéir inbhuanaitheachta a fhíorú ar bhealach comhchuibhithe.

- (81) Is chun leasa an Aontais atá sé forbairt scéimeanna deonacha idirnáisiúnta nó náisiúnta a chur chun cinn, scéimeanna a leagann amach na caighdeáin maidir le bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise inbhuanaithe a tháirgeadh agus a dheimhniú go gcomhlíonann bithbhreoslaí, bithleachtanna, agus breoslaí bithmhaise na caighdeáin sin. Ar an ábhar sin, ba cheart foráil a dhéanamh maidir leis na scéimeanna sin ba cheart a aithint mar scéimeanna a sholáthraíonn sonraí agus fianaise iontaofa, i gcás ina gcomhlíonann siad caighdeáin leordhóthanacha i dtaca le hiontaofacht, thrédhearcacht agus iniúchóireacht neamhspleách. Chun a áirithiú go ndéantar comhlíonadh na gcritéar inbhuanaitheachta agus na gcritéar maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a fhíorú ar bhealach stóinsithe agus comhchuibhithe agus go háirithe chun calaois a chosc, ba cheart a thabhairt de chumhacht don Choimisiún rialacha mionsonraithe cur chun feidhme a leagan síos, lena n-áirítear caighdeáin leordhóthanacha iontaofachta, thrédhearcachta agus iniúchóireachta neamhspleáiche a bheidh le cur i bhfeidhm ag na scéimeanna deonacha.
- (82) Tá tábhacht ról na scéimeanna deonacha ag dul i méid maidir le fianaise a sholáthar ar chomhlíonadh na gcritéar inbhuanaitheachta agus na gcritéar maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise. Is iomchuí don Choimisiún, dá bhrí sin, a cheangal ar scéimeanna deonacha, lena n-áirítear na scéimeanna sin arna n-aithint ag an gCoimisiún cheana féin, tuarascáil rialta a thabhairt ar a gcuid gníomhaíochtaí. Ba cheart na tuarascálacha sin a phoiblíú chun thrédhearcacht a mhéadú agus chun maoirseacht an Choimisiúin a fheabhsú. Ina theannta sin, bheadh sna tuarascálacha sin an fhaisnéis is gá don Choimisiún chun tuarascáil a thabhairt ar oibríocht scéimeanna deonacha d'fhonn dea-chleachtais a aithint agus togra a thíolacadh, más iomchuí, chun na dea-chleachtais sin a chur chun cinn.
- (83) Chun feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a éascú, ba cheart glacadh, i ngach Ballstát, leis an bhfianaise maidir leis na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le haghaidh bithmhais le haghaidh fuinnimh arna fáil i gcomhréir le scéim atá aitheanta ag an gCoimisiún. Ba cheart do na Ballstáit cuidiú a thabhairt chun cur chun feidhme cuí phrionsabal deimhniúcháin scéimeanna deonacha a áirithiú trí mhaoirseacht a dhéanamh ar oibríocht na gcomhlachtaí deimhniúcháin a bhfuil creidiúnú acu ón gcomhlacht náisiúnta creidiúnúcháin agus trí na scéimeanna deonacha a chur ar an eolas faoi bharúlacha ábhartha.

- (84) Chun ualach riaracháin díréireach a sheachaint, ba cheart liosta luachanna réamhshocraithe a leagan síos do chonairí coiteanna táirgeachta do bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise, agus ba cheart an liosta sin a nuashonrú agus a leathnú amach nuair atá tuilleadh sonraí iontaofa ar fáil. Ba cheart oibreoirí eacnamaíocha a bheith i dteideal i gcónaí leibhéal an laghdaithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa i dtaca le bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise arna bhunú leis an liosta sin, an leibhéal sin a mhaíomh. I gcás ina bhfuil an luach réamhshocraithe le haghaidh laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó chonair táirgeachta faoi bhun an íosleibhéil is gá i dtaca le hastaíochtaí gás ceaptha teasa, ba cheart a cheangal ar tháirgeoirí ar mian leo a gcomhréireacht leis an íosleibhéal sin a léiriú, a thaispeáint go bhfuil na hastaíochtaí iarbhir óna bpróiseas táirgeachta níos ísle ná leibhéal na n-astaíochtaí a cuireadh san áireamh agus na luachanna réamhshocraithe á ríomh.
- (85) Is gá rialacha soiléire a leagan síos maidir le ríomh na laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise agus óna dtáirgí comparáide breoslaí iontaise.
- (86) I gcomhréir leis an bhfaisnéis reatha theicniúil agus eolaíoch, ba cheart a chur san áireamh i modheolaíocht cuntasóireachta gás ceaptha teasa iompú na mbreoslaí bithmhaise soladacha agus gásacha ina bhfuinnimh deiridh chun bheith i gcomhréir le ríomh an fhuinnimh inathnuaite chun críocha é a áireamh i sprioc an Aontais arna leagan síos sa Treoir seo. Ba cheart athbhreithniú a dhéanamh ar leithdháileadh na n-astaíochtaí ar chomhtháirgí, seachas dramhaíl ná iarmhair, i gcás ina dtáirgtear leictreachas agus/nó téamh agus fuarú i ngléasraí comhghiniúna nó ilghiniúna.
- []
- (88) Más rud é go dtiontaítear talamh a bhfuil stoic charbóin arda san ithir nó san fhásra, chun bunábhair a shaothrú le haghaidh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise, de ghnáth scaoilfear cuid den charbón stóráilte san atmaisféar, agus foirmeofar dé-ocsaíd charbóin a fhoirmiú dá dheasca sin. An tionchar diúltach gáis cheaptha teasa a bheadh aige sin, d'fhéadfadh sé tionchar dearfach gáis cheaptha teasa bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a fhritháireamh, méid suntasach i gcásanna áirithe. Ba cheart éifeachtaí iomlána carbóin tiontú den chineál sin a chur san áireamh, dá bhrí sin, agus laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa de bharr bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise áirithe á ríomh. Is gá sin chun a áireamh go gcuirtear san áireamh i ríomh an laghdaithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa iomlán na n-éifeachtaí carbóin a bhíonn ag úsáid bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise.

- (89) Agus tionchar gáis cheaptha teasa tiontaithe talún á ríomh, ba cheart d'oibreoirí eacnamaíocha a bheith in ann luachanna iarbhír a úsáid le haghaidh na stoc carbóin a bhaineann leis an talamhúsáid thagartha agus leis an talamhúsáid tar éis an tiontaithe. Ba cheart go mbeidís in ann luachanna caighdeánacha a úsáid freisin. Is í modheolaíocht an phainéil idir-rialtasaigh ar an athrú aeráide an bonn iomchuí le haghaidh na luachanna caighdeánacha sin. Faoi láthair, ní chuirtear an obair sin in iúl ar bhealach is féidir le hoibreoirí eacnamaíocha a chur i bhfeidhm láithreach. Ba cheart don Choimisiún, dá bhrí sin, treoirlínte an 10 Meitheamh 2010 a athbhreithniú chun stoic charbóin talún a ríomh chun críche Iarscríbhinn V a ghabhann leis an Treoir seo, agus comhleanúnachas le Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁶ a áirithiú ag an am céanna.
- (90) Ba cheart comhtháirgí ó tháirgeadh agus ó úsáid breoslaí a chur san áireamh agus astaíochtaí gás ceaptha teasa á ríomh. Is iomchuí an modh ionadaíochta chun críocha na hanailíse beartais, ach ní chun oibreoirí eacnamaíocha aonair agus coinsíneachtaí aonair breoslaí iompair a rialú. Sna cásanna sin, is é modh an leithdháilte fuinnimh an modh is iomchuí ós rud é go bhfuil sé éasca é a chur i bhfeidhm, tá sé intuartha le himeacht ama, déanann sé dreasachtaí fritorthúla a íoslaghdú agus bíonn torthaí air a bhíonn inchomparáideach, den chuid is mó, leis na torthaí a bhíonn ar an modh ionadaíochta. Chun críocha anailís beartas, ba cheart don Choimisiún, sna tuarascálacha atá á gcur le chéile aige, torthaí a chur in iúl agus an modh ionadaíochta a úsáid.
- (91) Ós rud é gurb iad comhtháirgí príomhaidhm an phróisis táirgeachta, ní hionann iad agus fuíll agus fuíll talmhaíochta. Is iomchuí, dá bhrí sin, a shoiléiriú gur fuíll iad fuíll bairr talmhaíochta agus nach comhtháirgí iad. Ní bheidh aon tionchar aige sin ar an modheolaíocht atá ann cheana agus soiléiríonn sé na forálacha atá ann cheana.

¹⁶ Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Bealtaine 2013 maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais agus lena n-aisghairtear Cinneadh Uimh. 280/2004/CE (IO L 165, 18.6.2013, lch. 13)

- (92) An modh atá bunaithe faoi láthair leithdháileadh fuinnimh a úsáid mar riail chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a roinnt idir comhtháirgí, d'oibrigh sé go maith go dtí seo agus ba cheart leanúint leis. An mhodheolaíocht maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a thagann ó chomhghiniúint teasa agus leictreachas nuair atá an chomhghiniúint teasa agus leictreachas á húsáid i bpróiseáil bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise, is iomchuí an mhodheolaíocht sin a chur i gcomhréir leis an modheolaíocht a chuirtear i bhfeidhm nuair is é comhghiniúint teasa agus leictreachais an úsáid deiridh.
- (93) Cuirtear san áireamh sa mhodheolaíocht na hastaíochtaí laghdaithe gás ceaptha teasa a thagann ó chomhghiniúint teasa agus leictreachais i gcomparáid le húsáid gléasraí leictreachais agus teasa amháin, trína chur san áireamh áirgiúlacht teasa i gcomparáid le leictreachas, agus áirgiúlacht teasa ag teochtaí éagsúla. Tá sé loighciúil go mbaineann cion níos mó d'iomlán na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa le teocht níos airde, ná le teas ag teocht íseal, nuair a chomhtháirgtear an teas le leictreachas. Cuirtear san áireamh sa mhodheolaíocht an chonair ar fad i dtreo fuinneamh deiridh, lena n-áirítear tiontú go teas nó leictreachas.
- (94) Is iomchuí na sonraí arna n-úsáid chun na luachanna réamhshocraithe a ríomh a fháil ó fhoinsí neamhspleácha ar saineolaithe iad ó thaobh na heolaíochta de, agus na sonraí sin a nuashonrú de réir mar is iomchuí de réir mar atá obair na bhfoinsí sin á déanamh acu. Ba cheart don Choimisiún spreagadh a thabhairt do na foinsí sin, nuair atá a gcuid oibre á nuashonrú acu, aghaidh a thabhairt ar astaíochtaí ó shaothrú, éifeacht dálaí réigiúnach agus aeráideolaíochta, éifeachtaí saothrúcháin ina n-úsáidtear modhanna feirmeoireachta inbhuanaithe talmhaíochta agus orgánacha, agus rannchuidiú eolaíoch táirgeoirí, laistigh den Aontas agus i dtríú tíortha agus sa tsochaí shibhialta.
- (95) Tá méadú ag teacht ar an éileamh domhanda le haghaidh tráchtearraí talmhaíochta. Déanfar cuid den éileamh méadaithe sin a shásamh tríd an méid talún a chuirtear ar leataobh le haghaidh talmhaíochta a mhéadú. Bealach amháin chun an méid talún atá ar fáil le haghaidh saothrú a mhéadú is ea talamh a díghrádaíodh go mór agus nach féidir a úsáid chun críocha talmhaíochta, dá bhrí sin, sa riocht ina bhfuil sé, an talamh sin a athchóiriú. Ba cheart go gcuirfeadh an scéim inbhuanaitheachta chun cinn úsáid talún díghrádaithe athchóirithe toisc go gcuirfidh cur chun cinn bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise le fás an éilimh ar thráchtearraí talmhaíochta.

(96) Chun cur chun feidhme comhchuibhithe mhodheolaíocht ríofa na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa a áirithiú agus chun an fhianaise eolaíoch is déanaí a ailíniú, ba cheart é a thabhairt de chumhacht don Choimisiún na prionsabail agus na luachanna modheolaíochta is gá a oiriúnú chun a mheas ar comhlíonadh na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun a chinneadh an bhfuil sonraí beachta maidir le hastaíochtaí saothraithe amhábhair sna tuarascálacha a chuireann na Ballstáit agus tríú tíortha isteach.

(96bis) Tá eangacha gáis na hEorpa ag éirí níos comhtháite. I dtaca le táirgeadh agus úsáid an bhithmheatáin a cur chun cinn, a instealladh isteach in eangach an gháis nádúrtha, agus a thrádáil go trasteorannach, fágann an méid sin nach mór a áirithiú go mbeidh cuntasacht cheart ann ar an bhfuinneamh inathnuaite agus nach mór dreasachtaí dúbailte, a eascraíonn as tacaíocht a fháil ó scéimeanna éagsúla i mBallstáit éagsúla, a sheachaint. Ba cheart go gcuideodh an córas cothromúcháin maise a bhaineann le fíorú na hinbhuanaitheachta bithfhuinnimh chun na saincheisteanna sin a chur ina gceart.

(97) Chun cuspóirí na Treorach seo a bhaint amach, is gá don Aontas agus do na Ballstáit méid suntasach acmhainní airgeadais a chur ar leataobh le haghaidh taighde agus forbairt i ndáil le teicneolaíochtaí fuinnimh inathnuaite. Go háirithe, ba cheart don Institiúid Eorpach um Nuálaíocht agus Teicneolaíocht ardtosaíocht a thabhairt don taighde agus forbairt i ndáil le teicneolaíochtaí fuinnimh inathnuaite.

(98) Ba cheart a léiriú le cur chun feidhme na Treorach seo, nuair is ábhartha, forálacha Choinbhinsiún Choimisiún Eacnamaíochta na Náisiún Aontaithe don Eoraip um Rochtain ar Fhaisnéis, Rannpháirtíocht an Phobail i gCinnteoireacht agus Rochtain ar Cheartas i nGnóthaí Comhshaoil, go háirithe mar a chuirtear chun feidhme iad trí Threoir 2003/4/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁷.

¹⁷ Treoir 2003/4/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2003 maidir le rochtain phoiblí ar fhaisnéis ar an gcomhshaol (IO L 41, 14.2.2003, lch 26).

(99) Chun gnéithe neamhriachtanacha d'fhorálacha na Treorach seo a leasú nó a fhorlíonadh, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i dtaca le: liosta na n-amhábh ar le haghaidh táirgeadh bithbhreoslaí ardforbartha, a chuidíonn go pointe teoranta le hoibleagáid na soláthróirí breosla in earnáil an iompair; oiriúnú luacha fuinnimh breoslaí iompair don dul chun cinn eolaíoch agus teicniúil; an mhodheolaíocht chun sciar an bithbhreosla is toradh de bhithmhais a bheith á próiseáil in éineacht le breoslaí iontaise mar chuid den phróiseas comhchoiteann a chinneadh; cur chun feidhme comhaontuithe maidir le haitheantas frithpháirteach ráthaíochtaí maidir le tionscnamh; bunú rialacha chun faireachán a dhéanamh ar chóras na ráthaíochtaí maidir le tionscnamh; agus rialacha chun tionchar gáis ceaptha teasa bithbhreoslaí, bithleachtanna agus a dtáirgí comparáide breoslaí iontaise a ríomh. Tá sé tábhachtach, go háirithe, go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfar na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, gheobhaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus beidh rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.

[]

(101) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí na Treorach seo, eadhon sciar 27 % ar a laghad d'fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a bhaint amach in olltomhaltas deiridh fuinnimh an Aontais faoi 2030, a ghnóthú go leordhóthanach ach gur fearr is féidir, de bharr scála na gníomhaíochta, iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Treoir seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú.

- (102) Ba cheart an oibleagáid an Treoir seo a thrasuí sa dlí náisiúnta a theorannú do na forálacha sin ar leasú substainteach iad i gcomparáid leis an Treoir a bhí ann roimhe seo. Baineann an oibleagáid chun na forálacha nár athraíodh a thrasuí leis an Treoir a bhí ann roimhe seo.
- (103) I gcomhréir le Dearbhú Comhpháirteach Polaitiúil an 28 Meán Fómhair 2011¹⁸ ó na Ballstáit agus ón gCoimisiún maidir le doiciméid mhíniúcháin, ghlac na Ballstáit mar chúram orthu féin, i gcásanna a bhfuil údar cuí leo, doiciméad amháin nó níos mó a chur leis an bhfógra maidir lena mbearta trasuite, ar doiciméid iad lena mínítear an gaol idir codanna de threoir agus páirteanna comhfhreagracha na n-ionstraimí náisiúnta trasuite.
- (104) Ba cheart nár dochar an Treoir seo d'oibleagáidí na mBallstát maidir leis an teorainn ama chun na Treoracha a leagtar amach i gcuid B d'Iarscríbhinn XI a thrasuí sa dlí náisiúnta.

TAR ÉIS AN TREOIR SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Ábhar

Bunaítear leis an Rialachán seo creat coiteann maidir le fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn. Leagtar síos ann sprioc cheangailteach de chuid an Aontais maidir le sciar foriomlán an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a bheidh san olltomhaltas deiridh fuinnimh in 2030 . Leagtar síos ann freisin rialacha maidir le tacaíocht airgeadais don leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite, le féintomhaltas leictreachais inathnuaite, le húsáid leictreachais inathnuaite sna hearnálacha téimh, fuaraithe, agus iompair, agus maidir leis an gcomhar réigiúnach idir na Ballstáit agus tríú tíortha, le ráthaíochtaí maidir le tionscnamh, le nósanna imeachta riaracháin agus le heolas agus oiliúint. Bunaítear leis critéir maidir le hinbhuanaitheacht agus le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa do bhithbhreoslaí, do bhithleachtanna agus do bhreoslaí bithmhaise.

¹⁸ IO C 369, 17.12.2011, lch. 14.

Airteagal 2

Sainmhínithe

Chun críche an Rialacháin seo, is iad na sainmhínithe atá i dTreoir 2009/72/CEC ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹⁹ is infheidhme.

Tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas freisin:

(a) ciallaíonn 'fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite' fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite neamh-iontaise, mar atá an ghaoth, an ghrian (grianfhuinneamh teirmeach agus grianfhuinneamh fótvoltach) agus fuinneamh geoiteirmeach, fuinneamh **comhthimpeallachta** [], fuinneamh taoide, toinne agus eile fuinneamh aigéin, hidreachumhacht, bithmhais, gás ó líonadh talún, gás ó ionad cóireála camrais, agus bithghás;

(b) ciallaíonn '**fuinneamh** []' comhthimpeallach fuinneamh teirmeach **a fhaightear** [] **go nádúrtha** agus **[] fuinneamh arna thiomsú sa timpeallacht laistigh de theorainneacha cúnga**, ar [] féidir é a stóráil san aer comhthimpeallach [], faoi dhromchla de chré sholadach nó in uisce dromchla. [];

(b bis) ciallaíonn 'fuinneamh geoiteirmeach' fuinneamh a stóráiltear mar theas faoi dhromchla an domhain;

(c) ciallaíonn 'bithmhais' an codán in-bhithmhíllte de tháirgí, dramhaíl, agus fuíll de thionscnamh bitheolaíoch ón talmhaíocht, lena n-áirítear substaintí cothaitheacha agus ainmhíocha, ón bhforaoiseacht agus ó thionscail ghaolmhara, lena n-áirítear iascach agus dobharshaothrú, chomh maith leis an gcodán in-bhithmhíllte de dhramhaíl, lena n-áirítear dramhaíl thionsclaíoch agus uirbeach de thionscnamh bitheolaíoch;

¹⁹ Treoir 2009/72/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an Dé Luain 13 Iúil 2009 maidir le comhriallacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/54/CE (IO L 211, 14.8.2009, lch. 55).

(d) ciallaíonn 'olltomhaltas deiridh fuinnimh' na tráchtearraí fuinnimh sin arna seachadadh chun críocha fuinnimh chuig earnáil na tionsclaíochta agus an iompair, chuig teaghlaigh, chuig seirbhísí lena n-áirítear seirbhísí poiblí, talmhaíocht, foraoiseacht agus iascach, móide an leictreachas agus an teas a thomhlaíonn earnáil an teasa ar mhaithe le leictreachas agus teas a tháirgeadh agus lena n-áirítear caillteanais leictreachais agus teasa le linn dáilte agus tarchurtha;

(e) ciallaíonn 'téamh ceantair' nó 'fuarú ceantair' fuinnimh teirmeach arna dháileadh mar ghail, mar uisce te nó mar leachtanna fuaraithe, as foinse lárnach táirgthe trí bhíthin gréasáin, chuig foirgnimh nó suíomhanna éagsúla, chun críocha téamh nó fuarú a chur ar fáil do spás nó do phróiseas;

(f) ciallaíonn 'bithleachtanna' breosla leachtach chun críocha fuinnimh nach chun críocha iompair, lena n-áirítear leictreachas agus téamh agus fuarú, arna tháirgeadh ó bhithmhais.

(g) ciallaíonn 'bithbhreoslaí' breosla leachtach chun críocha iompair, arna tháirgeadh ó bhithmhais;

(h) ciallaíonn 'ráthaíocht maidir le tionscnamh' doiciméad leictreonach nach bhfuil d'fheidhm leis ach fianaise a thabhairt don chustaiméir deiridh gur ó fhoinsí inathnuaite a táirgeadh sciar nó cainníocht ar leith fuinnimh;

(i) ciallaíonn 'scéim tacaíochta' aon ionstraim, scéim nó sásra a chuirfidh Ballstát nó grúpa Ballstát i bhfeidhm, a chuireann chun cinn úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite trí chostas an fhuinnimh sin a laghdú, an praghas ag a bhféadfadh é a dhíol a ardú, an chainníocht den fhuinneamh sin a cheannaítear a mhéadú trí bhíthin oibleagáid um fhuinneamh inathnuaite nó eile, nó an chainníocht a ceannaíodh den fhuinneamh sin. Áirítear leis an méid sin, cé nach teoranta dó sin amháin, cúnamh infheistíochta, díolúintí nó lagduithe cánach, aiséíochtaí cánach, scéimeanna tacaíochta don oibleagáid um fhuinneamh inathnuaite lena n-áirítear iad sin a úsáideann teastais ghlasa, agus scéimeanna tacaíochta praghais dhírigh lena n-áirítear taraifí ionfhotha agus íocaíochtaí préimhe **sleamhnánacha agus socra**;

(j) ciallaíonn 'oibleagáid um fhuinneamh inathnuaite' scéim tacaíochta a cheanglaíonn ar táirgeoirí fuinnimh cion áirithe fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a áireamh ar a gcuid táirgthe, agus a cheanglaíonn ar sholáthróirí fuinnimh cion áirithe fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a áireamh ar a gcuid soláthair, nó a cheanglaíonn ar thomhaltóirí fuinnimh cion áirithe fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a áireamh ar a gcuid tomhaltais. Ar áireamh ansin, tá scéimeanna faoinar féidir na ceanglais sin a chomhlíonadh trí theastais ghlasa a úsáid;

(k) ciallaíonn 'luach iarbhír' an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaineann le cuid de na céimeanna nó le hiomlán na gcéimeanna a bhíonn ag próiseas táirgthe bithbhreosla áirithe arna ríomh de réir na modheolaíochta a leagtar síos i gcuid C d'Iarscríbhinn V;

(l) ciallaíonn 'luach tipiciúil' meastachán ar na hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus ar na laghduithe astaíochtaí a ghabhann leis an gconair táirgthe a bhíonn ag bithbhreosla, bithleacht nó breosla bithmhaise ar leith, agus an luach sin a bheith ionadaíoch ar thomhaltas an Aontais;

(m) ciallaíonn 'luach réamhshocráithe' luach a dhíorthaítear as luach tipiciúil trí fhachtóirí réamhchinntithe a chur i bhfeidhm agus ar féidir, i ndálaí a shonraítear sa Treoir seo, é a úsáid seachas luach iarbhír;

(n) ciallaíonn 'dramhaíl' dramhaíl mar a shainmhínítear sin in Airteagal 3(1) de Threoir 2008/98/CE; ní chuimsítear leis an sainmhíniú seo substaintí arna modhnú d'aon ghnó nó arna n-éilliú ar mhaithe leis an sainmhíniú sin a shásamh;

(o) ciallaíonn 'barra stáirse-shaibhir' barra arb éard iad féin, den chuid is mó, gránbharra (beag beann ar cé acu a úsáidtear nó nach n-úsáidtear ach na gráin féin, nó an barr ar fad, mar a dhéantar le harbhar Indiach glas), tiúbair agus barra fréimhe (amhail prátaí, bliosán gréine, prátaí milse, casabhach agus ionaim), agus cormáin (amhail taró agus cabáiste cairibeach);

(p) ciallaíonn 'ábhar ligniceallalósach' ábhar arna chomhdhéanamh as lignin, ceallalós agus heimiceallalós, amhail bithmhais arna foinsiú as foraoiseacha; breosla-bharra adhmaid; agus fuíll agus dramhaíl de thionscnamh tionscal foraoisbhunaithe;

(q) ciallaíonn 'ábhar ceallalósach neamhbhia' amhábhair arna gcomhdhéanamh, den chuid is mó, as ceallalós agus heimiceallalós, agus ar lú an cion lignin iontu ná in ábhar ligniceallalósach; ar áireamh ansin, tá fuíll as barra bia agus beatha (amhail tuí, coinleach, cáithní agus mogaill), breosla-bharra féarúla ina bhfuil cion íseal stáirse (amhail seagalach, féar craobhóige, mioscantach, cána mór, agus barra cumhdaigh a chuirtear roimh na príomhbharra agus ina ndiaidh) II, fuíll thionsclaíocha (lena n-áirítear barra bia agus beatha as ar eastóscadh olaí cothaitheacha, siúcraí, stáirsí agus próitéin), agus ábhar arna tháirgeadh as bithdhramhaíl;

(r) ciallaíonn 'iarmhar' substaint nach táirge/táirgí deiridh a bhféachtar lena tháirgeadh/dtáirgeadh le próiseas táirgthe; ní príomhaidhm de chuid an phróisis táirgthe é agus níor modhnaíodh an próiseas d'aon ghnó ar mhaithe lena tháirgeadh;

(s) ciallaíonn 'breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch' breoslaí leachtacha nó gásacha nach bithbhreoslaí, ar ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite nach bithmhais dá luach fuinnimh, agus a úsáidtear in earnáil an iompair;

(t) ciallaíonn 'fuíll de thionscnamh na talmhaíochta, an dobharshaothraithe, an iascaigh agus na foraoiseachta' fuíll a ghintear go díreach in earnáil na talmhaíochta, an dobharshaothraithe, an iascaigh agus na foraoiseachta; ní áirítear leo sin iarmhair as tionscail ghaolmhara nó as próiseáil ghaolmhar;

(u) ciallaíonn 'bithbhreoslaí agus bithleachtanna lena ngabhann riosca íseal um athrú indíreach ar an talamhúsáid' bithbhreoslaí agus bithleachtanna, ar faoi chuimsiú scéimeanna lena laghdaítear easáitiú an táirgthe chun críocha seachas chun críocha déanta bithbhreoslaí agus bithleachtanna a tháirgtear na hamhábhair acu, arna dtáirgeadh i gcomhréir leis na critéir inbhuanaitheachta do bhithbhreoslaí agus bithleachtanna a leagtar amach in Airteagal 26;

(x) ciallaíonn 'oibreoir córas dáileacháin' oibreoir mar a shainmhínítear sin in Airteagal 2(6) de Threoir 2009/72/CE;

- (y) ciallaíonn 'dramhtheas nó dramhfhuacht' teas nó fuacht a ghintear mar sheachtháirge i suiteálacha tionsclaíocha, **san earnáil threasach []** nó i suiteálacha giniúna cumhachta, **ach amháin i gcás ina n-úsáidtear chomhghiniúint cumhachta agus teasa**, agus a scaipfí gan úsáid ar an aer nó in uisce gan aon rochtain ar chóras téimh nó fuaraithe ceantair;
- (z) ciallaíonn 'athchumhachtú' gléasraí cumhachta ina dtáirgtear fuinneamh inathnuaite a athnuachan, lena n-áirítear athsholáthar páirteach nó iomlán a dhéanamh ar shuiteálacha nó ar chórais agus ar threalamh oibríochta ar mhaithe leis an acmhainn a athsholáthar nó éifeachtúlacht **nó acmhainneacht na suiteála** a mhéadú;
- (aa) ciallaíonn 'féintomhaltóir inathnuaite' custaiméir atá gníomhach de réir an tsainmhínithe atá i dTreoir [MDI], **a fheidhmíonn laistigh de theorainneacha cúnga agus a ghineann leictreachas inathnuaite dó féin, []** féidir leis é a stóráil agus a dhíol, ar leictreachas é a ghintear laistigh d'áitreabh an chustaiméara, ar choinníoll nach mbeidh na himeachtaí sin, i gcás féintomhaltóirí inathnuaite neamhtheaghlaigh, ar an bpríomhghníomhaíocht tráchtála nó ghairmiúil acu;
- []
- (cc) ciallaíonn 'comhaontú ceannacháin cumhachta' Conradh faoin gcomhaontaíonn duine dlíthiúil leictreachas inathnuaite a cheannach go díreach ó ghineadóir fuinnimh;
- (dd) ciallaíonn 'barra bia agus beatha' barra stáirse-shaibhir, siúcraí agus ola-bharra a fhástar ar thalamh talmhaíochta mar phríomhbharra; ní áirítear leis sin fuíll, dramhaíl nó ábhar ligniceallalósach. **Ní mheastar barra idirmheánach amhail barr breise agus barra cumhdaigh mar phríomhbharra;**
- (ee) ciallaíonn 'bithbhreoslaí ardghorbartha' bithbhreoslaí a tháirgtear as na hamhábhair a liostaítear i gcuid A d'Iarscríbhinn IX;

- (ff) **Ciallaíonn 'breoslaí carbóin athchúrsáilte'²⁰ breoslaí leachtacha agus gásacha arna dtáirgeadh as gáis próiseála dramhaíola agus gáis sceite as suiteálacha tionsclaíocha;**
- (gg) ciallaíonn 'soláthróir breosla' eintiteas a sholáthraíonn breosla don mhargadh **atá** freagrach as breosla a chur [] a chur trí phointe dleacht mháil nó, **i gcás an leictreachais nó i gcás nach** dlite aon dleacht mháil, aon eintiteas ábhartha eile arna ainmniú ag Ballstát;
- (hh) ciallaíonn 'bithmhais thalmhaíochta' bithmhais de thionscnamh talmhaíoch;
- (ii) ciallaíonn 'bithmhais foraoiseachta' bithmhais de thionscnamh foraoiseachta;
- []
- (kk) ciallaíonn 'FBM' micrifhiontar, fiontar beag nó fiontar meánmhéide de réir mar a shainmhínítear sin i Moladh 2003/361/CE ón gCoimisiún²¹;
- (ll) ciallaíonn 'athghiniúint foraoise' athbhunú a dhéanamh ar chlampa foraoise ar mhodh nádúrtha nó ar mhodh saorga ach a ndéantar an clampa a bhí ann a bhaint as, trína bhaint nó de bharr cúinsí nádúrtha, lena n-áirítear tine nó stoirm;
- (mm) ciallaíonn 'gabháltas foraoise' dáileacht amháin nó níos mó d'fhoraois agus de choillearnach arb ionann iad, ó thaobh a mbainistithe nó a n-úsáide, agus aonad amháin;

²⁰ **Tabhair ar aird: i dtaca leis na 'breoslaí carbóin athchúrsáilte' seo, is trí bhíthin gníomh tarmligthe faoi Airteagal 25(6) a chinneann a gcoigilteas gás ceaptha teasa agus go socraítear leibhéal na gcoigealtas gás ceaptha teasa ag 70% in Airteagal 25.**

²¹ Moladh ón gCoimisiún an 6 Bealtaine 2003 maidir le micrifhiontair, fiontair bheaga agus fiontair mheánmhéide a shainmhíniú (IO L 124, 20.5.2003, lch. 36).

- (nn) ciallaíonn "bithdhramhaíl" **bithdhramhaíl mar a shainmhínítear in Airteagal 3(4) de Threoir 2008/98/CE []**;
- (oo) ciallaíonn 'meascán fuinnimh iarmhair' meascán iomlán bliantúil fuinnimh an Bhallstáit, seachas an sciar a chuimsítear leis na ráthaíochtaí maidir le tionscnamh sin a cuireadh ar ceal;
- (pp) ciallaíonn 'bithbhreoslaí bithmhaise' breoslaí leachtacha nó gásacha arna dtáirgeadh ó bhithmhais;
- (qq) ciallaíonn 'bithghás' breoslaí gásacha arna dtáirgeadh ó bhithmhais;
- (rr) ciallaíonn 'tairiscint arna hoscailt' nós imeachta tairisceana maidir le gléasraí fuinnimh inathnuaite a shuiteáil arna eagrú ag Ballstát, agus atá ar oscailt do thionscnaimh atá suite i gceann amháin nó níos mó de na Ballstáit eile;
- (ss) ciallaíonn 'comhthairiscint' nós imeachta tairisceana maidir le gléasraí fuinnimh inathnuaite a shuiteáil arna chomhdhearadh agus arna chomheagrú ag dhá Bhallstát nó níos mó, agus atá ar oscailt do thionscnaimh atá suite sna Ballstáit uile atá páirteach;
- (tt) ciallaíonn 'scéim teastas arna hoscailt' scéim teastas arna cur i bhfeidhm ag Ballstát, atá ar oscailt do shuiteálacha atá suite i gceann amháin nó níos mó de na Ballstáit eile;
- (uu) ciallaíonn 'ionstraimí airgeadais' ionstraimí airgeadais mar a shainmhínítear sin i Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle;²²;
- (vv) **ciallaíonn 'limistéar foinsithe' an limistéar, arna shaniú go geografach, as a bhfaightear an bhithmhais foraoise, as a bhfuil faisnéis iontaofa agus neamhspleách ar fáil, agus ina bhfuil na dálaí sách aonfhoirmeach le gur féidir measúnú a dhéanamh ar an riosca a bhaineann le saintréithe inbhuanaitheachta agus dlíthiúlachta na bithmhaise foraoise;**

²² Rialachán (AE, Euratom) Uimh. 966/2012 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 25 Deireadh Fómhair 2012 maidir leis na rialacha airgeadais is infheidhme i dtaca le buiséad ginearálta an Aontais agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 1605/2002 ((IO L 298, 26.10.2012, lch. 1).

(ww) ciallaíonn 'comhphobail fuinnimh inathnuaite' eintiteas dlíthiúil, arna rialú, de réir an dlí náisiúnta is infheidhme, ag scairshealbhóirí nó ag comhaltaí ar daoine nádúrtha iad, ag údaráis áitiúla, lena n-áirítear bardais, nó ag fiontair bheaga nó ag micrifhiontair atá lonnaithe i ngar do na tionscnaimh fuinnimh inathnuaite ar leis an gcomhphobal sin iad agus atá a bhforbairt acu. Is é príomhchuspóir an chomhphobail sin sochair chomhshaoil, eacnamaíoch agus sóisialta – seachas brabús airgeadais – a sholáthar don bhallraíocht nó do na ceantair ina bhfeidhmíonn sé. I dtaca lena chuid gníomhaíochtaí in earnáil an leictreachais, measfar é ina chomhphobal fuinnimh mar a shainmhínítear sin sa Treoir [Treoir MDI].

□

Airteagal 3

Sprioc cheangailteach fhoriomlán an Aontais do 2030

1. Áiritheoidh na Ballstáit i gcomhar le chéile gur ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite a thiocfaidh 27 %, ar a laghad, dá sciar iomlán d'olltomhaltas deiridh fuinnimh an Aontais faoi 2030.
2. Leagfar síos rannchuidiú na mBallstát le sprioc fhoriomlán seo 2030, agus cuirfear sin in iúl don Choimisiún, faoi chuimsiú na bPleananna Comhtháite Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide i gcomhréir le hAirteagail 3 go 5 agus le hAirteagail 9 go 11 de Rialachán [Rialachas].
3. Ón 1 Eanáir 2021 amach, ní foláir do sciar an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a bheidh in olltomhaltas deiridh fuinnimh na mBallstát gan a bheith níos ísle ná an sciar a bheidh le feiceáil sa tríú colún den tábla atá i gcuid A d'Iarscríbhinn I. Glacfaidh na Ballstáit pé bearta is gá chun a áirithiú go mbeidh siad i gcomhréir leis an mbonnlíne. I gcás nach gcoinníonn Ballstát an sciar bonnlíne ar bun arna thomhas in imeacht bliana, beidh feidhm ag an ag gcéad agus ag an dara fomhír d'Airteagal 27(4bis) de Rialachán [Rialachas].

4. Tacóidh an Coimisiún le huaillmhian na mBallstát trí bhíthin creat cumasúcháin ina mbeidh úsáid fheabhsaithe á baint as cistí an Aontais, go háirithe ionstraimí airgeadais, go mór mór [] i dtaca leis na cuspóirí seo a leanas:

a) An costas caipítíl a bhaineann le tionscnaimh fuinnimh inathnuaite a laghdú.

b) idirnaisc, saoráidí stórála, gréasáin chliste, agus bonneagar na heangaí tarchurtha agus dáileacháin a fhorbairt, [] go háirithe d'fhonn [] féachaint le leibhéal idirnasctha leictreachais dar luach 15% a bhaint amach [] faoi 2030, chun leibhéal na bhfoinsí inathnuaite fuinnimh is inacmhainne go teicniúil is go heacnamaíoch i gcóras an leictreachais a mhéadú.

c) Comhar réigiúnach feabhsaithe idir na Ballstáit agus tríú tíortha, trí bhíthin comhthionscnaimh, scéimeanna tacaíochta comhpháirteacha agus scéimeanna tacaíochta le haghaidh an fhuinnimh inathnuaite a oscailt do ghineadóirí atá lonnaithe i mBallstáit eile.

4bis. Tacóidh an Coimisiún le Ballstáit ar mian leo cur le sprioc cheangailteach fhoriomlán an Aontais, trí bhíthin sásraí comhair, trí ardán éascaitheach a bhunú.

Airteagal 4

Tacaíocht airgeadais don leictreachas ó fhoinsí inathnuaite

1. [] Chun go mbainfear amach an sprioc de chuid an Aontais a leagtar amach in Airteagal 3(1), mar aon le rannchuidiú na mBallstát faoi seach leis an sprioc sin arna socrú ar an leibhéal náisiúnta d'úsáid an fhuinnimh inathnuaite, féadfaidh na Ballstáit scéimeanna tacaíochta a chur i bhfeidhm. Dreasóidh na scéimeanna tacaíochta don leictreachas ó fhoinsí inathnuaite comhtháthú an leictreachais ó fhoinsí inathnuaite i margadh an leictreachais ar bhealach margadh-bhunaithe agus margadh-fhreagarthach [], ionas go seachnófar saobhadh neamhriachtanach ar na margaí leictreachais [].

2. Ní foláir an tacaíocht a thabharfar don leictreachas ó fhoinsí inathnuaite a dhearadh ar mhodh a chomhtháthóidh an leictreachas ó fhoinsí inathnuaite le margadh an leictreachais agus a áiritheoidh go mbeidh táirgeoirí leictreachais ag teacht le comharthaí praghsála an mhargaidh agus go mbainfidh siad an t-ioncam is fearr as an margadh. **Chuirge sin, i gcás scéimeanna tacaíochta praghais dhírigh, is mar [] phréimh mhargaidh a dheonófar an tacaíocht sin, a d'fhéadfadh a bheith *inter alia* sleamhnánach nó socair. Féadfaidh na Ballstáit a machnamh a dhéanamh, i gcomhréir leis an [Treoir maidir le Leictreachas] agus leis an [Rialachán maidir le Leictreachas], faoi dhálaí ar leith a fhorbairt chun tacú le suiteálacha ar mionscála agus ar thionscadail taispeántais.**

3. Áiritheoidh na Ballstáit gur ar bhealach oscailte, trédhearcach, iomaíoch, neamh-idirdhealaitheach agus costéifeachtúil a bhronnfar tacaíocht don leictreachas inathnuaite. **Féadfaidh na Ballstáit a machnamh a dhéanamh faoi dhálaí ar leith a fhorbairt nó díolúintí a thabhairt i leith próisis tairisceana iomaíocha i gcás suiteálacha ar mionscála agus ar thionscadail taispeántais.**

Féadfaidh na Ballstáit a machnamh a dhéanamh freisin faoi shásraí lena n-áiritheofar an t-éagsúlú réigiúnach ar úsáid foinsí fuinnimh inathnuaite go háirithe ar mhaithe le comhtháthú costéifeachtach an chórais a áirithiú.

3bis. **Féadfaidh na Ballstáit a machnamh a dhéanamh faoin iomaíocht a theorannú idir teicneolaíochtaí ar bhonn ceann amháin nó níos mó de na cuspóirí seo a leanas, i gcás nach féidir aghaidh a thabhairt ar na cuspóirí sin agus an tacaíocht á dearadh: córas eangaí agus cuspóirí níos fadtéarmaí a fhorbairt, a d'fhéadfadh a bheith ar an teicneolaíocht, go háirithe an cuspóir chun an meascán fuinnimh a éagsúlú, an cuspóir arb é atá ann go seachnófar saobhadh ar na margaí bunábhar, comhtháthú agus costais an chórais.**

[]

5. **Beidh feidhm ag an Airteagal seo gan dochar d'Airteagail 107 agus 108 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh [].**

Airteagal 5

Scéimeanna tacaíochta a oscailt don leictreachas inathnuaite

1. Beidh sé de cheart ag na Ballstáit a chinneadh, i gcomhréir le hAirteagal 7 go 13 den Treoir seo, a mhéid a thacóidh siad le fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a tháirgtear i mBallstát eile. Féadfaidh, áfach, na Ballstáit [] tacaíocht don leictreachas arna ghiniúint ó fhoinsí inathnuaite a oscailt do ghineadóirí atá suite i mBallstáit eile de réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo.

[] **Dá bhrí sin**, beidh na Ballstáit [] **in ann** a fhoráil go mbeidh tacaíocht do [] **sciar** den acmhainneacht nua-thacaithe, **nó do sciar den bhuiséad arna leithdháileadh di**, le linn gach bliana, [] oscailte do shuiteálacha atá lonnaithe i mBallstáit eile.

Moltar do na Ballstáit [] féachaint leis gurb ionann an sciar sin, gach bliain, agus 10% ar a laghad idir 2021 agus 2025 agus 15% ar a laghad idir 2026 agus 2030, ach féadfaidh siad imeacht ó na sciарtha sin i ngeall ar, *inter alia*, leibhéal na hidirnascthachta leictreachais a bheith níos ísle i gceann de na Ballstáit i mbliain ar leith. []

2bis. Féadfaidh na Ballstáit cruthúnas ar allmhairiú fisiciúil a iarraidh. Ach ní dhéanfaidh siad, áfach, sceidil traslimistéir agus leithdháileadh acmhainne a athrú, ná tionchar eile a imirt orthu, i ngeall ar ghineadóirí a bheith rannpháirteach i scéimeanna tacaíochta trasteorann. Is de réir thoradh an leithdháilte acmhainne, agus dá réir sin amháin, a chinnfear aistrithe trasteorann leictreachais de bhun [Airteagal 14 den Rialachán maidir leis an Margadh Leictreachais].

[] 3. [] **I gcás ina gcinneann Ballstát tacaíocht a oscailt do ghineadóirí atá lonnaithe i mBallstáit eile, beidh na Ballstáit rannpháirteacha sin ar aon fhocal faoi phrionsabail na rannpháirtíochta sin sna scéimeanna tacaíochta trasteorann maidir le fuinneamh inathnuaite. Cuimseofar, den chuid is lú, sna comhaontuithe sin na prionsabail a bhaineann le leithdháileadh a dhéanamh ar leictreachas ó fhoinsí inathnuaite a bhfuil tacaíocht trasteorann á fáil aige [].**

4. Faoi 2025, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar **chostais agus ar bhuntáistí** na bhforálacha a leagtar amach san Airteagal seo ar leithdháileadh [] an leictreachais inathnuaite san Aontas. []

Airteagal 6

Cobhsaíocht na tacaíochta airgeadais

Gan dochar do na coigeartuithe is gá le go mbeifear i gcomhréir le **hAirteagail 107 agus 108 CFAE []**, áiritheoidh na Ballstáit nach ndéantar leibhéal na tacaíochta, agus na coinníollach a ghabhann léi, **arna deonú** do thionscnaimh fuinnimh inathnuaite, a athbhreithniú ar shlí ar bith [] **a theorannódh** na cearta a dheonaítear dá bharr ná **a bhainfeadh an bonn** ó **inmharthanacht** eacnamaíoch na dtionscnamh sin.²³ **Ní dhéanfaidh an fhoráil seo aon difear don fhéidearthacht atá ann do na Ballstáit leibhéal na tacaíochta a oiriúnú bunaithe ar chritéir oibiachtúla [], ar choinníoll go ndéantar na critéir sin [] a bhunú agus an scéim tacaíochta á dearadh.**

Airteagal 7

Sciar an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a ríomh

1. Déanfar olltomhaltas deiridh an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite, i gcás gach Ballstáit, a ríomh tríothu seo thíos a shuimiú:

- (a) an t-olltomhaltas deiridh leictreachais ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite;
- (b) an t-olltomhaltas deiridh leictreachais ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite d'earnáil an téimh agus an fhuaraithe; agus
- (c) an t-olltomhaltas deiridh leictreachais ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite in earnáil an iompair.

Agus sciar an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a bheidh san olltomhaltas deiridh fuinnimh á ríomh, ní áireofar faoi phointí (a), (b), nó (c) sa chéad fhomhír, ach aon uair amháin gás, leictreachas agus hidrigin ó fhoinsí inathnuaite.

²³ **Tabhair ar aird: féach an téacs a cuireadh le haithris 18.**

Faoi réir na dara fomhíre d'Airteagal 26 (1), ní chuirfear san áireamh bithbhreoslaí, bithleachtanna ná breoslaí bithmhaise nach gcomhlíonann na critéir maidir le hinbhuanaitheacht agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach in Airteagal 26(2) go (7).

[]²⁴

2. Chun críocha mhír 1(a), ríomhfar an t-olltomhaltas deiridh leictreachais ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite mar chion an leictreachais arna tháirgeadh i mBallstát ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite, lena n-áirítear leictreachas arna tháirgeadh ag féintomhaltóirí inathnuaite agus pobail fuinnimh lúide leictreachas arna tháirgeadh in aonaid stórála pumpáilte a úsáideann uisce a pumpáladh in aghaidh fána roimhe sin.

I gcás gléasraí ilbhreoslaithe a úsáideann foinsí inathnuaite agus traidisiúnta, ní chuirfear san áireamh ach an sciar sin den fhuinneamh arna tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite. Chun críocha an ríofa seo, déanfar rannchuidiú gach foinse fuinnimh a ríomh de réir a luacha fuinnimh.

Is i gcomhréir leis na rialacha normalúcháin a leagtar amach in Iarscríbhinn II a dhéanfar cuntas ar leictreachas arna ghiniúint le hidreachumhacht agus le cumhacht ghaoithe.

3. Chun críocha mhír 1(b), ríomhfar an t-olltomhaltas deiridh leictreachais ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite d'earnáil an téimh agus an fhuaraithe mar chion an téimh ceantair agus an fhuaraithe ceantair arna tháirgeadh i mBallstát ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite, móide fuinneamh arna thomhailt ó fhoinsí inathnuaite in earnáil na tionsclaíochta, na talmhaíochta, na foraoiseachta, agus an iascaigh, i dteaghlaigh, i seirbhísí, agus chun críocha téimh, fuaraithe agus próiseála.

I gcás gléasraí ilbhreoslaithe a úsáideann foinsí inathnuaite agus traidisiúnta, ní chuirfear san áireamh ach sciar an téimh agus an fhuaraithe arna tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite. Chun críocha an ríofa seo, déanfar rannchuidiú gach foinse fuinnimh a ríomh de réir a luacha fuinnimh.

²⁴ **Tabhair ar aird: táthar tar éis an fhomhír seo a bhogadh go hAirteagal 25 a bhaineann le príomhshruthú a dhéanamh ar an bhfuinneamh inathnuaite in earnáil an iompair.**

Cuirfear san áireamh fuinneamh [] comhthimpeallach **agus fuinneamh geothairmeach** arna úsáid ar mhaithe le téamh agus fuarú trí mheáin [] teaschaidéal agus [] **córas** fuaraithe ceantair chun críocha mhír 1(b) ar choinníoll go sáraíonn an t-aschur deiridh fuinnimh go mór an t-ionchur príomha fuinnimh is gá chun na caidéil teasa a oibriú. Déanfar an cion teasa **nó fuachta** a mheasfar a bheith ina fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite chun críocha na Treorach seo a ríomh de réir na modheolaíochta a leagtar amach in Iarscríbhinn VII **agus cuirfear san áireamh ann úsáid fuinnimh i ngach earnáil úsáide deiridh.**

Ní cuirfear san áireamh chun críocha mhír 1(b) fuinneamh teirmeach arna ghiniúint ag córais fuinnimh éighníomhaigh, ar córais iad lenar féidir tomhaltas fuinnimh níos ísle a bhaint amach go héighníomhach a bhuí le dearadh an fhoirgnimh nó a bhuí le teas arna ghiniúint ag fuinneamh ó fhoinsí neamh-inathnuaite.

Faoin 31 Nollaig 2018 ar a dhéanaí, glacfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme i gcomhréir le hAirteagal 31, modheolaíocht eatramhach chun cainníocht an fhuinnimh inathnuaite a úsáidtear le haghaidh fuaraithe agus le haghaidh fuarú ceantair a ríomh.

Faoin 31 Nollaig 2021 ar a dhéanaí, ar mhaithe leis an modheolaíocht eatramhach dá dtagraítear sa chúigiú fomhír a fhorbairt agus a shainiú a thuilleadh, déanfaidh an Coimisiún, trí bhíthin gníomhartha tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 32, Iarscríbhinn VII a leasú le modheolaíocht lena ndéantar cainníocht an fhuinnimh inathnuaite a úsáidtear le haghaidh fuaraithe agus le haghaidh fuarú ceantair a ríomh.

I ngach aon cheann den dá mhodheolaíocht sin, beidh íosfhachtóirí feidhmíochta séasúracha do theaschaidéil a oibríonn i modh droim-ar-ais. Scoirfidh na gníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear sa chúigiú fomhír d'fheidhm a bheith acu a luaithe a thiocfaidh na gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear sa séú fomhír i bhfeidhm.²⁵

²⁵ Tabhair ar aird: chun críocha dréachtpheananna fuinnimh agus aeráide, ba cheart don Choimisiún treoir phrapúil a thabhairt. Ina theannta sin, ba cheart an chéad dréacht maidir le fuarú ceantair inathnuaite a ríomh a thíolacadh faoin 31 Nollaig 2020 ar a dhéanaí.

4. Chun críocha mhír 1 (c), [] déanfar olltomhaltas deiridh an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite, i gcás earnáil an iompair, a ríomh trí shuimiú a dhéanamh ar gach bithbhreosla, breosla bithmhaise agus breosla iompair leachtach agus gásach inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch arna dtomhailt in earnáil an iompair. Ach ní mheasfar breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch ina gcuid den ríomh de bhun mhír 1(a) ach i gcás inarb é cion an leictreachais arna tháirgeadh ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite i mBallstát atáthar a ríomh.

[]²⁶

7. Déanfar sciar an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a ríomh tríd an olltomhaltas deiridh fuinnimh ó gach foinse fuinnimh a roinnt ar an olltomhaltas deiridh fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite, agus sin a shloinneadh ina chéatadán.

Chun críocha na chéad fhomhíre, déanfar coigeartú ar an tsuim dá dtagraítear i mír 1 de réir Airteagal 5, 8, 10, 12 agus 13.

Agus olltomhaltas deiridh fuinnimh Ballstáit á ríomh ar mhaithe le comhréir an Bhallstáit sin le spriocanna agus conair tháscach na Treorach seo a mheas, ní mheasfar méid an fhuinnimh arna thomhailt in earnáil na heitlíochta, mar chion d'olltomhaltas deiridh fuinnimh an Bhallstáit sin, a bheith níos airde ná 6,18 %. I gcás na Cipire agus Mhálta, ní mheasfar méid an fhuinnimh arna thomhailt in earnáil na heitlíochta, mar chion d'olltomhaltas deiridh fuinnimh an Bhallstáit sin, a bheith níos airde ná 4,12 %.

8. Is iad an mhodheolaíocht agus na sainmhínithe atá i Rialachán (CE) Uimh. 1099/2008 a úsáidfear agus sciar an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite á ríomh.

Áiritheoidh na Ballstáit an comhleanúnachas agus an fhaisnéis staidreamhach a úsáidfear chun na sciartha earnála agus foriomlána sin á ríomh, agus nuair a bheidh faisnéis staidreamhach á tuairisciú don Choimisiún faoi Rialachán (CE) Uimh. 1099/2008

²⁶ **Tabhair ar aird: Táthar tar éis an téacs a baineadh as seo, a bhaineann leis an earnáil iompair, a chur in Airteagal 25.**

Airteagal 8

Ardán an Aontais Eorpaigh um Fhorbairt inathnuaite agus aistrithe staidreamhach idir na Ballstáit

1. Féadfaidh na Ballstáit comhaontú a dhéanamh maidir le haistriú staidreamhach a dhéanamh ar mhéid sonrach fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite idir Ballstát amháin agus Ballstát eile. Déanfar an méid a aistreofar:

(a) a dhealú ón méid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chuirtear san áireamh agus sciar fuinnimh inathnuaite an Bhallstáit atá ag déanamh an aistrithe á thomhas chun críocha na Treorach seo; agus

(b) a shuimiú le méid an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chuirtear san áireamh agus sciar fuinnimh inathnuaite an Bhallstáit atá ag glacadh an aistrithe á thomhas chun críocha na Treorach seo.

1bis. Chun tacú le sprioc cheangailteach an Aontais a bhaint amach, le rannchuidiú na mBallstát faoi seach maidir leis an sprioc sin mar a leagtar amach in Airteagal 3 den Treoir seo é agus le haistrithe staidreamhacha i gcomhréir le mír 1 den Airteagal seo, bunóidh an Coimisiún Ardán an Aontais Eorpaigh um Fhorbairt inathnuaite ("ERDP"). Féadfaidh na Ballstáit sonraí maidir lena rannchuidiú le sprioc cheangailteach an Aontais do 2030 nó aon tagarmharc a leagtar síos chun faireachán a dhéanamh ar an dul chun cinn maidir leis an Rialachán seo [Rialachas] a chur ar an ardán ar bhonn saorálach gach bliain, lena n-áirítear aon easnamh ionchasach nó sárú a meastar a bheidh ann i ndáil leis an sprioc sin, chomh maith le léiriú ar an bpraghas ar a mbeadh siad sásta aon rótháirgeacht fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a aistriú ó Bhallstát eile nó chuig Ballstát eile. Socrófar luach iarbhair na n-aistrithe sin de réir an cháis, bunaithe ar shásra ERDP lena ndéantar éileamh agus tairiscint a mheaitseáil.

1ter. Áiritheoidh an Coimisiún go mbeifear in ann, le ERDP, an t-éileamh agus an tairiscint a mheaitseáil i ndáil le méideanna fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a chuirtear san áireamh agus sciar an Bhallstáit maidir le fuinneamh inathnuaite á thomhas, bunaithe ar phraghsanna nó ar aon chritéir bhreise eile arna sonrú ag an mBallstát a bhfuil an fuinneamh á aistriú chuige.

Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 32 maidir le ERDP a bhunú agus maidir le coinníollacha a leagan síos chun bailchríoch a chur ar idirbhearta dá dtagraítear i mír 3 den Airteagal seo.

2. Na socruithe dá dtagraítear i mír 1 **agus 1bis**, féadfaidh fad bliana nó níos mó a bheith leo. [] **Tabharfar fógra don Choimisiún i leith socruithe mar sin idir na Ballstáit nó tabharfar chun críche iad ar an ERDP** tráth nach déanaí ná 12 mí tar éis dheireadh gach bliana is infheidhme iad. Ar áireamh san fhaisnéis a sheolfar chuig an gCoimisiún, beidh cainníocht agus praghas an fhuinnimh atá i gceist. **I gcás aistrithe a thugtar chun críche ar an ERDP, cuirfear in iúl na rannpháirtithe atá rannpháirteach in aon aistriú faoi leith agus aon pharaiméadair eile a bhaineann leis na hidirbhearta sin nuair a iarrfaidh na Ballstáit lena mbaineann sin, agus sa chás sin amháin.**
3. Tiocfaidh na haistrithe i bhfeidhm **nuair a chomhlíonfar na coinníollacha imréitigh ar an ERDP nó []** nó nuair a bheidh fógra maidir leis an aistriú tugtha don Choimisiún ag gach Ballstát lena mbaineann.

Airteagal 9

Comhthionscadail i measc na mBallstát

1. Féadfaidh dhá Bhallstát nó níos mó dul i gcomhar maidir le gach cineál comhthionscadail a bhaineann le táirgeadh an leictreachas, an téimh nó an fhuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh. Thig le hoibreoirí príobháideacha a bheith páirteach sa chomhar sin freisin.
2. Tabharfaidh na Ballstáit fógra don Choimisiún faoin gcion nó faoin méid leictreachais, téimh nó fuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh arna tháirgeadh ag aon chomhthionscadal ar a gcríocha, a chuirfear i mbun feidhme tar éis 25 Meitheamh 2009, nó arna tháirgeadh de bharr acmhainn mhéadaithe suiteála a athfheistíodh tar éis an dáta sin, agus atá le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta foriomlán atá ag Ballstát eile chun críocha na Treorach seo.
3. Déanfar an méid seo a leanas san fhógra dá tagraítear i mír 2:
 - (a) cuirfear síos ann ar an tsuiteáil atá á beartú nó sainaitheofar an tsuiteáil a ndearnadh í a athfheistiú;
 - (b) sonrófar ann an cion nó an méid leictreachais nó téimh nó fuaraithe arna tháirgeadh as an tsuiteáil agus atá le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta foriomlán atá ag Ballstát eile;

(c) sainaithneofar ann an Ballstát ar ina fhabhar atá an fógra á dhéanamh; agus

(d) sonrófar ann an tréimhse, mar bhlianta iomlána féilire, a bhfuil an leictreachas nó an téamh nó an fuarú arna tháirgeadh ag an tsuiteáil ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta foriomlán atá ag an mBallstát eile.

4. Féadfar tréimhse an chomhthionscadail a fhadú go tráth is déanaí ná 2030.

5. Aon fhógra a thabharfar de bhun an Airteagail seo, ní dhéanfar é a athrú ná a tharraingt siar gan comhaontú ó Bhallstát déanta an fhógra agus ón mBallstát a sainaithníodh i gcomhréir le mír 3(c).

Airteagal 10

Tionchair comhthionscadal idir na Ballstáit

1. Laistigh de thrí mhí ó dheireadh gach bliana sa tréimhse a shonraítear faoi Airteagal 9 (3)(d), déanfaidh an Ballstát a rinne an fógra faoi Airteagal 9 litir fógra a eisiúint ina mbeidh an méid seo a leanas:

(a) méid iomlán an leictreachais nó an téimh nó an fhuaraithe arna tháirgeadh i gcaitheamh na bliana ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh ag an tsuiteáil ba ábhar don fhógra faoi Airteagal 9; agus

(b) an méid leictreachais nó téimh nó fhuaraithe arna tháirgeadh i gcaitheamh na bliana ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh ag an tsuiteáil sin agus atá le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta foriomlán atá ag Ballstát eile i gcomhréir le téarmaí an fhógra.

2. Déanfaidh an Ballstát a thugann fógra an litir fógra a chur chuig an mBallstát sin ar ina fhabhar a rinneadh an fógra agus chuig an gCoimisiún.

3. Chun críocha na Treorach seo, déanfar an méid leictreachais nó téimh nó fuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a dtabharfar fógra ina leith i gcomhréir le mír 1(b):

(a) a dhealú ón méid leictreachais nó téimh nó fuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a chuirtear san áireamh agus sciar fuinnimh inathnuaite an Bhallstáit a eisiann an litir fógra faoi mhír 1 á thomhas; agus

(b) a shuimiú leis an méid leictreachais nó téimh nó fuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a chuirtear san áireamh agus sciar fuinnimh inathnuaite an Bhallstáit a fhaigheann an litir fógra i gcomhréir le mír 2 á thomhas.

Airteagal 11

Comhthionscadail idir na Ballstáit agus tríú tíortha

1. Féadfaidh dhá Bhallstát nó níos mó dul i gcomhar le tríú tír amháin nó níos mó maidir le gach cineál comhthionscadail a bhaineann le táirgeadh leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh. Thig le hoibreoirí príobháideacha a bheith páirteach sa chomhar sin freisin.

2. Ní chuirfear san áireamh leictreachas arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh i dtríú tír seachas nuair a bheidh sciartha fuinnimh inathnuaite na mBallstát á meas i gcás ina sásaítear na dálaí seo a leanas:

(a) is san Aontas a thomhlaítear an leictreachas. Cinntear an ceanglas sin a bheith comhlíonta más amhlaidh:

(i) go bhfuil gach oibreoir freagrach córais tarchurtha sa tír thionscnaimh, sa tír chinn scríbe, agus, más ábhartha, i ngach tríú tír iompair, tar éis méid leictreachais, arb ionann é agus an leictreachas a bhfuiltear tar éis áireamh a dhéanamh ina leith, a ainmniú go daingean chuig an acmhainn idirnáisc leithdháilte;

(ii) go bhfuil an t-oibreoir freagrach córais tarchurtha ar thaobh an Aontais den idirnascaire tar éis méid leictreachais, arb ionann é agus an leictreachas a bhfuiltear tar éis áireamh a dhéanamh ina leith, a chlárú go daingean sa sceideal cothromúcháin; agus

(iii) gur leis an tréimhse ama chéanna a bhaineann an acmhainn ainmnithe agus an táirgeadh leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh atá ag an tsuiteáil dá dtagraítear i mír 2(b);

(b) tá an leictreachas á tháirgeadh ag suiteáil nua-thógtha a cuireadh i mbun feidhme tar éis 25 Meitheamh 2009 nó de bharr acmhainn mhéadaithe suiteála a athfheistíodh tar éis an dáta sin, faoi chuimsiú comhthionscadail dá dtagraítear i mír 1; agus

(c) cé is moite den chúnamh infheistíochta a tugadh don tsuiteáil, níl an leictreachas a tháirgeadh agus a onnmhairíodh tar éis aon tacaíocht a fháil ó scéim tacaíochta tríú tír.

3. Féadfaidh na Ballstáit iarratas a chur faoi bhráid an Choimisiúin, chun críocha Airteagal 7, go gcuirfí san áireamh an leictreachas ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh arna tháirgeadh agus arna thomhailt i dtríú tír, i gcomhthéacs idirnascaire a bheith á thógáil, agus aga tionscanta an-fhada ag dul leis an togra sin, ag Ballstát agus ag tríú tír, ach na coinníollacha seo a leanas a shásamh:

(a) tús a bheith curtha le tógáil an idirnascaire faoi 31 Nollaig 2026;

(b) ní féidir an t-idirnascaire a chur i mbun feidhme faoi 31 Nollaig 2030;

(c) is féidir an t-idirnascaire a chur i mbun feidhme faoi 31 Nollaig 2032;

(d) ach a gcuirfear i mbun feidhme é, úsáidfear an t-idirnascaire, i gcomhréir le mír 2, chun leictreachas arna ghiniúint ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a onnmhairiú chuig an Aontas;

(e) baineann an t-iarratas le comhthionscadal a shásaíonn na critéir i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 2 agus is comhthionscadal é a úsáidfídh an t-idirnascaire tar éis dó dul i mbun feidhme agus a bhaineann le méid leictreachais nach mó ná an méid a onnmhaireofar chuig an Aontas tar éis don idirnascaire dul i mbun feidhme.

4. Tabharfar fógra don Choimisiún faoin gcion nó faoin méid leictreachais arna tháirgeadh ag aon suiteáil ar chríoch tríú tír, atá le háireamh sa sciar fuinnimh náisiúnta foriomlán atá ag Ballstát amháin nó níos mó chun críocha na Treorach seo. Má bhíonn níos mó ná Ballstát amháin i gceist, cuirfear in iúl don Choimisiún dáileadh an cion nó an mhéid sin i measc na mBallstát. Ní sháróidh an cion nó an méid sin an cion nó an méid a onnmhairíodh go hiarbhrú chuig an Aontas agus a tomhlaíodh ann, i gcomhréir leis an méid dá dtagraítear i mír 2(a)(i) agus (ii) den Airteagal seo agus a shásaíonn na coinníollacha a leagtar amach i mír (2)(a). Déanfaidh gach Ballstát ar lena sprioc náisiúnta fhoriomlán a áireofar an cion nó an méid leictreachais an fógra a thabhairt.

5. Déanfar an méid seo a leanas san fhógra dá tagraítear i mír 4:

- (a) cuirfear síos ann ar an tsuiteáil atá á beartú nó sainaitheofar an tsuiteáil a ndearnadh í a athfheistiú;
- (b) sonrófar ann an cion nó an méid leictreachais arna tháirgeadh ag an tsuiteáil atá le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta atá ag Ballstát, mar aon le, faoi réir ceanglas rúndachta, na socrúithe comhfhreagracha airgeadais;
- (c) sonrófar ann an tréimhse, mar bhlianta iomlána féilire, a bhfuil an leictreachas le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta foriomlán atá ag an mBallstát; agus
- (d) beidh ann admháil scríofa ar phointe (b) agus ar phointe (c) ón tríú tír ar ar a chríoch atá an tsuiteáil le cur i mbun feidhme agus luafar ann an cion nó an méid leictreachais arna tháirgeadh ag an tsuiteáil a úsáidfí an tríú tír sin go hintíreach.

6. Féadfar tréimhse an chomhthionscadail a fhadú go tráth is déanaí ná 2030.

7. Aon fhógra a thabharfar de bhun an Airteagail seo, ní ceadmhach é a athrú ná a tharraingt siar gan comhaontú ó Bhallstát déanta an fhógra agus ón tríú tír a rinne admháil ar an gcomhthionscadal i gcomhréir le mír 5(d).

8. Spreagfaidh na Ballstáit agus an tAontas comhlachtaí ábhartha an Chonartha um Chomhphobal Fuinnimh chun bearta a ghlacadh, i gcomhréir leis an gConradh um Chomhphobal Fuinnimh, ar bearta iad is gá chun gur féidir leis na páirtithe conarthacha sa Chonradh na forálacha maidir leis an gcomhar, a leagtar síos sa Treoir seo, a chur i bhfeidhm i measc na mBallstát.

Airteagal 12

Tionchair comhthionscadal idir na Ballstáit agus tríú tíortha

1. Laistigh de 12 mhí ó dheireadh gach bliana sa tréimhse a shonraítear faoi Airteagal 11 (5)(c), déanfaidh gach Ballstát, tar éis dó fógra a thabhairt de bhun Airteagal 11, litir fógra a eisiúint ina mbeidh an méid seo a leanas:

(a) méid iomlán an leictreachais arna tháirgeadh i gcaitheamh na bliana sin ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh ag an tsuiteáil ba ábhar don fhógra faoi Airteagal 11;

(b) an méid leictreachais arna tháirgeadh i gcaitheamh na bliana ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh ag an tsuiteáil sin agus atá le háireamh sa sciar fuinnimh inathnuaite náisiúnta foriomlán i gcomhréir le téarmaí an fhógra faoi Airteagal 11; agus

(c) fianaise ar chomhlíonadh na gceanglas a leagtar amach in Airteagal 11 (2).

2. Seolfaidh an Ballstát an litir fógra chuig an tríú tír sin a thug admháil ar an tionscadal i gcomhréir le hAirteagal 11 (5)(d) agus chuig an gCoimisiún.

3. Chun críocha ríomh a dhéanamh ar na sciartha náisiúnta foriomlána fuinnimh inathnuaite faoin Treoir seo, cuirfear an méid leictreachais arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite faoina dtugtar fógra i gcomhréir le mír 1(b) leis an méid leictreachais ó fhoinsí inathnuaite a chuirtear san áireamh agus sciar fuinnimh inathnuaite an Bhallstáit a eisíonn an litir fógra á thomhas.

Airteagal 13

Scéimeanna tacaíochta comhpháirtíochta

1. Gan dochar d'oibleagáidí na mBallstát faoi Airteagal 5, féadfaidh dhá Bhallstát nó níos mó, ar bhonn deonach, na scéimeanna náisiúnta tacaíochta acu a nascadh, nó a chomhordú ar bhonn páirteach. I gcás mar sin, féadfar méid áirithe fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite arna tháirgeadh ar chríoch cheann de na Ballstáit rannpháirteacha a áireamh sa sciar fuinnimh náisiúnta atá ag Ballstát rannpháirteach eile más amhlaidh a dhéanann na Ballstáit lena mbaineann an méid seo a leanas:

(a) aistriú staidreamhach ar mhéideanna áirithe fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite idir Ballstát amháin agus Ballstát eile i gcomhréir le hAirteagal 8; nó

(b) riail dáilte a chur ar bun arna comhaontú ag na Ballstáit rannpháirteacha lena leithdháiltear méideanna fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite idir na Ballstáit rannpháirteacha. Tabharfar fógra i leith riail den chineál sin don Choimisiún tráth nach déanaí ná trí mhí tar éis dheireadh na bliana a ngabhfaidh éifeacht léi.

2. Laistigh de thrí mhí ó dheireadh gach bliana, eiseoidh gach Ballstát a thug fógra faoi mhír 1(b) litir fógra ina mbeidh méid iomlán an leictreachais nó an téimh nó an fhuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh arna tháirgeadh i gcaitheamh na bliana sin atá le cur faoi réir na rialach dáilte.

3. Chun críocha ríomh a dhéanamh ar na sciарtha náisiúnta foriomlána fuinnimh inathnuaite faoin Treoir seo, déanfar an méid leictreachais nó téimh nó fuaraithe ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a dtabharfar fógra ina leith i gcomhréir le mír 2 a ath-leithdháileadh i measc na mBallstát lena mbaineann i gcomhréir leis an riail dáilte ar tugadh fógra ina leith.

Airteagal 14

Méaduithe acmhainne

Chun críocha Airteagal 9 (2) agus Airteagal 11 (2)(b), aon aonad fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite ar féidir a rá faoi gur tháinig ann dó i ngeall ar mhéadú acmhainne a theacht ar shuiteáil, caithfear leis an aonad sin amhail is dá dtáirgtí é i ngeall ar shuiteáil éigin eile a dhul i mbun feidhme i gcomhuain leis an méadú acmhainne.

Airteagal 15

Nósanna imeachta riaracháin, rialacháin agus cóid

1. Aon rialacha náisiúnta i ndáil le nósanna imeachta údarúcháin, dearbhúcháin agus ceadúnúcháin a chuirtear i bhfeidhm ar ghléasraí agus ar infreastruchtúir ghaolmhara tarchurtha agus dáileacháin de chuid an ghréasáin lena dtáirgtear leictreachas, nó téamh, nó fuarú ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh, agus a chuirtear i bhfeidhm ar an bpróiseas a bhaineann le bithbhreoslaí nó táirgí eile fuinnimh a dhéanamh as bithmhais, áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh siad comhréireach agus riachtanach.

Glacfaidh na Ballstáit, go háirithe, pé bearta is gá chun an méid seo a leanas a áirithiú:

(a) go mbeidh na nósanna imeachta riaracháin cuíchóirithe agus go gcuirfear i gcrích iad ar an leibhéal iomchuí riaracháin;

(b) go mbeidh na rialacha sin lena ndéantar údarú, dearbhú agus ceadúnú a rialú, go mbeidh siad oibiachtúil, trédhearcach, comhréireach, agus nach ndéanfar aon idirdhealú iontu idir na hiarratasóirí, agus go dtabharfar san áireamh go hiomlán iontu na sainghnéithe atá ag roinnt le teicneolaíochtaí éagsúla an fhuinnimh inathnuaite;

(c) go mbeidh na muirir riaracháin a ghearrfar ar thomhaltóirí, pleanálaithe, ailtirí, tógálaithe, agus ar lucht suiteála agus soláthar trealamh agus córais, go mbeidh siad trédhearcach agus i gcomhréir leis an gcostas a bhaineann leo; agus

(d) go mbunófar nósanna imeachta údarúcháin simplithe a mbeidh ualach níos lú ag baint leo, lena n-áirítear fógra simplí a thabhairt ach sin a bheith ceadaithe faoin gcreat ábhartha rialála, i dtaca le feistí díláraithe lena dtáirgtear fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite.

2. Aon sonraíochtaí teicniúla nach mór do threalamh agus do chórais fuinnimh inathnuaite a shásamh chun leas a fháil ó scéimeanna tacaíochta, déanfaidh na Ballstáit iad a shonrú go soiléir. Más ann do chaighdeáin Eorpacha, lena n-áirítear éici-lipéid, lipéid fuinnimh agus córais tagartha teicniúla eile arna mbunú ag na comhlachtaí caighdeánúcháin Eorpacha, déanfar na sonraíochtaí teicniúla sin a shloinneadh de réir na gcaighdeán sin. Ní thoirmiscfear leis na caighdeáin sin an áit a gcaithfear an trealamh agus na córais sin a dhearbhu, ná ní ceart go gcuirfidís bacainn ar oibriú an mhargaidh inmheánaigh.

3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh ag infheisteoirí intuarthacht leordhóthanach maidir leis an tacaíocht atá á beartú don fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite. Chuige sin, déanfaidh na Ballstáit sceideal [] a shainmhíniú agus a fhoilsiú [] **lena dtuairtar** an leithdháileadh a mheastar a dhéanfar le haghaidh tacaíochta, agus cuimseofar ann na trí bliana dár gcionn, ar a laghad, agus – i gcás gach scéime – an tráthú táscach [] **agus** an acmhainn, an buiséad **measta** [] chomh maith le [] **prionsabail an** chomhairliúcháin leis na geallsealbhóirí maidir leis an dearadh a bheidh ar an tacaíocht sin.

I gcás tacaíocht agus scéimeanna cánach a bhunaítear ar an margadh agus nach ndéantar aon acmhainn nó buiséad a leithdháileadh ina leith, ba cheart do na Ballstáit tuairisciú a dhéanamh i ndáil leis na príomhpharaiméadair don tacaíocht.

4. Déanfaidh na Ballstáit a áirithiú go ndéanfaidh na húdaráis inniúla acu, ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil, foráil maidir le comhtháthú agus úsáid an fhuinnimh inathnuaite agus le húsáid dho-sheachanta dramhtheasa nó dramhfhuachta tráth a mbeidh pleanáil, dearadh, tógáil nó athfheistiú á dhéanamh acu ar an infreastruchtúr uirbeach, ar cheantair thionsclaíocha nó chónaithe agus ar infreastruchtúr fuinnimh, lena n-áirítear leictreachas, téamh agus fuarú ceantair, gás nádúrtha agus gréasáin mhalartacha breosla.

5. Tabharfaidh na Ballstáit isteach, sna rialacháin agus cóid tógála acu, bearta oiriúnacha chun an sciar fuinnimh (den uile chineál) ó fhoinsí inathnuaite a mhéadú in earnáil na tógála.

Agus na bearta sin á gcur ar bun acu, nó sna scéimeanna tacaíochta acu, féadfaidh na Ballstáit a thabhairt san áireamh bearta náisiúnta i dtaca le méaduithe nach beag san éifeachtúlacht fuinnimh agus i dtaca leis an gcomhghiniúint, agus le foirgnimh atá éighníomhach, íseal nó nach mór neodrach ó thaobh fuinnimh.

Cuirfidh na Ballstáit de cheangal, sna rialacháin agus cóid tógála acu nó ar mhodh eile a bhfuil éifeacht chomhionann aige, íosleibhéil fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a úsáid i bhfoirgnimh nua agus i bhfoirgnimh ar ann dóibh cheana agus a ndéantar mór-athfheistiú orthu, **sa mhéid is indéanta ar bhonn teicniúil, feidhmiúil agus eacnamaíoch agus nach mbeidh drochthionchar aige ar an aer taobh istigh []**. Tabharfaidh na Ballstáit cead na híosleibhéil sin a chomhlíonadh, *inter alia*, **trí théamh agus trí fhuarú éifeachtach ceantair []** agus úsáid á baint as cion nach beag d'fhoinsí inathnuaite fuinnimh.

Ní bheidh feidhm ag ceanglais na chéad fhomhíre maidir leis na fórsaí armtha a mhéid nach mbeidh sin ar neamhréir le nádúr agus príomhaidhm ghníomhaíochtaí na bhfórsaí armtha agus leis an díolúine atá ag ábhar a bhíonn in úsáid go heisiach chun críocha míleata.

6. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh ag foirgnimh nua phoiblí, agus ag foirgnimh ar ann dóibh cheana agus a ndéantar mór-athfheistiú orthu, ar leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus áitiúil, ról eiseamláireach i gcomhthéacs na Treorach seo ón 1 Eanáir 2012 amach. Féadfaidh na Ballstáit, *inter alia*, cead a thabhairt an oibleagáid sin a chomhlíonadh trína fhoráil go n-úsáidfídh an tríú páirtí díonta foirgneamh poiblí nó díonta foirgneamh príobháideach poiblí i gcomhair suiteálacha lena dtáirgtear fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite.

7. I dtaca lena gcuid rialachán agus cód tógála, cuirfidh na Ballstáit chun cinn úsáid córas agus trealaimh téimh agus fuaraithe ó fhoinsí inathnuaite lena mbaintear amach laghdú nach beag ar thomhaltas fuinnimh. Ní foláir do na Ballstáit úsáid a bhaint as lipéid fuinnimh nó éici-lipéid nó teastais oiriúnacha eile nó as caighdeáin arna bhforbairt ar leibhéal náisiúnta nó ar leibhéal an Aontais nuair is ann dá leithéidí, mar bhunús le húsáid na gcóras agus an trealaimh sin a spreagadh.

8. Déanfaidh na Ballstáit measúnú ar a n-acmhainn ó thaobh foinsí inathnuaite fuinnimh de agus ar an úsáid a bhaintear as dramhtheas agus dramhfhuacht in earnáil an téimh agus an fhuaraithe. Beidh an measúnú sin san áireamh sa dara measúnú cuimsitheach a dhlítear de bhun Airteagal 14(1) de Threoir 2012/27/AE, den chéad uair faoin 31 Nollaig 2020, agus i ngach uasghrádú a dhéanfar dá éis sin ar na measúnuithe cuimsitheacha.

9. Bainfidh na Ballstáit aon bhacainní riaracháin dá mbeidh roimh chomhaontuithe corparáideacha fadtéarmacha ceannacháin cumhachta darb aidhm an fuinneamh inathnuaite a mhaoiniú agus úsáid an fhuinnimh sin a éascú.

Airteagal 16

Eagar agus fad an phróisis deonaithe ceadanna

1. Faoin 1 Eanáir 2021, bunóidh **nó ainmneoidh** na Ballstáit pointe teagmhála [] **amháin nó níos mó []**, a chuirfidh, ar iarraidh ón iarrthóir, treoir ar fáil le linn an phróisis iomláin riaracháin maidir le hiarratas a dhéanamh ar chead agus maidir le cead a dheonú []. [] **Is pointe teagmhála amháin a bheidh ag iarrthóir le linn an phróisis riaracháin iomláin. Cumhdóidh an próiseas deonaithe ceadanna na ceadanna ábhartha riaracháin chun na gléasraí agus na sócmhainní a bheidh riachtanach [] lena gceangal leis an eangach [] chun fuinneamh a tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a thógáil agus a oibriú, chomh maith le hiarratais ar athchumhachtú. Beidh an próiseas deonaithe ceadanna comhdhéanta de na nósanna imeachta uile ón tráth a n-adhmaítear go bhfuarthas an t-iarratas go dtí go dtarchuirtear toradh an nós imeachta dá dtagraítear i mír 2 den Airteagal seo.**

2. Treoróidh [] an pointe teagmhála an t-iarratasóir tríd an bpróiseas iarratais ar mhodh trédhearcach, tabharfaidh sé gach eolas riachtanach don iarratasóir agus rannpháirt, i gcás inarb iomchuí, d'údarais **riaracháin** eile [].

3. Cuirfidh [] an pointe teagmhála lámhleabhar nósanna imeachta **ar fáil []** d'fhorbróirí tionscadal na táirgeachta fuinnimh **inathnuaite**, **lena ndíreofar go sainiúil** ar thionscadail [] ar scála beag agus ar thionscadail inathnuaite féintomhaltóirí.

4. Ní mhairfidh an próiseas deonaithe ceadanna dá dtagraítear i mír 1 ar feadh tréimhse is faide ná trí bliana []. **Mar sin féin, is féidir an tréimhse trí bliana a shíneadh más rud é nár chuir an t-iarratasóir an fhaisnéis riachtanach ar fad ar fáil chun go mbeidh an t-údarás ábhartha in ann an t-iarratas a mheas nó i gcás ina mbeidh gá le níos mó ama chun cinneadh cuí a dhéanamh. Is féidir an tréimhse [] a shíneadh le comhaontú frithpháirteach an údaráis ábhartha thoilteanaigh agus an iarratasóra. Beidh an tréimhse sin gan dochar d'achomhairc bhreithiúnacha, leigheasanna agus d'imeachtaí eile os comhair cúirte nó binse agus ní féidir an tréimhse sin a shíneadh ach ar feadh tréimhse na nósanna imeachta sin ar a mhéad.**

5. **Gan dochar do na hoibleagáidí comhshaoil is infheidhme, agus do na hoibleagáidí maidir le pleanáil agus le sábháilteacht foirgneamh, éascóidh na Ballstáit athchumhachtú gléasraí fuinnimh inathnuaite ar ann dóibh cheana trí, *inter alia*, a áirithiú go mbeidh ann próiseas deonaithe ceadanna a bheidh simplí agus mear agus a mbeidh amchláir trí bliana ag gabháil leo. Is féidir an t-amchlár [] a shíneadh le comhaontú frithpháirteach an údaráis ábhartha thoilteanaigh agus an iarratasóra.**

Airteagal 17

Nósanna imeachta simplithe chun ceangal leis an eangach

1. [] **Bunóidh na Ballstáit nós imeachta simplithe maidir le fógra a thabhairt ina ndéanfar suiteálacha nó aonaid táirgthe chomhiomlánaithe de chuid tionscadal inathnuaite féintomhaltóirí agus taispeántais a bhfuil acmhainn leictreachais acu arb ionann í agus nó ar lú í ná [] 10.8 kW do cheangal trí chéim (3.6 kW in aghaidh na céime) a cheangal leis an eangach tar éis fógra a thabhairt don oibreoir córais dáileacháin, ach amháin mura mbeidh ceanglais sábháilteachta nó teicniúla an eangaigh á sásamh.**

Is féidir le hoibreoir córais dáileacháin a chinneadh pointe ceangailte eangaigh a dhiúltú nó ceann eile a mholadh ar fhorais inní faoi shábháilteacht nó neamhoiriúnacht theicniúil chomhchodanna an chórais laistigh de mhí amháin d'fhógra a fháil. I gcás ina ndéanfaidh an t-oibreoir córais dáileacháin cinneadh dearfach, nó in éagmais cinneadh ón oibreoir córais dáileacháin laistigh de mhí amháin den fhógra a fháil, féadfaidh an tsuiteáil nó an t-aonad táirgthe comhiomlánaithe a cheangal, murar rud é nár íocadh táillí nó muirir an cheangail.

Féadfaidh na Ballstáit nósanna imeachta simplithe maidir le fógra a thabhairt a cheadú i gcás suiteálacha nó aonad táirgthe comhiomlánaithe arb airde acmhainn leictreachais dóibh ná mar a leagtar amach i mír 1, ar an gcoinníoll go gcoimeádfar cobhsaíocht, iontaofacht agus sábháilteacht an eangaigh.

[]

Airteagal 18

Faisnéis agus oiliúint

1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear ar fáil faisnéis maidir le bearta tacaíochta do gach gníomhaí ábhartha, amhail tomhaltóirí, tógálaithe, suiteálaithe, ailtirí, agus soláthróirí trealaimh agus córas téimh, fuaraithe agus leictreachais agus feithiclí atá comhoiriúnach le húsáid an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite .
2. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh soláthróir an trealaimh, sin nó na húdaráis inniúla náisiúnta, faisnéis ar fáil maidir le glansochair, costas agus éifeachtúlacht fuinnimh an trealaimh agus na gcóras téimh, fuaraithe agus leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh.

3. Áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh scéimeanna deimhniúcháin nó scéimeanna coibhéiseacha cáilíochta ar fáil dóibh siúd a shuiteálann coirí agus soirn mhionscála bhithmhaise, córais fhótavoltacha agus theirmeacha gréine, córais gheoiteirmeacha éadoimhne, agus teaschaidéil. Sna scéimeanna sin, féadfar a thabhairt san áireamh nuair is iomchuí scéimeanna agus struchtúir ar ann dóibh cheana, agus is ar na critéir a leagtar amach in Iarscríbhinn IV a bhunófar na scéimeanna. Ní foláir do gach Ballstát deimhniúchán arna dheonú ag Ballstát eile a aithint i gcomhréir leis na critéir sin.

4. Ní foláir do na Ballstáit faisnéis a chur ar fáil don phobal maidir leis na scéimeanna deimhniúcháin nó na scéimeanna coibhéiseacha cáilíochta a luaitear i mír 3. Ina theannta sin, féadfaidh na Ballstáit liosta na suiteálaithe atá cáilithe nó deimhnithe i gcomhréir leis na forálacha dá dtagraítear i mír 3 a chur ar fáil.

5. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear treoir ar fáil do gach gníomhaí ábhartha, go háirithe do phleanálaithe agus d'aitirí chun go mbeidh siad in ann a marana a dhéanamh mar is ceart ar an teaghlaim is fearr agus is feiliúnaí d'fhoinsí inathnuaite fuinnimh, de theicneolaíochtaí ardéifeachtúlachta agus den téamh agus den fhuarú ceantair, tráth a mbeidh pleanáil, dearadh, tógáil nó athfheistiú á dhéanamh acu ar limistéir thionsclaíocha, thráchtála nó chónaithe.

6. Déanfaidh na Ballstáit, i rannpháirt leis na húdaráis áitiúla agus réigiúnacha, faisnéis oiriúnach, ardú feasachta, cláir oiliúna agus teorach a fhorbairt d'fhonn na saoránaigh a chur ar an eolas faoi na sochair agus na praiticiúlachtaí a bhaineann le fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a fhorbairt agus a úsáid.

Ráthaíochtaí tionscnaimh an leictreachais, an téimh agus an fhuaraithe arna dtáirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh

1. Ar mhaithe lena chruthú do chustaiméirí deiridh cén sciar nó cén chainníocht fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a bhíonn i meascán fuinnimh soláthróra fuinnimh agus san fhuinneamh arna sholáthar do thomhaltóirí faoi chonarthaí arna margú maidir le fuinneamh ó fhoinsí inathnuaite a thomhailt, áiritheoidh na Ballstáit gur féidir tionscnamh [] **leictreachais agus gáis** arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a ráthú mar fhuinneamh inathnuaite de réir bhrí na Treorach seo, i gcomhréir le critéir oibiachtúla, thrédhearcacha, neamh-idirdheallaitheacha.

2. Chuige sin, áiritheoidh na Ballstáit go n-eiseofar ráthaíocht tionscnaimh má iarrann táirgeoir [] **leictreachais agus gáis** ó fhoinsí inathnuaite a leithéid, mura gcinneann na Ballstáit, **chun críocha míniú a thabhairt ar luach margaidh na ráthaíochta tionscnaimh, gan ceann a eisiúint do tháirgeoir amháin a fhaigheann tacaíocht airgeadais ó scéim tacaíochta**. Féadfaidh na Ballstáit socrú a dhéanamh chun ráthaíochtaí tionscnaimh a eisiúint **i gcás téamh agus fuarú ó fhoinsí inathnuaite agus i gcás leictreachais, gáis nó téamh agus fuarú ó fhoinsí neamh-inathnuaite** fuinnimh. Féadfar eisiúint ráthaíochta tionscnaimh a chur faoi réir teorainn íosacmhainne. Méid caighdeánach 1 MWh a bheidh sa ráthaíocht tionscnaimh. Ní eiseofar níos mó ná ráthaíocht tionscnaimh amháin i dtaca le gach aonad fuinnimh a thairgfear.

Áiritheoidh na Ballstáit nach gcuirfear san áireamh an t-aonad fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite céanna ach aon uair amháin.

Áiritheoidh na Ballstáit, [] **tráth** a bhfaigheann [] táirgeoir [] tacaíocht airgeadais ó scéim tacaíochta le haghaidh [] táirgeadh fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite , **go ndéanfar luach margaidh na ráthaíochta tionscnaimh don táirgeacht chéanna a chur san áireamh mar is cuí sa scéim tacaíochta ábhartha. Ionas go gcuirfear luach margaidh na ráthaíochta tionscnaimh san áireamh, is féidir leis na Ballstáit, *inter alia*, a chinneadh ráthaíocht tionscnaimh a eisiúint don táirgeoir agus í a chur ar ceal láithreach nó** is féidir leo a chinneadh ráthaíochtaí tionscnaimh mar sin a eisiúint agus iad a aistriú chuig an margadh trína gcur ar ceant. Úsáidfear an t-ioncam a chruthófar de bharr na ceantála sin chun fritháireamh a dhéanamh ar na costais a bhaineann le tacaíocht a thabhairt don fhuinneamh ó fhoinsí inathnuaite .

Ní bheidh aon fheidhm ag ráthaíocht tionscnaimh i ndáil le comhlíonadh Airteagal 3 ag an mBallstát. Maidir le haistrithe ráthaíochtaí tionscnaimh, arna ndéanamh ar leith nó mar aon le haistriú fisiciúil fuinnimh, ní bheidh aon éifeacht acu ar chinneadh an Bhallstáit úsáid a bhaint as aistrithe staidreamhacha, as comhthionscadail nó as scéimeanna tacaíochta comhpháirteacha i dtaca le comhréireacht na sprice, ná ní bheidh aon éifeacht acu ar ríomh an olltomhaltais deiridh fuinnimh ó fhoinsí ina-athnuaite i gcomhréir le hAirteagal 7.

3. Chun críocha mhír 1, beidh na ráthaíochtaí tionscnaimh bailí **ar feadh [] dhá mhí dhéag tar éis an t-aonad ábhartha fuinnimh a bheith táirgthe.** Áiritheoidh na Ballstáit go rachaidh in éag gach ráthaíocht tionscnaimh [] nár cealaíodh cheana féin. Agus an meascán fuinnimh iarmhair á ríomh acu, cuirfidh na Ballstáit san áireamh na ráthaíochtaí tionscnaimh sin atá dulta in éag.

4. Chun críocha an nochta dá dtagraítear i mír 8 agus i mír 13, áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfidh cuideachta fuinnimh na ráthaíochtaí tionscnaimh ar ceal **laistigh den tréimhse bailíochta []**.

5. Déanfaidh na Ballstáit, nó comhlachtaí inniúla ainmnithe, maoirseacht ar eisiúint, aistriú agus cealú na ráthaíochtaí tionscnaimh. Is freagrachtaí neamh-fhorluite geografacha a bheidh ag na comhlachtaí inniúla ainmnithe, agus iad neamhspleách ar ghníomhaíochtaí táirgthe, trádála agus soláthair.

6. Cuirfidh na Ballstáit, nó comhlachtaí inniúla ainmnithe, sásraí oiriúnacha ar bun chun a áirithiú go ndéanfar ráthaíochtaí tionscnaimh a eisiúint, a aistriú agus a chealú go leictreonach agus go mbeidh siad cruinn, iontaofa agus calaoisdíonach. []

7. Sonrófar an méid seo a leanas, ar a laghad, sa ráthaíocht tionscnaimh:

(a) foinse an fhuinnimh ónar táirgeadh an fuinneamh, mar aon le túsdata agus críochdháta an táirgthe;

(b) cé acu an mbaineann sin le:

(i) leictreachas; nó

(ii) gás, nó

(iii) le téamh nó fuarú;

(c) dindiúir aitheantais, suíomh, cineál agus acmhainn na suiteála inar táirgeadh an fuinneamh;

(d) cé acu a bhfuair nó nach bhfuair an tsuiteáil tacaíocht infheistíochta agus cé acu a bhfuair an t-aonad fuinnimh ar aon slí eile tacaíocht ó scéim náisiúnta tacaíochta, agus cineál na scéime tacaíochta sin;

(e) an dáta ar cuireadh i mbun feidhme an tsuiteáil; agus

(f) an dáta eisiúna agus tír na heisiúna, agus uimhir aitheantais uathúil.

Féadfar faisnéis shimplithe a shonrú ar na ráthaíochtaí tionscnaimh i gcás suiteálacha darb acmhainn **is lú na 50 kW**.

8. I gcás ina gceanglaítear ar sholáthróir leictreachais cruthúnas a thabhairt ar an sciar nó cainníocht fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite atá ina mheascán fuinnimh chun críocha Airteagal 3 de Threoir 2009/72/CE, [] féadfaidh sé sin a dhéanamh trí úsáid a bhaint as ráthaíochtaí tionscnaimh. **I gcás ina bhfuil ráthaíochtaí tionscnaimh socraithe ag na Ballstáit do chineálacha eile fuinnimh, bainfidh soláthróirí leas i gcónaí as an cineál céanna ráthaíochtaí tionscnaimh don nochtadh agus an fuinneamh a soláthraíodh.** Ar an gcuma chéanna, [] is féidir ráthaíochtaí tionscnaimh arna gcruthú de bhun Airteagal 14(10) de Threoir 2012/27/CE a úsáid mar thaca chun aon cheangal a shásamh maidir le cainníocht an leictreachais arna tháirgeadh ó chomhghiniúint ardéifeachtúlachta a chruthú. **Chun críocha mhír 2, i gcás ina ngintear leictreachas ó chomhghiniúint ardéifeachtúlachta trí fhoinsí inathnuaite a úsáid, ní féidir ach ráthaíocht tionscnaimh amháin a eisiúint ina sonrú an dá shaintréith.** []

9. Aithneoidh na Ballstáit ráthaíochtaí tionscnaimh arna n-eisiúint ag Ballstáit eile i gcomhréir leis an Treoir seo mar chruthúnas, agus mar sin amháin, ar na heilimintí dá dtagraítear i mír 1 agus i mír 7 (a) go (f). Ní féadfaidh Ballstát diúltú ráthaíocht tionscnaimh a aithint ach amháin i gcás ina bhfuil amhras air, agus bunús maith leis, i dtaobh chruinneas, iontaofacht nó fhírinneacht na ráthaíochta. Tabharfaidh an Ballstát fógra don Choimisiún faoi dhiúltú den sórt sin agus faoi chúis an diúltaithe.

10. Má chinneann an Coimisiún nach bhfuil aon bhunús leis an diúltú sin, féadfaidh sé cinneadh a ghlacadh lena gceanglaítear ar an mBallstát atá i gceist an ráthaíocht tionscnaimh a aithint.

11. Ní aithneoidh na Ballstáit ráthaíochtaí tionscnaimh arna n-eisiúint ag tríú tíortha ach amháin i gcás ina bhfuil an Coimisiún tar éis comhaontú a shíniú leis an tríú tír sin i dtaobh aitheantas frithpháirteach a thabhairt ar ráthaíochtaí tionscnaimh arna n-eisiúint san Aontas agus ar chórais um ráthaíochtaí comhoiriúnacha tionscnaimh arna mbunú sa tír sin, i gcás ina mbíonn onnmhairiú nó allmhairiú fuinnimh á dhéanamh go díreach, **agus sa chás sin amháin.** Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha [] **cur chun feidhme** a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal **31** chun na comhaontuithe sin a fhorfheidhmiú.

12. Féadfaidh Ballstát, i gcomhréir le dlí an Aontais, critéir oibiachtúla, thrédhearcacha, neamh-idirdhealaitheacha a thabhairt isteach i dtaobh úsáid na ráthaíochtaí tionscnaimh trína bheith i gcomhréir leis na hoibleagáidí a leagtar síos in Airteagal 3(9) de Threoir 2009/72/CE.

[]

Airteagal 20

Rochtain ar na heangacha agus oibriú na n-eangach sin

1. I gcás inarb ábhartha, déanfaidh na Ballstáit measúnú ar an ngá atá ann infreastruchtúr reatha an ghréasáin gáis a leathnú ar mhaithe le comhtháthú an gháis ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a éascú.
2. I gcás inarb ábhartha, cuirfidh na Ballstáit de cheangal ar na hoibreoirí córas tarchurtha agus ar na hoibreoirí córas dáileacháin atá ar a gcíoch rialacha teicniúla a fhoilsiú i gcomhréir le hAirteagal 6 de Threoir 2003/55/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁷, go háirithe i dtaca le rialacha maidir le nascadh leis an ngréasán a bhfuil ar áireamh iontu ceanglais maidir le cáilíocht gáis, boltanasú gáis, agus brú gáis. Ceanglóidh na Ballstáit freisin ar na hoibreoirí córas tarchurtha agus dáileacháin na taraifí nasctha, lena nasctar foinsí gáis inathnuaite arna mbunú ar chritéir thrédhearcacha agus neamh-idirdhealaitheach, a fhoilsiú.
3. Faoi réir an mheasúnaithe a dhéanfaidh siad a bheidh ina chuid de na pleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid i gcomhréir le hIarscríbhinn I de Rialachán [Rialachas], maidir leis an ngá go dtógfaí infreastruchtúr nua don téamh agus fuarú ceantair arna dtáirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh d'fhonn cuspóir sin an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 3(1) den Treoir seo a bhaint amach, glacfaidh na Ballstáit, i gcás inarb ábhartha, bearta chun infreastruchtúr a fhorbairt don téamh ceantair ar mhaithe le forbairt an táirgthe téimh agus fuaraithe ó shaoráidí móra fuinnimh bithmhaise, gréine agus [] **thimpeallaigh** agus **dramhtheas nó dramhfhuacht** a chur san áireamh.

²⁷ Treoir 2003/55/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2003 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus lena n-aisghairtear Treoir 98/30/CE (IO L 176, 15.7.2003, lch. 57).

Airteagal 21

Féintomhaltóirí fuinnimh inathnuaite

1. I dtaca le féintomhaltóirí fuinnimh inathnuaite, [] áiritheoidh na Ballstáit:

- (a) go mbeidh siad i dteideal an méid seo a leanas a dhéanamh: [] **fuinneamh inathnuaite a ghiniúint, lena n-áirítear dá dtomhaltas féin**; a rótháirgeadh leictreachais inathnuaite **a stóráil** agus a dhíol, lena n-áirítear trí chomhaontuithe ceannacháin cumhachta, **trí chomhbhailitheoirí agus trí sholáthróirí leictreachais**, ach gan a bheith faoi réir nósanna imeachta díreireacha ná muirir [] **gréasáin nach léiriú ar na costais iad, agus á áirithiú go gcuireann siad ar bhealach leordhóthanach, cothrom le cionroinnt costas foriomlán an chórais**[²⁸];
- (b) go gcoimeádfaidh na féintomhaltóirí a gcearta **agus a n-oibleagáidí** mar thomhaltóirí;
- (c) nach measfar mar sholáthróirí [] **leictreachais** iad i gcomhréir le **Treoir [Treoir MDI]** i ndáil le leictreachas inathnuaite [] **a tháirg siad agus a ndearna siad féin a thomhailt** []; agus
- (d) **go mbeidh siad in ann** [] luach saothair **iomchuí a fháil** ar an leictreachas inathnuaite féinghinte a chuirfidh siad isteach san eangach, [] **lena léireofar** luach margaidh an leictreachais a chuirtear isteach **agus na scéimeanna ábhartha tacaíochta más ann dóibh**; agus
- (e) go gcaithfear leo ar bhealach neamh-idirdhealaitheach sa mhéid a bhaineann lena **ngníomhaíochtaí, a gcearta agus a n-oibleagáidí mar chustaiméirí deiridh, mar ghineadóirí, mar sholáthróirí, nó mar rannpháirtithe eile sa mhargadh mar is ábhartha.**

[]

²⁸ Tabhair ar aird: Féach an téacs a cuireadh isteach in aithris 53 maidir le comhréireacht muirear agus an togra le haghaidh Rialachán Leictreachais Airt. 16 maidir le taraifí gréasáin (gan athrú).

2. I dtaca le féintomhaltóirí fuinnimh inathnuaite atá ina gcónaí sa bhloc árasán céanna, nó atá suite ar an láthair thráchtála nó seirbhísí roinnte chéanna nó sa chóras dúnta dáileacháin céanna, áiritheoidh na Ballstáit go mbeidh siad in ann, **gan dochar do chostais infheidhme an eangaigh agus do mhuirir, do thobhaigh agus do chánacha ábhartha eile is infheidhme [], an fuinneamh inathnuaite a tháirgtear ar a gcuid láithreán nó láithreáin a roinnt eatarthu. [] Féadfaidh na Ballstáit forálacha éagsúla rialála a bheith acu ina reachtaíocht náisiúnta d'fhéintomhaltóirí fuinnimh inathnuaite aonair agus d'fhéintomhaltóirí fuinnimh inathnuaite atá ag gníomhú go comhpháirteach.**

3. Is ceadmhach don tríú páirtí suiteáil an fhéintomhaltóra fuinnimh inathnuaite a bhainistiú i dtaca le suiteáil, oibriú, lena n-áirítear méadrú, agus i dtaca le cothabháil.

Airteagal 22

Comhphobail fuinnimh inathnuaite

1. Cuirfidh na Ballstáit creat rialála cumasúcháin ar fáil **do chomhphobail fuinnimh inathnuaite agus áiritheofar an méid seo a leanas:**

- (a) **beidh na comhphobail inathnuaite fuinnimh i dteideal fuinneamh inathnuaite a ghiniúint, a thomhailt, a stóráil agus a dhíol;**
- (b) **is daoine nádúrtha, údaráis áitiúla, bardais san áireamh, nó FBManna a bheidh mar scairshealbhóirí nó mar chomhaltaí acu;**
- (c) **is ar bhonn deonach a bheidh rannpháirtíocht sa chomhphobal fuinnimh inathnuaite ;**
- (d) **is ceadmhach dá scairshealbhóirí nó dá gcomhaltaí an comhphobal fuinnimh inathnuaite a fhágáil;**

- (e) beidh na comhphobail fuinnimh inathnuaite a sholáthraíonn fuinneamh, a chuireann seirbhísí comhiomlánaithe nó seirbhísí fuinnimh tráchtála eile ar fáil faoi réir forálacha a bheidh ábhartha do ghníomhaíochtaí den chineál sin;
 - (f) beidh na comhphobail fuinnimh inathnuaite i dteideal roinnt an fhuinnimh inathnuaite a shocrú sa chomhphobal ina dtáirgtear na haonaid táirgthe ar leis an gcomhphobal iad, faoi réir fhorálacha an airteagail seo agus cearta agus oibleagáidí chomhaltaí an chomhphobail mar thomhaltóirí á gcoimeád;
 - (g) comhoibreoidh an t-oibreoir córais dáileacháin ábhartha leis na comhphobail fuinnimh inathnuaite chun aistrithe fuinnimh a éascú idir na comhphobail fuinnimh inathnuaite, nach mbeidh tionchair acu ar na hoibleagáidí a d'fhéadfadh a bheith ar na gcomhphobal fuinnimh inathnuaite nó ar a gcomhaltaí mar comhpháirtithe atá freagrach as an gcothromaíocht agus go háirithe an fhreagracht airgeadais atá orthu as na míchothromaíochtaí a chruthaíonn siad sa chóras;
 - (h) beidh na comhphobail fuinnimh inathnuaite faoi réir nósanna imeachta cothroma, comhréireacha agus trédhearcacha, lena n-áirítear clárú agus ceadúnú, agus muirir ghréasáin ar léiriú ar na costais iad, chomh maith leis na tobhaigh agus na cánacha ábhartha, lena n-áirítear go gcuireann siad ar bhealach leordhóthanach agus cothrom le cionroinnt fhoriomlán costas an chórais;
 - (i) beidh cead ag comhphobail fuinnimh inathnuaite rochtain a fháil ar na margaí fuinnimh uile go díreach nó go comhiomlánach ar bhealach neamh-idirdhealaitheach;
 - (j) caitear le comhphobail fuinnimh inathnuaite ar bhealach neamh-idirdhealaitheach sa mhéid a bhaineann lena ngníomhaíochtaí, a gcearta agus a n-oibleagáidí mar chustaiméirí deiridh, mar ghineadóirí, mar sholáthróirí, mar oibreoirí córas dáileacháin nó mar rannpháirtithe eile sa mhargadh;
2. Is féidir leis na Ballstáit a fhoráil sa chreat rialála cumasúcháin dá dtagraítear i mír 1 go mbeidh na comhphobail fuinnimh inathnuaite oscailte do rannpháirtíocht trasteorann.
 3. Gan dochar do rialacha maidir le státhabhair, cuirfidh na Ballstáit saineúlachtaí na gcomhphobal fuinnimh inathnuaite san áireamh agus scéimeanna tacaíochta á gceapadh acu, chun go mbeidh siad in ann dul san iomaíocht le haghaidh tacaíochta agus iad ar chomhchéim le táirgeoirí eile.

Príomhshruthú a dhéanamh ar an bhfuinneamh inathnuaite sna suiteálacha téimh agus fuaraithe

1. D'fhonn éascú a dhéanamh ar a mbeidh den fhuinneamh inathnuaite le fáil in earnáil an téimh agus an fuaraithe, féachfaidh gach Ballstát le cion an fhuinnimh inathnuaite arna sholáthar d'earnáil an téimh agus an fuaraithe a mhéadú [] **pointe céatadán amháin mar mheán bliantúil arna ríomh don tréimhse 2021-2025 agus don tréimhse 2026-2030²⁹ [], ag tosú ón leibhéal a baineadh amach in 2020 [], agus sin a shloinneadh mar an sciar náisiúnta den olltomhaltas deiridh fuinnimh agus a ríomh de réir na modheolaíochta a leagtar amach in Airteagal 7, gan dochar don cheathrú fomhír thíos.**

Is féidir leis na Ballstáit a chinneadh an rannchuidiú ó dhramhtheas agus ó dhramhfhuacht a chur san áireamh freisin chun éifeachtúlacht a dhreasú tuilleadh ina gcórais.

Féadfaidh Ballstáit a bhfuil sciar fuinnimh inathnuaite i dtéamh agus i bhfuarú acu atá os cionn 50% aon sciar mar sin a áireamh mar chomhlíonadh ar an ardú bliantúil dá dtagraítear sa chéad fomhír.

[]

Féadfaidh na Ballstáit costéifeachtacht a chur san áireamh agus cinneadh á dhéanamh acu ar na bearta chun foinsí inathnuaite fuinnimh a úsáid sa téamh agus san fhuarú, ar bhealach ina léireofar na bacainní struchtúracha a bhaineann leis an sciar ard gáis nádúrtha, an fuarú agus an struchtúr lonnaíochta scaipthe ina bhfuil dlús daonra íseal. I gcás ina mbeadh an meánardú bliantúil dá dtagraítear sa chéad fomhír nó sa dara fomhír níos ísle mar thoradh ar na bearta sin, cuirfidh na Ballstáit réasúnaíocht ar fáil lena dtagrófar don mheasúnú a rinneadh i gcomhréir le mír 15(8) ina bplean náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid.

2. Féadfaidh na Ballstáit liosta de bhearta agus d'eintitis cur chun feidhme (amhail soláthróirí breosla, **comhlachtaí poiblí nó príobháideacha**) a thiomsú agus a chur ar fáil go poiblí, ar bhonn critéar oibiachtúil agus neamh-idirdhealaitheach, a bheidh ina rannchuidiú don mhéadú a leagtar amach i mír 1.

²⁹ **Tabhair ar aird: Dhéanfaí an meán bliantúil a ríomh ar leithligh don dá thréimhse ionas go n-áiritheofaí dea-luas forbartha don téamh agus don fhuarú.**

3. Féadfar an méadú a leagtar amach i mír 1 a chur chun feidhme, *inter alia*, le ceann amháin nó níos mó de na roghanna seo:

(a) ionchorpú fisiciúil a dhéanamh ar an bhfuinneamh inathnuaite san fhuinneamh agus sa bhreosla fuinnimh arna soláthar i gcomhar earnáil an téimh agus an fhuaraithe;

(b) bearta maolaithe díreacha amhail córais téimh agus fuaraithe fuinnimh inathnuaite ardéifeachtúla a shuiteáil i bhfoirgnimh, nó fuinneamh inathnuaite a úsáid do phróisis téimh agus fuaraithe thionsclaíocha;

(c) bearta maolaithe indíreacha, arna gcumhdach ag teastais intrádála, lena bhfianaítear comhlíonadh na hoibleagáide trí thacú le bearta maolaithe indíreacha, arna ndéanamh ag oibreoir eacnamaíoch eile amhail suiteálaí neamhspleách teicneolaíocht inathnuaite nó ag cuideachta seirbhíse fuinnimh - ESCO a sholáthraíonn seirbhísí suiteála don fhuinneamh inathnuaite .

(d) bearta beartais eile, lena n-áirítear bearta fíoscacha nó dreasachtaí airgeadais.

4. Féadfaidh na Ballstáit na struchtúir ar ann dóibh cheana a úsáid faoi chuimsiú na scéimeanna náisiúnta oibleagáide um éifeachtúlacht fuinnimh a leagtar amach in Airteagal 7 de Threoir 2012/27/AE chun na bearta dá dtagraítear i mír 2 a chur chun feidhme agus chun faireachán a dhéanamh orthu.

5. **I gcás [] ina** n-ainmnítear eintitis faoi mhír 2, áiritheoidh na **Ballstáit** go mbeidh a rannchuidiú inmheasta agus infhíoraithe, agus go gcuirfidh **na heintitis ainmnithe** tuarascáil ar fáil [] gach bliain maidir le []: (a) an méid iomlán fuinnimh arna sholáthar d'earnáil an téimh agus an fhuaraithe;

(b) an méid iomlán fuinnimh inathnuaite arna sholáthar d'earnáil an téimh agus an fhuaraithe;

(c) an sciar iomlán fuinnimh inathnuaite sa mhéid iomlán fuinnimh arna sholáthar d'earnáil an téimh agus an fhuaraithe; agus

(d) cineál na foinse fuinnimh inathnuaite .

[]

Airteagal 24

Téamh agus Fuarú Ceantair

1. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear [] faisnéis **ar fáil** do na [] **tomhaltóirí deiridh [] faoina** bhfeidhmíocht fuinnimh agus faoin sciar fuinnimh inathnuaite atá ina gcórais **téimh agus fuaraithe ceantair**, **ar bhealach ina mbeidh rochtain éasca uirthi, amhail ar shuímh gréasáin nó ar bhillí soláthróirí i gcomhréir le pointe (3)(b) d'Iarscríbhinn VIIa de [Treoir leasaitheach 2012/27/CE, COM (2016) 761].**

2. Leagfaidh na Ballstáit síos na bearta **agus na coinníollacha** is gá chun go bhféadfaidh custaiméirí na gcóras téimh agus fuaraithe ceantair sin nach 'téamh agus fuarú éifeachtach ceantair' iad de réir bhrí Airteagal 2(41) de Threoir 2012/27/AE chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

[] a gconradh a fhoirceannadh chun téamh nó fuarú ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a tháirgeadh iad féin [].

Féadfar cúiteamh ar an gcostas a bhaineann go díreach leis an díscor agus leis an gcuid neamh-dímheasaithe de na sócmhainní riachtanacha chun teas agus fuacht a chur ar fáil don chustaiméir sin a bheidh ina choinníoll d'fhoirceannadh an chonartha [].

3. Féadfaidh na Ballstáit gan an ceart [] **a gconradh a fhoirceannadh []** a thabhairt ach do chustaiméirí atá in ann a chruthú go dtiocfaidh den réiteach maidir le soláthar malartach atá á bheartú d'earnáil an téimh agus an fhuaraithe feabhas nach beag ar an bhfeidhmíocht fuinnimh. Féadfar an measúnú feidhmíochta a dhéanfar ar an réiteach maidir le soláthar malartach a bhunú ar an Teastas Feidhmíochta Fuinnimh mar a shainmhínítear sin i dTreoir 2010/31/AE.

4. Leagfaidh na Ballstáit síos na bearta riachtanacha chun a áirithiú **go gcuireann na córais téimh nó fuaraithe ceantair leis an ardú dá dtagraítear i mír 1 d'Airteagal 23 trí cheann amháin ar a laghad den dá rogha seo a leanas a chur chun feidhme:**

a) Féachaint le sciar na bhfoinsí inathnuaite fuinnimh agus an sciar ó dhramhtheas agus ó dhramhfhuacht sa téamh agus fuarú ceantair a mhéadú [] **pointe céatadáin amháin gach bliain ag tosú ón leibhéal a baineadh amach in 2020 [], agus sin a shloinneadh mar an sciar den olltomhaltas deiridh don téamh agus fuarú ceantair, trí bhearta a chur chun feidhme lena spreagfar, meastar, an méadú bliantúil sin sna blianta ina mbeidh gnáthchoinníollacha aeráide**

Féadfaidh Ballstáit a bhfuil sciar fuinnimh inathnuaite agus dramhtheas agus dramhfhuacht i dtéamh agus i bhfuarú ceantair acu atá os cionn 60% aon sciar mar sin a áireamh mar chomhlíonadh ar an ardú bliantúil dá dtagraítear sa chéad fhomhír.

Leagfaidh na Ballstáit síos na bearta riachtanach chun an t-ardú a leagtar amach i mír 4 (a) a chur chun feidhme ina bpleananna náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid.

b) A áirithiú go mbeidh oibleagáid ar oibreoirí na gcóras téimh agus fuaraithe ceantair soláthróirí fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh agus ó dhramhtheas nó ó dhramhfhuacht a cheangal nó go mbeidh oibleagáid orthu tairiscint a dhéanamh teas agus fuacht a táirgeadh ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh agus ó dhramhtheas nó ó dhramhfhuacht a cheangal nó a cheannach ó sholáthróirí tríú páirtithe nuair is gá dóibh sin a dhéanamh:

i) freastal ar an éileamh ó chustaiméirí nua agus freagairt d'iarratais ó chustaiméirí a rinneadh faoi mhír 2(b);

ii) cinn eile a chur in ionad na n-acmhainneachtaí giniúna teasa agus fuachta atá ann faoi láthair; agus

iii) na hacmhainneachtaí teasa agus fuachta atá ann faoi láthair a leathnú.

5. [] Nuair a chuirfear an rogha i mír 4 (b) chun feidhme, féadfaidh oibreoir an chórais téimh agus fuaraithe ceantair diúltú an córas a cheangal nó diúltú teas nó fuacht a cheannach ó sholáthróirí tríú páirtí sna cásanna seo a leanas:

(a) i gcás nach bhfuil an acmhainn riachtanach ag an gcóras i ngeall ar sholáthair eile de dhramhtheas agus de dhramhfhuacht, de theas nó d'fhuacht ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh nó de theas agus d'fhuacht arna dtáirgeadh ag comhghiniúint ardéifeachtúlachta;

(b) i gcás nach gcomhlíonann an teas nó an fuacht a sholáthraíonn an tríú páirtí na paraiméadair theicniúla atá riachtanach chun ceangal leis an gcóras agus chun oibríocht iontaofa, shábháilte an chórais téimh agus fuaraithe ceantair a áirithiú; nó

(c) i gcás inar féidir leis an oibreoir a léiriú go dtiocfadh ardú ar chostas iomlán an tsoláthair teasa nó fuachta do na custaiméirí deiridh i gcomparáid leis an staid nach gcuirtear teas nó fuacht a sholáthraítear ón tríú páirtí leis an gcóras.

Áiritheoidh na Ballstáit, i gcás ina [] ndiúltaíonn oibreoir an chórais téimh agus fuaraithe ceantair [] soláthróir téimh nó fuaraithe a cheangal leis an gcóras, go gcuirfidh an t-oibreoir faisnéis ar fáil don údarás inniúil i gcomhréir le mír 9 maidir le cúiseanna an diúltaithe, chomh maith leis na coinníollacha agus na bearta [] nach mór a dhéanamh sa chóras chun go bhféadfar an ceangal a dhéanamh.

6. Nuair a chuirfear an rogha i mír 4 (b) chun feidhme, is féidir leis na Ballstáit an méid seo a leanas a dhíolmhú ó fheidhmiú mhír 4 (b):

a) córais nua téimh agus fuaraithe ceantair ar 'téamh agus fuarú éifeachtach ceantair' iad de réir bhrí Airteagal 2(41) de Threoir 2012/27/AE;

b) córais téimh nó fuaraithe ceantair atá ann faoi láthair a éireoidh éifeachtúil sa bhrí a bhaineann le hAirteagal 2(41) de Threoir 2012/27/AE faoi 2025 bunaithe ar phlean a d'fhormheas an t-údarás inniúil;

c) córais téimh agus fuaraithe ceantair a bhfuil iomlán a n-ionchur teirmigh rátaithe faoi 20 MW [].

7. Féadfaidh custaiméirí aonair, comhghnóthais arna mbunú ag custaiméirí nó ag páirtithe eile thar ceann custaiméirí an ceart [] [] **a gconradh a fhoirceannadh** a fheidhmiú. I gcás bloc árasán, ní ceadmhach **a gconradh a fhoirceannadh** [] ach don fhoirgneamh ina iomláine **i gcomhréir leis an dlí teaghaise is infheidhme**.

8. Gach **ceithre bliana**, ar a laghad, cuirfidh na Ballstáit de cheangal ar na hoibreoirí córas dáileacháin leictreachais, i gcomhar le hoibreoirí na gcóras téimh nó fuaraithe ceantair ina réigiún féin, measúnú a dhéanamh ar an leas is féidir a bhaint as córais téimh agus fuaraithe ceantair chun seirbhísí cothromúcháin agus seirbhísí córais eile, lena n-áirítear freagairt don éileamh agus stóráil farasbairr leictreachais arna tháirgeadh ó fhoinsí inathnuaite agus measúnú a dhéanamh freisin ar cé acu a bheadh nó nach mbeadh sé níos acmhainn-éifeachtúla agus níos costéifeachtúla úsáid a bhaint as an leas sin a sainaithníodh seachas a bheith taobh le réitigh mhalartacha.

9. Áiritheoidh na Ballstáit [] go sainaithnítear go soiléir, agus go bhforfheidhmítear cearta na dtomhaltóirí agus na rialacha maidir le córais téimh agus fuaraithe ceantair i gcomhréir leis an Airteagal seo.

10. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh gan mír 2 go mír 9 den Airteagal seo a chur i bhfeidhm sna cásanna seo a leanas:

a) tá a gcion den téamh agus den fuarú ceantair níos lú ná 2% den tomhaltas iomlán fuinnimh don téamh agus don fuarú ar an [dáta theacht i bhfeidhm na Treorach seo]; nó

b) tá a sciar i bpointe (a) den mhír seo a ardú acu os cionn 2% trí chórais téimh agus fuaraithe ceantair níos éifeachtúla a fhorbairt mar a thagraítear dóibh in Airteagal 2(41) de Threoir 2012/27/AE bunaithe ar a bpleananna comhtháite náisiúnta don fhuinneamh agus don aeráid nó ar an measúnú dá dtagraítear in Airteagal 15(8); nó

c) is ionann sciar na gcóras dá dtagraítear i mír 6 den Airteagal seo agus os cionn 90% de dhíolachán iomlán an téimh agus an fhuaraithe cheantair i mBallstát.

Airteagal 25

Príomhshruthú an fhuinnimh inathnuaite in earnáil an iompair

1. [] Chun go ndéanfaí an úsáid a bhaintear as fuinneamh inathnuaite a phríomhshruthú san earnáil iompair, leagfaidh gach Ballstát [] oibleagáid ar sholáthróirí breosla chun a áirithiú go mbeidh an sciar den fhuinneamh inathnuaite a sholáthraítear le haghaidh tomhaltas deiridh san earnáil iompair ar a laghad 14% faoi 2030, i gcomhréir le conair tascach arna leagan síos ag an mBallstát agus arna ríomh i gcomhréir leis an modheolaíocht a leagtar amach san Airteagal seo. Féadfaidh na Ballstáit a chinneadh an ranníocaíocht ó bhreoslaí carbóin athchúrsáilte a áireamh ar an sciar íosta sin freisin. Féadfaidh na Ballstáit soláthróirí breosla agus iompróirí fuinnimh a dhíolmhú nó idirdhealú a dhéanamh eatarthu agus an oibleagáid seo á socrú acu, agus é á áirithiú acu leis sin go gcuirfear aibíocht éagsúil agus costais éagsúla na dteicneolaíochtaí san áireamh.

[] Laistigh den sciar iomlán sin, [] beidh rannchuidiú na [] mbithbhreoslaí agus na mbithghás arna dtáirgeadh ó na hamhábhair a liostaítear i gcuid A d'Iarscríbhinn IX, ionann agus 1 % in 2025 [] [], agus méadóidh sin go [] 3% ar a laghad faoi 2030 [].

Laistigh den sciar iomlán sin, measfar rannchuidiú an leictreachais inathnuaite a bheith 5 oiread a luacha fuinnimh nuair a sholáthraítear d'fheithiclí bóthair é.

Agus an oibleagáid faoin chéad fhomhír agus faoin dara fhomhír á leagan síos acu chun a áirithiú go mbainfear amach an sciar a leagtar amach ansin, is féidir leis na Ballstáit sin a dhéanamh, *inter alia*, trí oibleagáidí fuinnimh inathnuaite nó trí bhearta eile lena ndírítear ar mhéideanna, ar luach fuinnimh nó ar laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, ar an gcoinníoll gur léiríodh go mbaintear amach na sciartha a leagtar amach sa chéad fhomhír agus sa dara fhomhír.

Chun a léiriú go gcomhlíontar an oibleagáid faoin gcéad fhomhír agus faoin dara fhomhír, féadfaidh [] na Ballstáit rannchuidiú bithbhreoslaí agus bithgháis a tháirgtear ó amhábhair a liostaítear in Iarscríbhinn IX a mheas mar dhá oiread a luacha fuinnimh.

Beidh an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ón úsáid a bhaintear as breoslaí iompair leachtacha nó gásacha de thionscnamh neamhbhitheolaíoch agus breoslaí carbóin athchúrsáilte ionann agus 70% ar a laghad ón 1 Eanáir 2021.

Chun olltomhaltas deiridh fuinnimh Ballstáit ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh a leagtar amach in Airteagal 7 agus an sciar a leagtar amach sa chéad fho-mhír den Airteagal seo a ríomh, áiríteoidh gach Ballstát nach mbeidh an sciar fuinnimh ó bhreoslaí inathnuaite a tháirgtear ó bharraí bia nó beatha níos mó ná 7% den tomhaltas fuinnimh in iompar bóthair agus iarnróid. [] Féadfaidh na Ballstáit íostearainn a leagan síos agus idirdhealú a dhéanamh chun críocha Airteagal 26(1) idir cineálacha éagsúla bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó bharraí bia agus beatha, bunaithe ar na catagóirí a leagtar amach in Iarscríbhinn VIII, mar shampla trí íostearainn a leagan síos i dtaca leis an rannchuidiú ó bhia nó ó bithbhreoslaí arna mbunú ar amhábhair agus arna dtáirgeadh as ola-bharraí, agus an tionchar ón athrú indíreach ar thalamhúsáid á chur san áireamh. I gcás ina gcinneann Ballstát an rannchuidiú ó bithbhreoslaí a tháirgtear ó bharraí bia agus beatha a theorannú go sciar níos ísle ná 7%, féadfaidh an Ballstát sin an sciar foriomlán dá dtagraítear sa chéad fhomhír d'Airteagal 26(1) a laghdú dá réir sin.

Is iad na forálacha seo a leanas is infheidhme agus na sciарtha dá dtagraítear sa [] chéad fhomhír agus sa dara fhomhír [] á ríomh:

- a) agus an t-ainmneoir á ríomh, sin é le rá luach fuinnimh na mbreoslaí iompair bóthair agus iarnróid arna soláthar le tomhailt nó le húsáid ar an margadh, cuirfear san áireamh peitreal, díosal, gás nádúrtha, bithbhreoslaí, bithghás, [] breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch, [] agus leictreachas a sholáthraítear d'iompar bóthair agus iarnróid;

- b) agus an t-uimhreoir á ríomh, **sin le rá an méid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a thomhlaítear san iompar chun críocha na chéad fhomhíre**, cuirfear san áireamh luach fuinnimh **gach cineáil fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite []** a sholáthraítear do na hearnálacha iompair ar fad, agus an leictreachas inathnuaite a sholáthraítear **d'iompar bóthair agus iarnróid []**. Cuirfear breoslaí carbóin athchúrsáilte san áireamh má chinneann Ballstát sin a dhéanamh.

Agus an t-uimhreoir á ríomh, **féadfaidh na Ballstáit an rannchuidiú ó bhithbhreoslaí agus ó bhithghás a tháirgtear ó amhábhair a áirítear i gcuid B d'Iarscríbhinn IX a theorannú, agus infhaighteacht an amhábhair atá i gcuid B d'Iarscríbhinn IX á chur san áireamh []**. Measfar rannchuidiú na mbreoslaí arna soláthar in earnáil na heitlíochta agus san earnáil mhuirí mar a luach fuinnimh méadaithe faoi 1.2.

[]

- c) Agus an t-uimhreoir agus an t-ainmneoir araon á ríomh, ní mór na luachanna a bhaineann le luach fuinnimh breoslaí iompair, mar a leagtar amach in Iarscríbhinn III iad, a úsáid. Maidir leis an luach fuinnimh a ríomh i gcás breoslaí iompair nach gcuimsítear in Iarscríbhinn III, ní foláir do na Ballstáit úsáid a bhaint as na caighdeáin ábhartha EEC um luachanna calracha breoslaí a ríomh. I gcás nár glacadh aon chaighdeáin EEC chun na críche sin, is iad na caighdeáin ábhartha ISO a úsáidfear.

Tá de chumhacht ag an gCoimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 32 maidir le luach fuinnimh breoslaí iompair, mar a leagtar amach in Iarscríbhinn III, a oiriúnú don dul chun cinn teicniúil agus eolaíoch.

[]

3. Agus sciar an leictreachais ó fhoinsí inathnuaite á ríomh chun críocha mhír 1, féadfar úsáid a bhaint as meánsciar an leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh san Aontas nó as sciar an leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh sa Bhallstát ina soláthraítear an leictreachas, faoi mar a tomhaiseadh sin dhá bhliain roimh an am atá i gceist. []

Is ar bhonn sciar an fhuinnimh inathnuaite atá san ionchur iomlán fuinnimh arna úsáid chun an breosla a tháirgeadh a chinnfear sciar an fhuinnimh inathnuaite i mbreoslaí iompair leachtacha agus gásacha.

Chun críocha na míre seo, beidh feidhm ag na forálacha seo a leanas:

(a) Agus leictreachas á úsáid chun breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch a tháirgeadh, go díreach nó chun táirgí eatramhacha a tháirgeadh, is féidir úsáid a bhaint as an meánsciar leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh san Aontas nó as sciar an leictreachais ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh i dtír an táirgthe chun sciar an fhuinnimh inathnuaite a chinneadh. []

Is féidir, áfach, leictreachas arna fháil ó cheangal díreach le suiteáil ghinte leictreachais inathnuaite (i) arna chur i mbun feidhme tar éis nó in éineacht le suiteáil ghinte an bhreosla iompair leachtaigh agus ghásaigh inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch agus [] (ii) nach bhfuil ceangailte leis an eangach [] nó atá ceangailte leis an eangach ach gur féidir fianaise a chur ar fáil gur cuireadh an leictreachas sin ar fáil gan leictreachas a iompórtáil ón eangach, is féidir an leictreachas sin a áireamh go hiomlán mar leictreachas inathnuaite chun an breosla iompair leachtach agus gásach inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch sin a tháirgeadh.

Chomh maith leis sin, [] is féidir leictreachas a iompórtáladh ón eangach [] a mheas mar leictreachas iomlán inathnuaite más rud é go ndearnadh é a tháirgeadh go heisiach ó fhoinsí inathnuaite fuinnimh [] agus:

(a) más rud é go ndéanfaí giniúint leictreachais inathnuaite a chiorrú murach go raibh sé á úsáid ag an tsuiteáil nó

(b) gur léiríodh na hairíonna inathnuaite agus aon chritéir iomchuí eile [], agus é á áirithiú nach ndéantar airíonna inathnuaite an leictreachais seo a mhaíomh ach an t-aon uair amháin agus in aon earnáil úsáide deiridh amháin.

Glacfaidh an Coimisiún gníomh cur chun feidhme i gcomhréir le hAirteagal 31 le modheolaíocht choiteann Eorpach a bhunú, ina leagtar amach rialacha mionsonraithe d'oibreacha eacnamaíocha chun na ceanglais a leagtar amach san fhomhír seo a chomhlíonadh faoi mhí na Nollag 2021.

[]

3bis. D'fhonn an riosca go ndéanfaí coinsíneacht amháin a mhaíomh níos mó ná uair amháin san Aontas a laghdú, neartóidh na Ballstáit agus an Coimisiún an comhar i measc na gcóras náisiúnta agus idir na córais náisiúnta agus na scéimeanna agus na fíoraitheoirí deonacha a bunaíodh de bhun Airteagal 27, lena n-áirítear, i gcás inarb iomchuí, malartú faisnéise. I gcás ina bhfuil amhras ar údarás faoi chalaois nó i gcás ina n-aimsíonn sé calaois, cuirfidh sé na Ballstáit eile ar an eolas faoi, i gcás inarb iomchuí.

4. **Áiritheoidh an Coimisiún [] go gcuirfear bunachar sonraí ar bun lenar féidir rianú a dhéanamh ar bhreoslaí iompair leachtacha nó gásacha is ináirithe agus an t-uimhreoir a leagtar amach i mír 1(b) á áireamh, nó go gcuirfear san áireamh é chun na críocha dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) d'Airteagal 26(1), agus cuirfidh na Ballstáit de cheangal ar na hoibreoirí ábhartha eacnamaíocha faisnéis a ionchur maidir leis na hidirbhearta a rinneadh agus maidir le saintréithe inbhuanaitheachta na mbreoslaí sin [], lena n-áirítear astaíochtaí saolré gás ceaptha teasa na mbreoslaí sin ón am a dtáirgtear iad go dtí go gcuireann an soláthróir ar an margadh iad. Féadfaidh na Ballstáit bunachar sonraí náisiúnta a chur ar bun a bheidh nasctha leis an gceann a bhunaigh an Coimisiún lena n-áiríthítear go n-aistrítear an fhaisnéis a iontráiltear láithreach.**

Cuirfidh na soláthróirí breosla an fhaisnéis riachtanach isteach chun a fhíorú go gcomhlíontar na ceanglais a leagtar amach sa chéad fhomhír de mhír 1.

[]

5. **Beidh rochtain ag na Ballstáit ar an mbunachar sonraí agus déanfaidh siad bearta chun a áirithiú go gcuirfidh na hoibreoirí eacnamaíocha i ngach Ballstát an fhaisnéis cheart isteach. Na scéimeanna atá faoi réir cinneadh de bhun mhír 4 d'Airteagal 27, cuirfidh an Coimisiún de cheangal orthu a fhíorú go bhfuil an ceanglas sin á chomhlíonadh tráth a mbeifear ag seiceáil go bhfuil na critéir inbhuanaitheachta á gcomhlíonadh do bhithbhreoslaí, do bhithleachtacha agus do bhreoslaí bithmhaise.**

Leagfaidh an Coimisiún amach na rialacha mionsonraithe d'oibreoirí eacnamaíocha chun go gcomhlíonfar an ceanglas a leagtar amach i mír 4 agus sa mhír seo, lena n-áirítear iniúchóireacht neamhspleách agus sonraíochtaí teicniúla maidir le faisnéis a aistriú ó bhunachair sonraí náisiúnta chuig bunachar sonraí an Choimisiúin a leagtar amach i mír 4, trí bhíthin na ngníomhartha cur chun feidhme a glacadh i gcomhréir leis an nós imeacht scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31.

6. Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha **cur chun feidhme** [] a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 31 [] chun tuilleadh mionsonraí a thabhairt faoin modheolaíocht chun sciar an bithbhreosla is toradh de bithmhais a bheith á próiseáil maille le breoslaí iontaise mar chuid de phróiseas comhchoiteann a chinneadh **agus** chun an mhodheolaíocht lena meastar an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó bhreoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch [] **agus ó bhreoslaí carbóin athchúrsáilte** a mhionsonrú. **Glacfaidh an Coimisiún modheolaíochtaí mar sin tráth nach déanaí ná mí na Nollag 2021.**

6bis. Tugtar de chumhacht don Choimisiún liosta na n-amhábhair atá i gcuid A agus i gcuid B d'Iarscríbhinn IX a leasú, ar mhaithe le hamhábhair a chur leis an liosta, ach gan iad a bhaint de. Is amhábhair ar féidir a phróiseáil le hardteicneolaíochtaí amháin a chuirfear le cuid A d'Iarscríbhinn IX agus is amhábhair ar féidir a phróiseáil go bithbhreoslaí le teicneolaíochtaí seanbhunaithe a chuirfear le cuid B d'Iarscríbhinn IX.

Bunófar gach gníomh cur chun feidhme lena leasófar liosta na n-amhábhair i gcuid A agus i gcuid B ar anailís faoi acmhainneacht an bhunábhair mar amhábhair chun bithbhreoslaí a tháirgeadh agus an méid seo a leanas á chur san áireamh:

- i) prionsabail ord na réiteach dramhaíola a bhunaítear le Treoir 2008/98/CE;
- ii) critéir inbhuanaitheachta an Aontais a leagtar amach in Airteagal 27;
- iii) éifeachtaí [] suntasacha díréireacha ar mhargaí le haghaidh táirgí, dramhaíola nó iarmhair nó seachtháirgí, seachdhramhaíola nó seach-iarmhair;
- iv) an acmhainneacht laghdú suntasach a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa le hais breoslaí iontaise; agus
- v) an riosca go n-imreofar tionchair dhiúltacha ar an gcomhshaol ná ar an mbithéagsúlacht.

Gach re bliain, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar liosta na n-amhábhair atá i gcuid A agus i gcuid B d'Iarscríbhinn IX chun amhábhair a chur leis an liosta, i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar amach sa mhír seo. Déanfar an chéad mheastóireacht tráth nach déanaí ná 6 mhí tar éis [dáta theacht i bhfeidhm na Treorach seo].

7. Faoi 31 Nollaig 2025, i gcomhthéacs an mheasúnaithe dhébhlíantúil arna dhéanamh de bhun Rialachán [Rialachas], measfaidh an Coimisiún cé acu an spreagadh éifeachtach nó nach ea an oibleagáid arna leagan síos i mír 1 don nuálaíocht, agus cé acu a chuireann nó nach gcuireann an oibleagáid sin chun cinn laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa in earnáil an iompair, agus cé acu atá nó nach bhfuil na ceanglais infheidhme oiriúnach i dtaca le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa do bithbhreoslaí agus do bithghás. Tiolacfaidh an Coimisiún togra, más iomchuí, le haghaidh modhnú a dhéanamh ar an oibleagáid a leagtar síos i mír 1.

Airteagal 26

Critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa do bithbhreoslaí, do bithleachtanna agus do bhreoslaí bithmhaise

1. Ní chuirfear san áireamh fuinneamh ó bithbhreoslaí, ó bithleachtanna ná ó bhreoslaí bithmhaise chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) den mhír seo ach amháin má chomhlíonann siad na critéir maidir le hinbhuanaitheacht a leagtar amach i mír 2 go mír 6 agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach i mír 7 :

(a) rannchuidiú le sprioc an Aontais agus le sciar fuinnimh inathnuaite na mBallstát;

(b) comhlíonadh na n-oibleagáidí um fhuinneamh inathnuaite a thomhas, lena n-áirítear **an oibleagáid []** a leagtar amach in Airteagal [] 25;

(c) incháilitheacht maidir le tacaíocht airgeadais do thomhaltas bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise.

Ach maidir le bithbhreoslaí, bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó dhramhaíl agus ó fhuíll nach fuíll talmhaíochta, dhobharshaothaithe, iascaigh ná foraoiseachta iad, ní gá dóibh sin ach na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a shásamh, a leagtar amach i mír 7, chun go gcuirfí san áireamh iad chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) den mhír seo. Beidh feidhm ag an bhforáil seo freisin i dtaca le dramhaíl agus le hiarmhair a ndéantar iad a phróiseáil ar dtús chun táirge a dhéanamh díobh sula ndéantar tuilleadh próiseála orthu chun bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a dhéanamh díobh. **Ní bheidh an leictreachas, téamh nó fuarú a tháirgtear ó dramhaíl sholadach chathrach faoi réir an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach i mír 7.**

Ní bheidh ar bhreoslaí bithmhaise na critéir inbhuanaitheachta ná na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach i míreanna 2 go 7 a shásamh [] má úsáidtear iad i suiteálacha táirgthe leictreachais, téimh agus fuaraithe nó i mbreoslaí arb ionann **iomlán a n-ionchur teirmigh rátaíthe** agus 20 MW nó arb airde [] ná sin é i gcás breoslaí soladacha bithmhaise agus arb ionann [] **iomlán a n-ionchur teirmithe rátaíthe** agus [] 2 MW nó arb airde [] ná sin i gcás breoslaí bithmhaise gásacha. [] **Féadfaidh na Ballstáit na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a chur i bhfeidhm ar shuiteálacha a bhfuil acmhainn breosla is ísle ná sin acu.**

Beidh feidhm ag na critéir inbhuanaitheachta a leagtar amach i mír 2 go mír 6 agus ag na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach i mír 7 beag beann ar thionscnamh geografach na bithmhaise.

2. I dtaca le bithbhreoslaí, le bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó bhithmhais talmhaíochta arna gcur san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1, ní dhéanfar iad as bunábhar a fuarthas as talamh a bhfuil ardluach bithéagsúlachta aige, mar atá talamh a raibh aon cheann de na stádais seo thíos aige in Eanáir 2008 nó dá éis, is cuma cé acu a choinnigh nó nár choinnigh an talamh an stádas sin:

(a) foraois phríomhúil agus coillearnach eile, mar atá foraois agus coillearnach ina bhfuil speicis dúchais, agus gan aon fhianaise shoiléir infheicthe ann ar láimh an duine agus nach bhfuil aon chur isteach ar fiú trácht air tarlaithe do na próisis éiceolaíocha;

(b) limistéir arna n-ainmniú:

(i) ag an dlí nó ag na húdaráis ábhartha inniúla chun críocha cosanta dúlra; nó

(ii) chun cosaint a thabhairt d'éiceachórais nó speicis atá neamhchoitianta, faoi bhagairt nó i mbaol, agus a aithnítear i gcomhaontuithe idirnáisiúnta nó a chuirtear ar liostaí arna gcur i dtoll a chéile ag eagraíochtaí idir-rialtasacha nó ag an Aontas Idirnáisiúnta do Chaomhnú an Dúlra, faoi réir a n-aithinte i gcomhréir leis an gcéad fhomhír d'Airteagal 27(4);

mura gcuirtear fianaise ar fáil lena léireofar nár chuir táirgeadh an bhunábhair sin as do na críocha cosanta dúlra sin;

(c) féarthalamh ard-bhithéagsúil [] ar fios an méid seo a leanas ina leith:

(i) féarthalamh nádúrtha, mar atá féarthalamh a d'fhanfadh ina fhéarthalamh in éagmais lámh an duine agus a choinníonn slán comhdhéanamh na speiceas nádúrtha, maille lena chuid próiseas agus saintréithe éiceolaíocha; nó

(ii) féarthalamh neamhnádúrtha, mar atá féarthalamh nach bhfanfadh ina fhéarthalamh in éagmais lámh an duine, agus atá saibhir ó thaobh speiceas de agus nach bhfuil díghrádaithe arna aithint ag an údarás ábhartha inniúil mar ard-bhithéagsúil, mura gcuirtear fianaise ar fáil lena léireofar nach mór an bunábhar a shaothrú chun a stádas mar fhéarthalamh ard-bhithéagsúil a chaomhnú.

Féadfaidh an Coimisiún critéir a [] **shainiú tuilleadh** chun a chinneadh cén féarthalamh a chumhdófar faoi phointe (c) trí bhíthin gníomhartha tarmlichte arna nglacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31(2).

3. I dtaca le bithbhreoslaí, le bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó bhithmhais talmhaíochta arna gcur san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1, ní dhéanfar iad as bunábhar a fuarthas as talamh a bhfuil stoc ard carbóin aige, mar atá talamh a raibh aon cheann de na stádais seo thíos aige i mí Eanáir 2008 agus nár choinnigh an stádas sin:

(a) bogach, mar atá talamh a bhíonn faoi uisce nó báite, go buan nó ar feadh cuid mhaith den bhliain;

(b) limistéir foraoise gan bhriseadh, mar atá talamh is fairsinge ná heicteáir amháin agus é faoi chrainn is airde ná cúig mhéadar agus clúdach téastair aige is mó ná 30 %, nó faoi chrainn atá in ann na tairseacha sin a bhaint amach in situ;

(c) talamh is fairsinge ná heicteáir amháin agus é faoi chrainn is airde ná cúig mhéadar agus clúdach téastair aige idir 10 % agus 30 %, nó faoi chrainn atá in ann na tairseacha sin a bhaint amach in situ; mura bhfuil fianaise ar fáil lena léireofar go bhfágann stoc carbóin an limistéir roimh a thiontú nó ina dhiaidh go sásaítear na coinníollach a leagtar síos i mír 7 den Airteagal seo ach an mhodheolaíocht a leagtar síos i gcuid C d'Iarscríbhinn V a chur i bhfeidhm.

Ní bheidh feidhm ag forálacha na míre seo i gcás ina raibh ag an talamh, tráth a bhfuarthas an bunábhar, an stádas céanna a bhí aige in Eanáir 2008.

4. I dtaca le bithbhreoslaí, le bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó bhithmhais talmhaíochta agus arna gcur san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1, ní dhéanfar iad as bunábhar a fuarthas as talamh a bhí ina thalamh portaigh i mí Eanáir 2008, **mura gcuirtear fianaise ar fáil nach mbaineann draenáil ithreach nár draenáladh roimhe sin le saothrú agus le buaint an bhunábhair sin.**

5. I dtaca le bithbhreoslaí, le bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó bhithmhais foraoise agus arna gcur san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1, sásóidh siad na ceanglais seo a leanas chun an riosca go n-úsáidfi bithmhais foraoise ó **tháirgeadh neamh-inbhuanaitheach** a laghdú []:

(a) tá ag an tír inar baineadh an bhithmhais foraoise dlíthe náisiúnta agus/nó fonáisiúnta is infheidhme i limistéar na bainte mar aon le córais forfheidhmiúcháin agus faireacháin lena n-áirithítear an méid seo a leanas:

i) [] **dlíthiúlacht na n-oibríochtaí buainte;**

ii) [] **athghiniúint foraoise ar na limistéir a baineadh;**

iii) go ndéanfar limistéir **arna n-ainmniú ag dlí nó ag na húdaráis ábhartha inniúla chun críocha cosanta dúlra** [], lena n-áirítear bogaigh agus tailte portaigh [] a chosaint;

iv) **go gcuirfear san áireamh** tionchair na bainte foraoise ar cháilíocht na hithreach agus ar an mbithéagsúlacht.

[]

(b) i gcás nach ann don fhianaise dá dtagraítear sa chéad fhomhír, cuirfear san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1 na bithbhreoslaí, na bithleachtanna, agus na breoslaí bithmhaise arna dtáirgeadh ó bhithmhais foraoise más rud é go bhfuil córais bainistíochta ann ar leibhéal an **limistéir foinsithe** [] foraoise [] chun an méid seo a leanas a áirithiú:

i) [] **dlíthiúlacht na n-oibríochtaí buainte;**

ii) athghiniúint foraoise ar na limistéir a baineadh[];

iii) go ndéanfar limistéir **arna n-ainmniú ag dlí nó ag na húdaráis ábhartha inniúla chun críocha cosanta dúlra** [], lena n-áirítear bogaigh agus tailte portaigh [] a chosaint, **mura gcuirtear fianaise ar fáil lena léireofar nár chuir buaint an bhunábhair sin as do na críocha cosanta dúlra sin;**

(iv) **go gcuirtear san áireamh** tionchair na bainte foraoise ar cháilíocht na hithreach agus ar an mbithéagsúlacht.

[]

6. I dtaca le bithbhreoslaí, le bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise a tháirgtear ó bhithmhais fhoraoise, [] agus a chuirtear san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1, [] comhlíon**faidh siad** na ceanglais seo a leanas de chuid LULUCF:

a) tá tír tionscnaimh na bithmhaise foraoise nó eagraíocht réigiúnach um chomhtháthú eacnamaíochta tionscnaimh na bithmhaise foraoise:

(i) ina Páirtí i gcomhaontú Pháras, agus an comhaontú daingnithe aici;

(ii) go bhfuil Rannchuidiú arna Chinneadh go Náisiúnta (NDC) curtha faoi bhráid Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC), ina gcuimsítear astaíochtaí agus aistrithe ó earnáil na talmhaíochta, na foraoiseachta agus ón talamhúsáid, lena n-áirítear go n-áirítear athruithe sa stoc carbóin a ghabhann le baint bithmhaise ina gcuid de thiomantas na tíre maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú nó a theorannú de réir mar a shonraítear sa NDC, sin nó go bhfuil dlíthe náisiúnta nó fonáisiúnta ann, agus iad i gcomhréir le hAirteagal 5 de Chomhaontú Pháras agus infheidhme i réimse na bainte, ar mhaithe le stoic charbóin agus linnte carbóin a chaomhnú agus a fheabhsú;

iii) tá aige córas náisiúnta le tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí agus aistrithe gás ceaptha teasa ó thalamhúsáid lena n-áirítear earnáil na foraoiseachta agus na talmhaíochta, agus an córas sin i gcomhréir leis na ceanglais a leagtar amach sna cinntí arna nglacadh faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide (UNFCCC) agus faoi Chomhaontú Pháras;

(b) i gcás nach ann don fhianaise dá dtagraítear [] i **bpointe (a)**, cuirfear san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1 na bithbhreoslaí, na bithleachtanna, agus na breoslaí bithmhaise a tháirgtear ó bhithmhais foraoise más rud é go bhfuil córais bainistíochta ann ar leibhéal **limistéir foinsithe** [] foraoise lena áirithiú go gcoinnítear ar bun stoic charbóin agus linnte carbóin **san fhadtéarma**.

Féadfaidh an Coimisiún an **treoir** oibríochtúil **maidir leis an bhfianaise** [] a bhunú le taispeáint go bhfuil na ceanglais a leagtar amach i mír 5 agus i mír 6 á gcomhlíonadh, trí bhíthin gníomhartha tarmligthe arna nglacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31(2).

Faoi 31 Nollaig **2026** [], bunaithe ar a mbeidh d'fhaisnéis ar fáil, déanfaidh an Coimisiún measúnú ar na critéir a leagtar amach i mír 5 agus i mír 6 féachaint an ndéanann siad an riosca maidir le húsáid [] bithmhais foraoise **ó tháirgeadh neamh-inbhuanaitheach** [] a laghdú go héifeachtach, agus cé acu a théann nó nach dtéann siad i ngleic le ceanglais LULUCF. Tíolacfaidh an Coimisiún togra, más iomchuí, le haghaidh modhnú a dhéanamh ar na ceanglais a leagtar síos i mír 5 agus i mír 6.

7. Is é seo a leanas an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a eascróidh as úsáid bithbhreoslaí, bithleachtanna, agus breoslaí bithmhaise a chuirtear san áireamh chun críocha dá dtagraítear i mír 1:

(a) 50 % ar a laghad do bithbhreoslaí, **do bithghás arna thomhailt san iompar** agus do bithleachtanna arna dtáirgeadh i suiteálacha arna gcur i mbun feidhme ar 5 Deireadh Fómhair 2015 nó roimhe;

(b) 60 % ar a laghad do bithbhreoslaí **do bithghás arna thomhailt san iompar** agus do bithleachtanna arna dtáirgeadh i suiteálacha arna gcur i mbun feidhme ó 5 Deireadh Fómhair 2015 amach;

(c) 70 % ar a laghad do bithbhreoslaí, **do bithghás arna thomhailt san iompar** agus do bithleachtanna arna dtáirgeadh i suiteálacha arna gcur i mbun feidhme ó 1 Eanáir 2021 amach;

(d) ☐ 70 % ar a laghad do leictreachas, do tháirgeadh téimh agus fuaraithe ó bhreoslaí bithmhaise arna n-úsáid i suiteálacha arna gcur i mbun feidhme ó 1 Eanáir 2021 agus ☐ 75 % do shuiteálacha arna gcur i mbun feidhme ó 1 Eanáir 2026 amach.

Measfar suiteáil a bheith i mbun feidhme a luaithe a bheidh tús curtha le táirgeadh fisiciúil bithbhreoslaí nó bithleachtanna, téimh agus fuaraithe, agus leictreachais i gcomhair breoslaí bithmhaise.

Déanfar an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ó úsáid bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a úsáidtear i suiteálacha táirgthe téimh, fuaraithe agus leictreachais a ríomh i gcomhréir le hAirteagal 28(1).

8. I dtaca le breoslaí bithmhaise comhdhó arna dtáirgeadh i suiteálacha arb ionann iomlán ☐ **a n-ionchur teirmithe rátaithe agus 75 ☐ MW** nó arb airde ná sin é, ní chuirfear san áireamh iad chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) de mhír 1 ach amháin más le teicneolaíocht ardéifeachtúil chomhghiniúna, mar a shainmhínítear sin in Airteagal 2(34) de Threoir 2012/27/AE, le **gabháil agus stóráil carbóin bithmhaise nó le hiarrachtaí eile chun astaíochtaí diúltacha lena ndéantar laghdú suntasach ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, a thairgtear iad.**

Chun críocha phointe (a) agus phointe (b) de mhír 1, ní bheidh feidhm ag an bhforáil seo ach i gcás suiteálacha a rachaidh i mbun feidhme tar éis [3 bliana ó dháta glactha na Treorach seo]. Chun críocha phointe (c) de mhír 1, beidh an fhoráil seo gan dochar do thacaíocht phoiblí arna tabhairt faoi scéimeanna arna bhformheas faoi [3 bliana tar éis dháta glactha na Treorach seo].

Ní bheidh feidhm ag an gcéad fhomhír i dtaca le leictreachas arna tháirgeadh i suiteálacha ar thug Ballstát fógra sonrach don Choimisiún ina leith agus an fógra sin bunaithe ar fhianaise chuí-réasúnaithe go mbaineann rioscaí le cinnteacht an tsoláthair leictreachais sin. Ar mheasúnú an fhógra sin dó, glacfaidh an Coimisiún cinneadh ina gcuirfear san áireamh na heilimintí sin ar fad.

9. Chun na gcríoch dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus (c) de mhír 1, **gan dochar d'Airteagal 25(1), ní dhiúltóidh na Ballstáit, ar aon chúis eile dá mbaineann leis an inbhuanaitheacht, bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise [] a fuarthas i gcomhréir leis an Airteagal seo a chur san áireamh. Tá an fhoráil sin gan dochar don tacaíocht phoiblí a dheonaítear faoi na scéimeanna a fhorhfeastar roimh [dáta theacht i bhfeidhm na Treorach seo].**

9bis. Chun na críche dá dtagraítear i bpointe (c) de mhír 1, féadfaidh na Ballstáit maolú ó na critéir inbhuanaitheachta agus ó na critéir maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú, mar a leagtar amach i mír 1 go mír 7 den Airteagal seo, agus ó cheanglais maidir le héifeachtúlacht fuinnimh i mír 8 den Airteagal seo trí critéir inbhuanaitheachta éagsúla, critéir éagsúla maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus ceanglais éagsúla maidir le héifeachtúlacht fuinnimh a ghlacadh is infheidhme maidir leis an méid seo a leanas:

(a) suiteálacha atá suite i réigiún is forimeallaí dá dtagraítear in Airteagal 349 CFAE a mhéid a tháirgeann na saoráidí sin leictreachas nó téamh nó fuarú ó bhreoslaí bithmhaise; agus

(b) breoslaí bithmhaise a úsáidtear sna suiteálacha dá dtagraítear i bpointe (a), beag beann ar áit tionscnaimh na bithmhaise sin, ar an gcoinníoll go mbeidh údar oibiachtúil le critéir mar sin chun go n-áiritheofar, i gcás na réigiún is forimeallaí, céimniú isteach rianúil na hinbhuanaitheachta, na gcrítear maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus na gceanglas maidir le héifeachtúlacht fuinnimh a leagtar amach i mír 1 go mír 8 den Airteagal seo, rud a bheadh mar dhreasacht don aistriú ó bhreoslaí iontaise go breoslaí bithmhaise inbhuanaithe.

[]

Airteagal 27

Comhlíonadh na gcritéar inbhuanaitheachta agus na gcritéar maidir le laghdú ar astaíochtaí gáis ceaptha teasa a fhíorú []

1. I gcás ina mbíonn bithbhreoslaí, bithleachtanna, [] breoslaí bithmhaise **agus/nó breoslaí eile is ináirithe agus an t-uimhreoir a leagtar amach in Airteagal 25(1)(b) á áireamh** le cur san áireamh chun na gcríoch dá dtagraítear in Airteagal 23 agus in Airteagal 25 agus i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) d'Airteagal 26(1), ceanglóidh na Ballstáit ar na hoibreoirí eacnamaíocha a thaispeáint go bhfuiltear tar éis na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gáis ceaptha teasa a leagtar amach in Airteagal 26(2) go (7) a shásamh. Chun **na críocha sin**, ceanglóidh siad ar na hoibreoirí eacnamaíocha úsáid a bhaint as córas cothromúcháin maise a bhfuil na hairíonna seo aige:

(a) is féidir coinsíneachtaí de bhunábhar nó [] de bhreoslaí nach ionann a dtréithe inbhuanaitheachta ná a dtréithe maidir le laghdú ar astaíochtaí gáis ceaptha teasa a mheascadh, mar shampla: i gcoimeádán, i saoráid próiseála nó saoráid lóistíochtúil, in infreastruchtúr tarchurtha nó dáileacháin nó ar shuíomh;

(b) is féidir coinsíneachtaí de bhunábhar nach ionann a luach fuinnimh a mheascadh chun go bpróiseálfaí a thuilleadh iad, ar choinníoll go ndéantar méid na gcoinsíneachtaí a oiriúnú i gcomhréir lena luach fuinnimh;

(c) is gá faisnéis maidir lena airíonna inbhuanaitheachta agus lena airíonna maidir le laghdú ar astaíochtaí gáis ceaptha teasa agus méideanna na gcoinsíneachtaí dá dtagraítear i bpointe (a) chun go bhfágfaí sa mheascán é; agus

(d) déantar foráil chun gur féidir a rá i dtaobh suim na gcoinsíneachtaí ar fad a baineadh amach as an meascán gurb ionann airíonna inbhuanaitheachta dóibh, ach na cainníochtaí céanna a bheith i gceist, agus suim na gcoinsíneachtaí móide an meascán agus ní mór an t-iarmhéid sin a bhaint amach le linn tréimhse iomchuí.

Thairis sin, áiritheofar leis an gcóras cothromúcháin maise nach measfar gach coinsíneacht ach an t-aon uair amháin i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) den chéad fhomhír d'Airteagal 7(1), chun olltomhaltas deiridh fuinnimh Ballstáit ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite a ríomh agus go dtugtar faisnéis faoi thacaíocht a bheith tugtha do tháirgeadh na coinsíneachta sin, má tugadh, agus maidir le cineál na scéime tacaíochta.

2. I gcás ina bpróiseáiltear coinsíneacht, déanfar oiriúnú ar an bhfaisnéis faoi na hairíonna inbhuanaitheachta agus faoi na hairíonna maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, agus sannfar sin don aschur i gcomhréir leis na rialacha seo a leanas:

(a) i gcás nach mbíonn de thoradh ar an bpróiseáil a dhéantar ar choinsíneacht de bhunábhar ach aschur amháin arb aidhm dó bithbhreoslaí, bithleachtanna, [] breoslaí bithmhaise, **breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch nó [] breoslaí carbóin athchúrsáilte** a tháirgeadh, oiriúnófar méid na coinsíneachta agus cainníochtaí ábhartha na n-airíonna inbhuanaitheachta agus na n-airíonna maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa de réir fachtóir tiontaithe arna bhunú ar an gcoibhéis atá idir mais an aschuir sin atá beartaithe le bithbhreoslaí, bithleachtanna nó breoslaí bithmhaise a tháirgeadh agus mais an bhunábhair atá á thabhairt isteach sa phróiseas;

(b) i gcás ina mbíonn de thoradh ar an bpróiseáil a dhéantar ar choinsíneacht de bhunábhar níos mó ná aschur amháin arb aidhm dó bithbhreoslaí, bithleachtanna, [] breoslaí bithmhaise, **breoslaí iompair leachtacha agus gásacha inathnuaite de thionscnamh neamhbhitheolaíoch nó [] breoslaí carbóin athchúrsáilte** a tháirgeadh, cuirfear i bhfeidhm ar gach aschur fachtóir tiontaithe ar leith agus cothromú maise ar leith.

3. Glacfaidh na Ballstáit bearta chun a áirithiú go dtíolacann oibreoirí faisnéis iontaofa faoin gcomhréireacht leis na critéir inbhuanaitheachta agus leis na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach in **Airteagal 25(6) agus in Airteagal 26(2) go (7) agus cuirfidh siad ar fáil don Bhallstát eile, arna iarraidh sin dó, na sonraí a úsáideadh chun an fhaisnéis a fhorbairt. Ceanglóidh na Ballstáit ar oibreoirí eacnamaíocha socrú a dhéanamh maidir le caighdeán leordhóthanach iniúchóireachta neamhspleáiche don fhaisnéis a tíolacadh, agus fianaise a chur ar fáil go bhfuil an méid sin déanta acu. **Ar mhaithe le hAirteagal 26(5)a agus Airteagal 26(6)a maidir le bithmhais foraoise a chomhlíonadh, is féidir iniúchóireacht chéad páirtí nó dara páirtí a úsáid suas go dtí chéad phointe bailiúcháin na bithmhaise.** Fíorófar leis an iniúchóireacht sin go bhfuil na córais atá á n-úsáid ag na hoibreoirí eacnamaíocha cruinn, iontaofa agus slán ar chialais. Leis an iniúchóireacht sin, déanfar minicíocht agus modheolaíocht na samplála, mar aon le stóinseacht na sonraí, a mheasúnú.**

Beidh feidhm ag na hoibleagáidí a leagtar síos sa mhír seo is cuma cé acu a ndearnadh na bithbhreoslaí, na bithleachtanna, na [] breoslaí bithmhaise, **na breoslaí iompair leachtacha nó gásacha de thionscnamh neamhbhitheolaíoch agus na breoslaí carbóin athchúrsáilte a tháirgeadh laistigh den Aontas nó a ndearnadh iad a allmhairiú.**

Cuirfidh na Ballstáit faoi bhráid an Choimisiúin, i bhfoirm chomhiomlán, an fhaisnéis dá dtagraítear sa chéad fhomhír den mhír seo. Foilseoidh an Coimisiún an fhaisnéis sin ar an ardán ríomhthuaiscithe dá dtagraítear in Airteagal 24 de Rialachán [Rialachas] i bhfoirm achoimrithe, agus rúndacht na faisnéise sin atá íogair ó thaobh na tráchtála de á caomhnú aige.

4. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh **go gcuirtear** sonraí cruinne **ar fáil** sna scéimeanna deonacha náisiúnta nó idirnáisiúnta lena socraítear caighdeáin chun [] **bithbhreoslaí, bithleachtanna, breoslaí bithmhaise agus/nó breoslaí eile is ináirithe agus an t-uimhreoir a leagtar amach in Airteagal 25(1)(b) a áireamh** a tháirgeadh chun críocha **Airteagal 25 agus Airteagal 26(7), agus/nó go dtaispeánfar gur urramaíodh na forálacha a leagtar amach in Airteagal 25(3), (4) agus (5)** agus/nó go dtaispeánfar go bhfuil coinsíneachtaí de bithbhreoslaí, de bithleachtanna nó de bhreoslaí bithmhaise i gcomhréir leis na critéir inbhuanaitheachta a leagtar amach in Airteagal 26(2), (3), (4), (5) agus (6) []. Agus é á thaispeáint acu go bhfuil na ceanglais a leagtar amach in Airteagal 26(5) agus (6) i dtaca le bithmhais foraoise á sásamh acu, féadfaidh na hoibreoirí cinneadh a dhéanamh an fhianaise is riachtanach a chur ar fáil ar leibhéal an **limistéir foinsithe** [] féin. Ina theannta sin, féadfaidh an Coimisiún limistéir a aithint chun cosaint a thabhairt d'éiceachórais nó speicis atá neamhchoitianta, faoi bhagairt nó i mbaol, agus a aithnítear i gcomhaontuithe idirnáisiúnta nó a chuirtear ar liostaí arna gcur i dtoll a chéile ag eagraíochtaí idir-rialtasacha nó ag an Aontas Idirnáisiúnta do Chaomhnú an Dúlra chun críocha Airteagal 26(2)(b)(ii).

Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh go mbeidh sna scéimeanna sin faisnéis chruinn faoi na bearta a glacadh chun ithir, uisce agus aer a chosaint, talamh díghrádaithe a athchóiriú, ró-thomhaltas uisce a sheachaint i limistéir ina mbíonn ganntanas uisce, agus chun bithbhreoslaí agus bithleachtanna lena ngabhann riosca íseal indéach um athrú ar an talamhúsáid a dhearbhu.

5. Ní ghlacfaidh an Coimisiún cinntí faoi mhír 4 ach i gcás ina sásaíonn an scéim atá i gceist caighdeáin leordhóthanacha maidir le hiontaofacht, le trédhearcacht, agus le hiniúcháireacht neamhspleách **agus i gcás ina dtugtar ráthaíochtaí leordhóthanacha nach ndearnadh aon ábhar a mhodhnú nó a dhiúscairt d'aon ghnó ionas gur faoi chuimsiú Iarscríbhinn IX a d'áireofaí an choinsíneacht sin nó cuid den choinsíneacht sin.** I dtaca le scéimeanna lena dtomhaistear an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa, beidh na scéimeanna sin freisin i gcomhréir leis na ceanglais mhodheolaíocha atá in Iarscríbhinn V nó in Iarscríbhinn VI. I dtaca le liostaí de limistéir darb ardluach bithéagsúlachta dá dtagraítear in Airteagal 26(2)(b)(ii), sásóidh siad caighdeáin leordhóthanacha maidir le hoibiachtúlacht agus comhréireacht i leith caighdeáin idirnáisiúnta aitheanta agus déanfar foráil iontu maidir le nósanna imeachta achomhairc oiriúnacha.

Déanfaidh na scéimeanna deonacha sin dá dtagraítear i mír 4 liosta a fhoilsiú go rialta, agus uair sa bhliain ar a laghad, ar a mbeidh na comhlachtaí deimhniúcháin a úsáideadh don iniúchóireacht neamhspleách, maille le hainm an eintitis nó an údaráis inniúil náisiúnta a thug aitheantas don chomhlacht deimhniúcháin agus ainm an eintitis nó an údaráis inniúil náisiúnta atá ag déanamh faireacháin air.

D'fhonn a áirithiú go ndéantar an chomhréireacht leis na critéir inbhuanaitheachta agus leis na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a fhíorú go héifeachtúil agus go comhchuibhithe agus d'fhonn calaois a chosc go háirithe, féadfaidh an Coimisiún rialacha mionsonraithe cur chun feidhme a shonrú, lena n-áirítear caighdeáin leordhóthanacha iontaofachta, trédhearcachta, agus iniúchóireacht neamhspleách, agus é a chur de cheanglas ar gach scéim dheonach na caighdeáin sin a chur i bhfeidhm. Agus na caighdeáin sin á sonrú acu, beidh aird ar leith ag an gCoimisiún ar an ngá chun an t-ualach riaracháin a laghdú. Déanfar é sin trí bhíthin gníomhartha cur chun feidhme arna nglacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31(2). Déanfaidh na gníomhartha sin sprioc ama a leagan síos faoina mbeidh ar na scéimeanna deonacha na caighdeáin a chur chun feidhme. Féadfaidh an Coimisiún cinntí den sórt sin, lena n-aithnítear scéimeanna deonacha, a aisghairm má tharlaíonn sé go dteipeann ar na scéimeanna sin na caighdeáin seo a chur chun feidhme laistigh den chreat ama a tugadh. **Más rud é go gcuireann Ballstát in iúl go bhfuil inní air nach bhfuil scéim ag feidhmiú i gcomhréir le caighdeáin maidir le hiontaofacht, le trédhearcacht, agus le hiniúchóireacht neamhspleách arb iad is bonn don Chinneadh faoi mhír 4, déanfaidh an Coimisiún an t-ábhar a imscrúdú agus an gníomh iomchuí a dhéanamh.**

6. Is i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31(2) a ghlacfar cinntí de bhun mhír 4 den Airteagal seo. Beidh na cinntí sin bailí ar feadh tréimhse nach faide ná cúig bliana.

Ceanglóidh an Coimisiún go ndéanfaidh gach scéim dheonach ar glacadh cinneadh ina leith faoi mhír 4, tuarascáil a chur faoi bhráid an Choimisiúin, [] faoi 30 Aibreán gach bliain [], ina gcumhdaítear gach ceann de na pointí a leagtar amach in **Iarscríbhinn IX de Rialachán [Rialachas]** []. [] Cumhdófar sa tuarascáil sin imeachtaí na bliana féilire a caitheadh. [] Ní bheidh feidhm ag an gceanglas tuarascáil a thíolacadh ach i dtaca le scéimeanna deonacha a bhfuil dhá mhí dhéag, ar a laghad, caite i mbun feidhme acu.

Cuirfidh an Coimisiún ar fáil na tuarascálacha a ullmhaíodh mar chuid de na scéimeanna deonacha, i bhfoirm chomhiomlán nó go hiomlán más iomchuí, ar an ardán ríomhthuaiscirthe dá dtagraítear in Airteagal 24 de Rialachán [Rialachas].

Féadfaidh na Ballstáit scéimeanna náisiúnta a chur ar siúl lena ndéanfar an chomhréireacht agus an inbhuanaitheacht a fhíorú, ó thús deireadh an tslabhra coimeáda ina mbeidh na húdaráis inniúla náisiúnta páirteach, i dtaca leis na critéir inbhuanaitheachta agus leis na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach in Airteagal 26(2) go (7).

Féadfaidh Ballstát fógra faoina scéim náisiúnta a thabhairt don Choimisiún. Tabharfaidh an Coimisiún tús áite do mheasúnú gach scéime den chineál sin. Glacfar cinneadh, maidir le comhréireacht scéim den chineál sin ar tugadh fógra ina leith leis na coinníollacha arna leagan amach sa Treoir seo, i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31(2), chun éascú a dhéanamh ar aitheantas frithpháirteach déthaobhach agus iltaobhach scéimeanna lena ndéantar fíorú ar an gcomhréireacht leis na critéir inbhuanaitheachta agus leis na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa do bhithbhreoslaí, do bhithleachtanna agus do bhreoslaí bithmhaise. Más cinneadh dearfach a dhéanfar, ní dhiúltóidh aon scéim arna bunú i gcomhar leis an Airteagal seo aitheantas frithpháirteach do scéim an Bhallstáit eile, a mhéid a bhaineann le fíorú a dhéanamh ar an gcomhréireacht leis na critéir inbhuanaitheachta agus leis na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach in Airteagal 26(2) go (7).

7. I gcás ina soláthróidh oibreoirí eacnamaíocha fianaise nó sonraí arna bhfáil i gcomhréir le scéim a ndearnadh cinneadh ina leith de bhun mhír 4 nó mhír 6, a mhéid a chumhdaítear leis an gcinneadh sin, ní cheanglóidh aon Bhallstát an soláthraí chun tuilleadh fianaise a sholáthar faoin gcomhréireacht maidir leis na critéir inbhuanaitheachta agus leis na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach in Airteagal 26(2) go (7).

Déanfaidh [] údaráis inniúla na mBallstát maoirseacht ar oibríocht na gcomhlachtaí deimhniúcháin [] atá i mbun iniúcháireacht neamhspleách faoi chuimsiú scéim dheonach **i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 765/2008. Ar iarraidh ó na húdaráis inniúla, tíolacfaidh na comhlachtaí deimhniúcháin an fhaisnéis ábhartha uile is gá chun maoirseacht a dhéanamh ar an oibríocht, lena n-áirítear dáta beacht na n-iniúcháireachtaí, an tráth a ndearnadh iad agus an áit ina ndearnadh iad. I gcás ina dtagann saincheisteanna maidir le neamhchomhlíonadh chun cinn, cuirfidh na Ballstáit sin in iúl láithreach don scéim dheonach agus don chomhlacht creidiúnúcháin.**

7bis. Ar iarraidh ó Bhallstát, scrúdóidh an Coimisiún, ar bhonn na fianaise a bheidh ar fáil, cibé acu ar comhlíonadh na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a leagtar amach in Airteagal 26 maidir le foinse bithbhreosla, foinse bithleachta nó foinse breosla bhithmhaise. Laistigh de shé mhí tar éis iarraidh mar sin a fháil agus i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31, cinnfidh an Coimisiún an féidir leis an mBallstát lena mbaineann bithbhreosla nó bithleacht ón bhfoinse sin a chur san áireamh chun na críocha dá dtagraítear i bpointe (a), i bpointe (b) agus i bpointe (c) d'Airteagal 25(1) nó más féidir, mar mhaolú ó mhír 7, leis an mBallstát a cheangal ar sholáthróir na foinse bithbhreosla, foinse bithleachta nó foinse breosla bhithmhaise tuilleadh fianaise a chur ar fáil maidir leis na critéir inbhuanaitheachta agus na critéir maidir le laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bheith á gcomhlíonadh.

Airteagal 28

Tionchar gáis ceaptha teasa a bhíonn ag bithbhreoslaí, ag bithleachtanna agus ag breoslaí bithmhaise a ríomh

1. Chun críocha Airteagal 26 (7), déanfar an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa de bharr úsáid bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a ríomh mar seo a leanas:

(a) i gcás ina leagtar síos luach réamhshocraithe don laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa I dtaca leis an gconair táirgeachta i gcuid A nó i gcuid B d'Iarscríbhinn V do bhithbhreoslaí agus do bhithleachtanna agus i gcuid A d'Iarscríbhinn VI do bhreoslaí bithmhaise **agus** i gcás inarb ionann le náid nó níos lú ná náid luach e_l na mbithbhreoslaí nó na mbithleachtanna sin arna ríomh i gcomhréir le pointe 7 i gcuid C d'Iarscríbhinn V agus na mbreoslaí bithmhaise sin arna ríomh i gcomhréir le pointe 7 i gcuid B d'Iarscríbhinn VI trí úsáid a bhaint as an luach réamhshocraithe sin;

(b) trí úsáid a bhaint as luach iarbhír arna ríomh i gcomhréir leis an modheolaíocht a leagtar síos i gcuid C d'Iarscríbhinn V do bhithbhreoslaí agus do bhithleachtanna agus i gcuid B d'Iarscríbhinn VI do bhreoslaí bithmhaise ;

(c) trí úsáid a bhaint as luach arna ríomh mar shuim na bhfachtóirí atá sna foirmlí dá dtagraítear i bpointe 1 i gcuid C d'Iarscríbhinn V, nuair is féidir na luachanna réamhshocraithe dí-chomhiomlánaithe atá i gcuid D nó i gcuid E d'Iarscríbhinn V a úsáid ar son cuid de na fachtóirí, maille le luachanna iarbhír, arna ríomh i gcomhréir leis an modheolaíocht a leagtar amach i gcuid C d'Iarscríbhinn V, i gcás gach fachtóra eile; nó

(d) trí úsáid a bhaint as luach arna ríomh mar shuim na bhfachtóirí atá sna foirmlí dá dtagraítear i bpointe 1 i gcuid B d'Iarscríbhinn VI, i gcás inar féidir na luachanna réamhshocraithe dí-chomhiomlánaithe atá i gcuid C d'Iarscríbhinn VI a úsáid ar son cuid de na fachtóirí, maille le luachanna iarbhír, arna ríomh i gcomhréir leis an modheolaíocht a leagtar amach i gcuid B d'Iarscríbhinn VI, i gcás gach fachtóra eile.

2. Féadfaidh na Ballstáit a chur faoi bhráid an Choimisiúin tuarascálacha lena n-áirítear faisnéis faoi luachanna tipiciúla na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa a thagann de shaothrú bunábhar talmhaíochta sna limistéir sin ar a geríocha arna n-aicmiú mar leibhéal 2 in Ainmníocht na nAonad Críche um Staidreamh (NUTS), nó mar leibhéal NUTS atá níos dí-chomhiomlánaithe, i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 1059/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³⁰. Ag gabháil leis na tuarascálacha sin, beidh cur síos ar an modh agus ar na sonraí a úsáideadh chun leibhéal na n-astaíochtaí a ríomh. Cuirfear san áireamh sa mhodh sin saintréithe na hithreach, an aeráid, agus na torthaí atáthar a thuair i dtaca le bunábhar.

3. I gcás na geríoch sin atá lasmuigh den Aontas, is féidir tuarascálacha atá ar aon dul leo siúd dá dtagraítear i mír 2, arna n-ullmhú ag comhlachtaí inniúla, a thuairisciú don Choimisiún.

4. Féadfaidh an Coimisiún a chinneadh, trí bhíthin gníomh cur chun feidhme arna ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31(2), go bhfuil sna tuarascálacha dá dtagraítear i mír 2 agus i mír 3 den Airteagal seo sonraí cruinne chun críocha tomhais a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaineann le hamhábhair de thionscnamh bithmhais talmhaíochta a shaothrú, arna dtáirgeadh i limistéir a áirítear i dtuarascálacha den chineál sin chun críocha Airteagal 26(7). Is féidir, dá bhrí sin, na sonraí sin a úsáid in áit na luachanna réamhshocraithe dí-chomhiomlánaithe d'earnáil an tsaothraithe a leagtar síos i gcuid D nó nó i gcuid E d'Iarscríbhinn V i gcás bithbhreoslaí agus bithleachtanna agus i gcuid C d'Iarscríbhinn VI i gcás breoslaí bithmhaise.

³⁰ Rialachán (CE) Uimh. 1059/2003 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Bealtaine 2003 maidir le haicmiú comhchoiteann aonad críochach le haghaidh staidrimh (NUTS) a bhunú. (IO L 154, 21.6.2003, lch. 1).

5. Déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú leanúnach ar Iarscríbhinn V agus ar Iarscríbhinn VI, d'fhonn, ach údar a bheith leis, luachanna maidir le conairí táirgthe bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise a chur leo nó chun iad a athbhreithniú. Measfar freisin san athbhreithniú sin modhnú na modheolaíochta a leagtar síos i gcuid C d'Iarscríbhinn V agus i gcuid B d'Iarscríbhinn VI.

Má tharlaíonn sé gurb é a chinntear in athbhreithniú an Choimisiúin gur ceart athruithe a chur le hIarscríbhinn V nó le hIarscríbhinn VI, tá de chumhacht ag an gCoimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh de bhun Airteagal 32 .

I gcás aon oiriúnú nó breisiú a dhéanfar ar liosta na luachanna réamhshocraithe in Iarscríbhinn V agus in Iarscríbhinn VI:

(a) más beag a chuireann fachtóir le líon foriomlán na n-astaíochtaí, nó má bhíonn an éagsúlacht teoranta, nó má bhaineann costas mór nó deacracht mhór le bunú na luachanna iarbhir, beidh na luachanna réamhshocraithe ina luachanna tipiciúla mar a ghabhfadh le gnáthphróisis táirgthe.

(b) i ngach cás eile, ní mór do na luachanna réamhshocraithe a bheith coimeádach le hais na ngnáthphróiseas táirgthe.

6. Nuair is gá sin chun a áirithiú go gcuirfear chun feidhme go haonfhoirmeach Cuid C d'Iarscríbhinn V agus Cuid B d'Iarscríbhinn VI, féadfaidh an Coimisiún gníomhartha cur chun feidhme a ghlacadh ina leagtar amach sonraíochtaí teicniúla mionsonraithe lena n-áirítear sainmhínithe, fachtóirí tiontaithe, ríomh ar astaíochtaí bliantúla ar shaothrú agus/nó ar laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa mar thoradh ar athruithe ar stoic charbóin ostalún agus fothalún ar thalamh atá á shaothrú cheana, mar aon le ríomh ar laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa mar thoradh ar ghabháil charbóin, ar athsholáthar carbóin agus ar stóráil gheolaíoch charbóin. Is i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 31 (2) a ghlacfar na gníomhartha cur chun feidhme.

Airteagal 29

Bearta cur chun feidhme

Cuirfear san áireamh freisin sna bearta cur chun feidhme dá dtagraítear sa dara fomhír d'Airteagal 26(2) agus (6), Airteagal 27 (6), sa chéad fhomhír d'Airteagal 28(5) agus in Airteagal 28(6), chun críocha Airteagal 7a de Threoir 98/70/CE³¹.

Airteagal 30

Faireachán an Choimisiúin

1. Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar thionscnamh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise arna dtomhailt san Aontas agus ar thionchar a dtáirgthe, lena n-áirítear tionchar de bharr easáitithe, ar thalamhúsáid san Aontas agus sna tríú tíortha sin arb iad na príomh-thríú tíortha soláthair iad. Beidh an faireachán sin bunaithe ar phleananna comhtháite náisiúnta fuinnimh agus aeráide na mBallstát agus tuairiscí comhfhreagracha ar dhul chun cinn arna gceangal le hAirteagal 3, le hAirteagal 15 agus le hAirteagal 18 de Rialachán [Rialachas], agus ar thuairiscí de chuid tríú tíortha ábhartha, eagraíochtaí idir-rialtasacha, staidéir eolaíocha, maille le haon eolas ábhartha eile. Ina theannta sin, déanfaidh an Coimisiún faireachán ar athruithe ar phraghsanna tráchtearraí a bhaineann le húsáid bithmhaise le haghaidh fuinnimh agus ar aon tionchair ghaolmhara, idir mhaith is olc, ar chinnteacht an tsoláthair bia.

2. Coinneoidh an Coimisiún ar bun dialóg agus malartú faisnéise le tríú tíortha, agus le táirgeoirí bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise, le heagraíochtaí tomhaltóirí, agus leis an tsochaí shibhialta i dtaca le cur chun feidhme ginearálta na mbeart atá sa Treoir seo a mhéid a bhaineann le bithbhreoslaí, le bithleachtanna agus le breoslaí bithmhaise. Beidh aird ar leith aige, faoi chuimsiú an chreata sin, ar an tionchar a d'fhéadfadh táirgeadh bithbhreoslaí agus bithleachtanna a imirt ar phraghas an bhia.

³¹ Treoir Uimh. 98/70/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an = 13 Deireadh Fómhair 1998 maidir le cáilíocht breoslaí peitрил agus díosail agus lena leasaítear Treoir Uimh. 93/12/CEE ón gComhairle (IO L 350, 28.12.1998, lch. 58).

3. In 2026, tólacfaidh an Coimisiún togra reachtach maidir leis an gcreat rialála maidir le cur chun cinn an fhuinnimh inathnuaite sa tréimhse tar éis 2030.

Sa togra sin, cuirfear san áireamh an taithí a fuarthas agus an Treoir seo á cur chun feidhme, lena n-áirítear a hinbhuanaitheacht agus a cuid critéar maidir le laghdú astaíochtaí gás ceaptha teasa, maille le forbairtí teicniúla i réimse an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite.

4. In 2032, cuirfidh an Coimisiún tuarascáil i láthair ina ndéanfar athbhreithniú ar fheidhmiú na Treorach seo.

Airteagal 31

An nós imeachta coiste

1. Gheobhaidh an Coimisiún cúnamh ón gCoiste Aontais Fuinnimh. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 agus oibreoidh sé sna foirmíochtaí earnála faoi seach atá ábhartha maidir leis an Rialachán seo.

1bis. Cuideoidh an Coiste um Inbhuanaitheacht Bithbhreoslaí, Bithleachtanna agus Breoslaí Bithmhaise leis an gCoimisiún maidir le hábhair a bhaineann le hinbhuanaitheacht bithbhreoslaí, [] bithleachtanna agus breoslaí bhithmhaise. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

2. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

I gcás nach dtugann an Coiste aon tuairim, ní dhéanfaidh an Coimisiún an dréachtghníomh cur chun feidhme a ghlacadh agus is ag an tríú fomhír d'Airteagal 5(4) de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 a bheidh feidhm.

Airteagal 32

An tarmligean a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagail 7(5), 7(6); 19(11), 19(14), 25(6) agus 28(5) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse cúig bliana ón 1 Eanáir 2021.

2bis. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 7(3) a thabhairt don Choimisiún go ceann tréimhse bliana amhail ón 1ú Eanáir 2021.

3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagail **7(3)**, 7(5), 7(6), 7(7), 19(11), 19(14), 25(6), agus 28(5) a chúlghairm aon tráth. Déanfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh deireadh a chur le tarmligean na cumhachta a shonraítear sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní chuirfidh sé isteach ar bhailíocht aon cheann de na gníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana féin.
4. Roimh dó gníomh tarmligthe a ghlacadh, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.

6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlactar de bhun Airteagal 7(5), 7(6); 19(11), 19(14), 25(6) agus 28(5) i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a bheith tugtha do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Parlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 33

Trasuí

1. Na forálacha reachtaíochta, rialúcháin nó riaracháin is gá chun an Treoir seo a chomhlíonadh, déanfaidh na Ballstáit iad a thabhairt i bhfeidhm faoin 30 Meitheamh 2021 ar a dhéanaí. Cuirfidh siad téacs na mbeart sin in iúl don Choimisiún láithreach.

Nuair a ghlacfaidh na Ballstáit na bearta sin, beidh tagairt iontu don Treoir seo nó beidh tagairt den sórt sin ag gabháil leo tráth a bhfoilsithe oifigiúil. Áireoidh siad chomh maith ráiteas gur mar thagairtí don Treoir seo a dhéanfar tagairtí i bhforálacha reachtaíochta, rialúcháin nó riaracháin atá ann cheana maidir leis an Treoracha arna n-aisghairm leis an Treoir seo, a fhorléiriú. Is iad na Ballstáit a chinnfidh an tslí le tagairt den sórt sin a dhéanamh agus conas a dhéanfar an ráiteas sin a leagan amach.

2. Déanfaidh na Ballstáit téacs phríomhghorálacha an dlí náisiúnta a ghlacfaidh siad sa réimse a chumhdaítear leis an Treoir seo a chur in iúl don Choimisiún.

Airteagal 34

Aisghairm

Déantar Treoir 2009/28/CE, arna leasú leis na Treoracha a liostaítear i gcuid A d'Iarscríbhinn XI, a aisghairm le héifeacht ón 1 Eanáir 2021, gan dochar d'oibleagáidí na mBallstát maidir leis na teorainneacha ama chun na Treoracha a leagtar amach i gcuid B d'Iarscríbhinn XI a thrasú sa dlí náisiúnta **agus gan dochar d'oibleagáidí na mBallstát in 2020 mar a leagtar amach in Airteagal 3(1) agus i gCuid A de Threoir 2009/28/CE.**

Is mar thagairtí don Treoir seo, a léifear i gcomhréir leis an tábla comhghaoil in Iarscríbhinn XII, a dhéanfar tagairtí don Treoir aisghairthe a fhorléiriú.

Airteagal 35

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Treoir seo i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2021.

De mhaolú ar an gcéad fhomhír den Airteagal seo, tiocfaidh an cúigiú fomhír d'Airteagal 7(3) agus Airteagal 31 i bhfeidhm ar an fichiú lá tar éis an Treoir seo a bheith foilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Airteagal 36

Seolaithe

Chuig na Ballstáit a dhírítear an Treoir seo.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán
